

คู่มือส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมลูกเสือทักษะชีวิตในสถานศึกษา

ประเภทลูกเสือสำรอง

หลักสูตรดาวดวงที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

คู่มือส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมลูกเสือทักษะชีวิตในสถานศึกษา
ประเภทลูกเสือสำรอง หลักสูตรดาวดวงที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คู่มือส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมลูกเสือทักษะชีวิตในสถานศึกษา
ประเภทลูกเสือสำรอง

หลักสูตรลูกเสือสำรอง หลักสูตรดาวดวงที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ปีที่พิมพ์ พ.ศ. 2562

จำนวนพิมพ์ 200 เล่ม

จัดทำโดย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
79 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900
โทร. 0-2561-4567 โทรสาร 0-2579-5101
นายโชคดี ออสุวรรณ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

คำนิยม

นับว่าเป็นโอกาสและประโยชน์ที่สำคัญ อีกเรื่องหนึ่งที่สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ผลิตตำราในลักษณะคู่มือส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมลูกเสือทักษะชีวิตในสถานศึกษาชุดนี้ขึ้น ซึ่งมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับปัญหาตามวัยและพัฒนาการของผู้เรียน และมีการบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอน เข้ากับวิธีการลูกเสือ ครู อาจารย์ ผู้กำกับลูกเสือ และบุคลากรทางการลูกเสือ จะได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทยกำลังก้าวสู่ “ไทยแลนด์ 4.0” ดังนั้น ความถูกต้องและชัดเจนในเรื่องการจัดกิจกรรมลูกเสือ จึงเป็นตำราและคู่มือทางการวิชาการ สำหรับกิจกรรมลูกเสือเพื่อจะใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี มีความรอบรู้ สามารถช่วยตนเองได้ อันจะเป็นแรงผลักดันให้การศึกษาของประเทศไทยมีความเจริญเท่าเทียมกับประเทศสมาชิกอาเซียน และอารยประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก ขอขอบคุณและให้กำลังใจต่อผู้ทรงคุณวุฒิทางการลูกเสือ และผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมลูกเสือทักษะชีวิตในสถานศึกษาเล่มนี้ทุกท่าน ที่ได้เสียสละ กำลังความคิด จนทำให้เสร็จสิ้นโดยสมบูรณ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อกิจการลูกเสืออย่างมาก ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

(นายการุณ สกุลประดิษฐ์)
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนิยม

คู่มือส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมลูกเสือทักษะชีวิตในสถานศึกษา เป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับครูผู้สอน ลูกเสือ เนตรนารี ที่จะใช้สำหรับวางแผนการสอน การวัดและการประเมินผู้เรียน จัดทำขึ้นโดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ เสนอแนวทางที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ สำหรับครูผู้สอนนำไปใช้เป็นหลักการในการจัดการเรียนการสอน โดยสามารถพัฒนาและปรับปรุงให้ดีขึ้นตามความรู้ ความสามารถของครูผู้สอน ตามบริบทแต่ละภูมิภาค

หลักสำคัญของเอกสารชุดนี้ นอกเหนือจากเสนอแนวทางด้านเนื้อหาสาระสำคัญ วิธีสอนที่เหมาะสม การวัดและประเมินผล ตัวอย่างแบบทดสอบ วิธีทดสอบ แล้วยังสามารถต่อยอดทางความคิดของครูผู้สอนได้ เนื่องจากเป้าหมายที่ต้องการคือ การนำเอากระบวนการลูกเสือมาจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ในการทำกิจกรรมอย่างครบวงจร เพื่อให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมตามกระบวนการของลูกเสือ จึงเชื่อได้ว่า หากผู้เรียนเข้าใจและปฏิบัติได้แล้ว จะเป็นคนดีในสังคมต่อไป

ขอขอบคุณ ผู้ร่วมดำเนินการในการจัดทำคู่มือส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมลูกเสือทักษะชีวิตในสถานศึกษาทุกภาคส่วน ที่เล็งเห็นประโยชน์ในการทำเอกสารชุดนี้จนสำเร็จเรียบร้อย สามารถเผยแพร่ได้ ซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชนในที่สุด

(นายประเสริฐ บุญเรือง)

รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

เลขาธิการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

คำนำ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการร่วมกับสมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พัฒนาโครงการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมลูกเสือทักษะชีวิตในสถานศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตให้เด็กและเยาวชนในสถานศึกษาด้วยกระบวนการลูกเสือ โดยให้เด็กและเยาวชนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ในการทำกิจกรรมอย่างครบวงจร ตั้งแต่การศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการจัดกิจกรรม รวมถึงการทำงานเป็นระบบหมู่ตามกระบวนการลูกเสือ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวเป็นการพัฒนาความเป็นมนุษย์แบบองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา ทำให้เด็กและเยาวชนมีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกในการทำความดีเพื่อทำประโยชน์ให้กับครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ต่อไป

เริ่มจากการศึกษาความเป็นไปได้ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ จัดประชุมผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านลูกเสือ ด้านทักษะชีวิต รวมทั้งด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน เพื่อกำหนดกรอบโครงสร้างหลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต ที่สอดคล้องกับปัญหาตามวัยและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของลูกเสือแต่ละประเภท

คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต ฉบับทดลอง สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ ได้เริ่มใช้ในปี พ.ศ. 2553 มีโรงเรียนจากทุกภูมิภาคของประเทศเข้าร่วมโครงการ จำนวน 26 โรงเรียน โดยได้ดำเนินการควบคู่ไปกับการวิจัยและประเมินผลการใช้คู่มือ และทำการปรับปรุงคู่มือครั้งแรกเมื่อ เมษายน พ.ศ. 2554 โดยได้เพิ่มเติม เพลง เกม นิทาน เรื่องสั้นและเนื้อหาให้ครบถ้วนยิ่งขึ้น

การปรับปรุงครั้งที่สอง มิถุนายน พ.ศ. 2559 เกิดขึ้นตามข้อเสนอแนะจากการประชุมปฏิบัติการ “การขับเคลื่อนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้วยกระบวนการลูกเสือ” ซึ่งจัดโดยสำนักงานลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยยึดข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ และเพิ่มจำนวนแผนการจัดกิจกรรมให้ครบ 40 ชั่วโมง เพื่อครอบคลุมสาระที่จำเป็นอย่างครบถ้วน เป็นการเตรียมการขยายผลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ทั่วประเทศ และได้แบ่งคู่มือออกเป็น 11 เล่ม สำหรับลูกเสือแต่ละชั้นปี เพื่อความสะดวกของผู้สอน รวมทั้งทางสำนักงานลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียนได้ดำเนินการวิจัยและประเมินผลการใช้คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต จำนวน 53 โรงเรียน คู่ขนานกับสมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ ด้วย

สำนักงานลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน และสมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ ขอขอบพระคุณหน่วยงานและบุคลากรทุกท่านที่มีส่วนร่วมในโครงการให้สำเร็จลุล่วง ณ โอกาสนี้ ตั้งแต่การริเริ่มโครงการการจัดทำหลักสูตรและคู่มือ การทดลองวิจัยและประเมินผลการใช้คู่มือ รวมทั้งการปรับปรุงคู่มือทั้ง 2 ครั้ง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือชุดนี้จะช่วยส่งเสริมให้กิจการลูกเสือของประเทศไทย ซึ่งดำเนินมาครบวาระ 108 ปี ในปี พ.ศ. 2562 นี้ ได้เป็นเครื่องมือสำคัญและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนของชาติต่อไป

สำนักงานลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

สารบัญ

	หน้า
คำนิยาม	
คำนำ	
คำชี้แจงการใช้คู่มือ	1
แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	4
หน่วยที่ 1 ปฐมนิเทศ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 การปฐมนิเทศ	7
หน่วยที่ 2 อนามัย	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 พักผ่อนนอนหลับ	9
แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 การปฐมพยาบาล	12
แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 การขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่	15
แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 รู้เท่าทันสื่อโฆษณา	18
หน่วยที่ 3 ความสามารถในเชิงทักษะ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 6 สมรรถนะทางกาย	20
แผนการจัดกิจกรรมที่ 7 ระเบียบแถว	24
หน่วยที่ 4 การสำรวจ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 8 การสำรวจและเยือนสถานที่ในท้องถิ่น	27
หน่วยที่ 5 การค้นหาธรรมชาติ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 9 มาเพาะถั่วงอกกันเถอะ	33
แผนการจัดกิจกรรมที่ 10 อาหารสัตว์เลี้ยง	36
หน่วยที่ 6 ความปลอดภัย	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 11 ความปลอดภัยจากภัยอันตรายทางน้ำ	39
แผนการจัดกิจกรรมที่ 12 นาที่วิกฤต	42
หน่วยที่ 7 บริการ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 13 ลูกเสือสำรองส่งข่าว	44
หน่วยที่ 8 ชงและประเทศต่างๆ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 14 ชงลูกเสือและธงชาติของประเทศอื่น ๆ	49
หน่วยที่ 9 การฝีมือ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 15 วิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น	56

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
หน่วยที่ 10 กิจกรรมกลางแจ้ง	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 16 กิจกรรมกลางแจ้ง	62
หน่วยที่ 11 การบันเทิง	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 17 การบันเทิง	67
หน่วยที่ 12 การผูกเงื่อน	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 18 การผูกเงื่อน	74
หน่วยที่ 13 คำปฎิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 19 ใช้น้ำอย่างประหยัด	79
แผนการจัดกิจกรรมที่ 20 คติพจน์ลูกเสือสำรอง	81
แผนการจัดกิจกรรมที่ 21 ทำตามลูกเสือรุ่นพี่	83
แผนการจัดกิจกรรมที่ 22 ไม่ทำตามใจตนเอง	85
แผนการจัดกิจกรรมที่ 23 คู่กันฉันท์เพื่อน	87
แผนการจัดกิจกรรมที่ 24 การควบคุมอารมณ์	90
แผนการจัดกิจกรรมที่ 25 กำจัดยุ่งลาย	94
แผนการจัดกิจกรรมที่ 26 โรงเรียนของฉัน	96
หน่วยที่ 14 ประเมินผล	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 27 การประเมินผล	99
หน่วยที่ 15 พิธีการ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 28 พิธีประดับดาวดวงที่ 2	110
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แนวคิดเรื่องทักษะชีวิต	114
ภาคผนวก ข กิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต	125
บรรณานุกรม	143

คำชี้แจงการใช้คู่มือ

คู่มือส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมลูกเสือทักษะชีวิตในสถานศึกษาชุดนี้ จัดทำขึ้นสำหรับ ผู้กำกับลูกเสือใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมลูกเสือ มีจำนวน 11 เล่ม แยกตามชั้นปี สำหรับลูกเสือ 4 ประเภท คือ ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ

หลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับปัญหาตามวัยและพัฒนาการ ด้านต่าง ๆ ของลูกเสือแต่ละประเภท นอกจากนี้ยังมีเนื้อหาครบถ้วน เป็นไปตามข้อบังคับคณะ ลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญ รุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ อีกด้วย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตในคู่มือชุดนี้ ได้ออกแบบโดยบูรณาการ กิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะชีวิตเข้ากับวิธีการลูกเสือ คือการใช้ระบบหมู่หรือกลุ่มย่อย โดยให้เด็กเป็น ศูนย์กลาง และมีผู้ใหญ่ทำหน้าที่ช่วยเหลือและส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่ม แนะนำ สั่งสอน และฝึกอบรมให้สามารถพึ่งตนเองได้ มีจิตอาสา รับผิดชอบต่อส่วนรวม ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของ ลูกเสือ เสริมสร้างคุณค่าในตนเอง รวมทั้งใช้ระบบเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือและเครื่องหมาย วิชาพิเศษ เป็นแรงกระตุ้นไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาตนเอง

การเรียงลำดับแผนการจัดกิจกรรม จัดเรียงลำดับเนื้อหาสาระตามหลักสูตรในข้อบังคับคณะ ลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญ รุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ การนำไปใช้ขึ้นกับดุลยพินิจของสถานศึกษาในการเลือกว่าแผนการจัด กิจกรรมใดควรใช้เมื่อใด

องค์ประกอบในการประชุมกอง เน้นการใช้ชีวิตกลางแจ้ง นอกห้องเรียน ใกล้เคียงธรรมชาติ เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เกม และการบริการผู้อื่น ซึ่งถือเป็นหัวใจของกิจกรรมลูกเสือ ทุกประเภท โดยกิจกรรมที่ใช้ แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ การแสดงออก การสำรวจและการรายงาน การวิเคราะห์และการประเมิน เกมและการแข่งขัน การบำเพ็ญประโยชน์ มีการออกแบบกิจกรรม เพื่อให้ลูกเสือได้ใช้กระบวนการกลุ่มในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แลกเปลี่ยนความคิดความเชื่อ สร้างองค์ความรู้และสรุปความคิดรวบยอด รวมทั้งเปิดโอกาสให้ลูกเสือได้ประยุกต์ใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้ ในชีวิตจริงอีกด้วย

เนื้อหาสาระในแผนการจัดกิจกรรมประกอบด้วย

1. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ (ไม่รวมกิจกรรมทดสอบเพื่อรับ เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือและเครื่องหมายวิชาพิเศษ)
2. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติที่ช่วยเสริมสร้างทักษะชีวิตด้านคุณธรรม จริยธรรม ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
3. กิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมต่อเหตุการณ์และสภาพปัญหา ของเด็กแต่ละวัย

คู่มือแต่ละเล่ม ได้จัดทำตารางหน่วยกิจกรรม และแผนการจัดกิจกรรม 40 ชั่วโมง เพื่อให้เห็นภาพรวมของการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตของลูกเสือในแต่ละระดับชั้น และมีหมายเหตุบอกไว้ในตารางช่องขวาสุด ว่าเป็นแผนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต

แผนการจัดกิจกรรมประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา สื่อการเรียนรู้ กิจกรรม การประเมินผล องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม และภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรม (เพลง เกม ใบงาน ใบความรู้ เรื่องที่เป็นประโยชน์)

จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้สอนควรทำความเข้าใจให้ชัดเจนว่าเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านความรู้ เจตคติ หรือทักษะ เพื่อจัดกิจกรรมได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละด้าน

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านความรู้ มีจุดเน้นที่การตั้งประเด็นให้วิเคราะห์ สังเคราะห์ เนื้อหาความรู้ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ และสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านเจตคติ มีจุดเน้นที่อารมณ์ความรู้สึก และการตั้งประเด็นให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนและตรวจสอบความคิดความเชื่อของตนเองกับสมาชิกกลุ่มคนอื่น ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านทักษะ เน้นที่การทำความเข้าใจในขั้นตอนการลงมือทำทักษะ และได้ทดลองและฝึกฝนจนชำนาญ

บางแผนการจัดกิจกรรมมีจุดประสงค์การเรียนรู้ซ้อนกันมากกว่า 1 ด้าน ให้เน้นด้านที่เป็นจุดประสงค์หลักของแผนการจัดกิจกรรม

เนื้อหา

เป็นผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นหลังการสอน ผู้สอนควรตรวจสอบว่าผู้เรียนได้เนื้อหาครบถ้วนหรือไม่

สื่อการเรียนรู้

เป็นสื่อ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม เช่น แผนภูมิเพลง เกม ใบงาน ใบความรู้ และเรื่องที่เป็นประโยชน์ ซึ่งมีรายละเอียดอยู่ในภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรม

กิจกรรม

กิจกรรมลูกเสือยังคงแบบแผนของลูกเสือไว้ คือ การเปิดประชุมกอง/ปิดประชุมกอง และเพลง เกม นิทาน เรื่องที่เป็นประโยชน์ ซึ่งใส่ไว้ในทุกแผนการจัดกิจกรรม โดยผู้กำกับลูกเสือสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม ผู้สอนควรจัดกิจกรรมตามที่ได้ออกแบบไว้เรียงตามลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรม นอกจากนี้ก่อนการจัดกิจกรรมควรศึกษาแผนการจัดกิจกรรมให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ทุกขั้นตอน ศึกษาใบความรู้สำหรับผู้สอน และใบงานสำหรับผู้เรียน เพื่อที่ผู้สอนจะได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ได้เนื้อหาตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้มากที่สุด

ทั้งนี้ผู้กำกับควรทำความเข้าใจแนวคิดเรื่องทักษะชีวิต และกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตให้ถ่องแท้ด้วย โดยศึกษาได้จากภาคผนวก ก และภาคผนวก ข

การประเมินผล

สามารถประเมินได้ทั้งระหว่างการจัดกิจกรรม และหลังการสอนจบแล้ว ตามแนวทางที่ได้ให้ไว้ในแต่ละแผนการจัดกิจกรรม

องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

ทักษะชีวิตเกิดขึ้นได้หลายองค์ประกอบในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง ในที่นี้ได้ระบุเพียงองค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดขึ้นเท่านั้น

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรม

เป็นสื่อ อุปกรณ์ ตามรายการที่ระบุไว้ในสื่อการเรียนรู้ เช่น เพลง เกม บัตรคำ ไปงาน ใบบความรู้ และเรื่องที่เป็นประโยชน์ ฯลฯ หากมีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงคู่มือชุดนี้ กรุณาติดต่อที่

- สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ
ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทรศัพท์ 02-628-6365 โทรสาร 02-628-6402

แผนการจัดกิจกรรม
ลูกเสือสำรองดาวดวงที่ 2
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ชื่อหน่วยกิจกรรม ตามหลักสูตรข้อบังคับ คณะลูกเสือแห่งชาติ	ชื่อแผนการจัดกิจกรรม	จำนวน ชั่วโมง	หมายเหตุ
1.ปฐมนิเทศ	1. ปฐมนิเทศ	1	
2.อาหารมื้อ	2. พักผ่อนนอนหลับ	1	
	3. การปฐมพยาบาล	1	
	4. การขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่	1	
	5. รู้เท่าทันสื่อโฆษณา	1	ทักษะชีวิต
3.ความสามารถในเชิง ทักษะ	6. สมรรถนะทางกาย	2	
	7. ระเบียบแถว	2	
4.การสำรวจ	8. การสำรวจและเยือนสถานที่ใน ท้องถิ่น	2	
5.การค้นหารัชมชาติ	9. มาเพาะถั่วงอกกันเถอะ	1	
	10. อาหารสัตว์เลี้ยง	1	
6.ความปลอดภัย	11. ความปลอดภัยจากภัยอันตราย ทางน้ำ	1	
	12. นาทีวิกฤต	1	ทักษะชีวิต
7. บริการ	13. ลูกเสือสำรองส่งข่าว	2	
8. ธงและประเทศต่าง ๆ	14. ธงลูกเสือและธงชาติของประเทศ อื่นๆ	2	
9. การฝีมือ	15. วิธีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น	2	
10. กิจกรรมกลางแจ้ง	16. กิจกรรมกลางแจ้ง	2	
11. การบันเทิง	17. การบันเทิง	3	
12. การผูกเงื่อน	18. การผูกเงื่อนเชือก	2	

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ชื่อหน่วยกิจกรรม ตามหลักสูตรข้อบังคับ คณะลูกเสือแห่งชาติ	ชื่อแผนการจัดกิจกรรม	จำนวน ชั่วโมง	หมายเหตุ	
13. คำปฏิญาณและกฎของ ลูกเสือสำรอง	19. ใช้น้ำอย่างประหยัด	1	ทักษะชีวิต	
	20. คติพจน์ลูกเสือสำรอง	1		
	21. ทำตามลูกเสือรุ่นพี่	1		
	22. ไม่ทำตามใจตนเอง	1	ทักษะชีวิต	
	23. คอยกันฉันท์เพื่อน	1	ทักษะชีวิต	
	24. การควบคุมอารมณ์	2	ทักษะชีวิต	
	25. กำจัดขยะ	1		
	26. โรงเรียนของฉัน	2	ทักษะชีวิต	
	14. ประเมินผล	27. การประเมินผล	1	
	15. พิธีการ	28. พิธีประดับดาวดวงที่ 2	1	
	รวม 15 หน่วยกิจกรรม	รวม 28 แผนการจัดกิจกรรม	40	

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
หน่วยที่ 1 ปฐมนิเทศ
แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 การปฐมนิเทศ **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือสามารถจัดแบ่งหมู่ เลือกนายหมู่และรองนายหมู่ได้
- 1.2 ลูกเสือสามารถแต่งเครื่องแบบได้ถูกต้อง
- 1.3 ลูกเสือสามารถทำพิธีเปิด – ปิดประชุมกองได้

2. เนื้อหา

- 2.1 การจัดแบ่งหมู่
- 2.2 การจัดกองลูกเสือสำรอง
- 2.3 การแต่งเครื่องแบบลูกเสือ

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือสำรองชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบกันในห้องประชุม ในสนามหรือบริเวณที่เหมาะสม
- 4.2 ผู้กำกับลูกเสือนำร้องเพลง
- 4.3 ผู้กำกับลูกเสือแบ่งหมู่ลูกเสือหมู่ละ 4 -6 คน
 - 1) ให้ลูกเสือเลือกนายหมู่และรองนายหมู่
 - 2) ผู้กำกับลูกเสือทบทวนการแต่งเครื่องแบบที่ถูกต้อง
 - 3) ผู้กำกับลูกเสือทบทวนการเปิดประชุมกองและปิดประชุมกอง ดังนี้
 - พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
 - พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)
 - 4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุป
- 4.4 ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 การสังเกตความร่วมมือในการจัดกิจกรรม
- 5.2 สังเกตความถูกต้องในการแต่งเครื่องแบบลูกเสือ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 1

เพลง

ยินดีที่รู้จัก

ยินดีที่รู้จัก	เพื่อนรักขอเชิญร่วมจิต
เรารักกันฉันมิตร	รักสนิทเหมือนพี่น้องกัน
ยินดีที่รู้จัก	เพื่อนที่รักขอร่วมใจมั่น
ขอให้ผูกสัมพันธ์	เพื่อรักกันให้นานเถิดเถย

การจัดกองและการแบ่งหมู่ลูกเสือสำรอง

กองลูกเสือสำรอง 1 กอง มีจำนวนลูกเสือ 8-36 คน (ระดับประถมศึกษาปีที่1-3) โดยแบ่งลูกเสือออกเป็นหมู่ ๆ ละ 4-6 คน รวมทั้งนายหมู่ และรองนายหมู่ ลูกเสือ 1 กอง ต้องมีลูกเสืออย่างน้อย 2 หมู่ ไม่เกิน 6 หมู่

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

เจ้าป่าจอมปลอม

น.ส.อุทัยวรรณ ชิตสูงเนิน ผู้แต่ง

ในป่าแห่งหนึ่ง สิงโตเจ้าป่าได้ตายลง สัตว์ทั้งหลายที่อาศัยอยู่ในป่านั้นจึงขาดผู้นำสัตว์ทั้งหลายจึงปรึกษากันว่าจะเอาใครเป็นหัวหน้าแทนสิงโตดี ช้างแนะนำว่า “คนที่เป็นหัวหน้าต้องฉลาดและปราดเปรียว” หมียบอกว่า “คนเป็นเจ้าป่าต้องแข็งแรง เสียสละ เป็นที่พึ่งพาของพวกเราได้” สัตว์ต่างๆ ช่วยกันออกความเห็นมากมาย ลิงจึงบอกว่า “ข้าเองจะขอเป็นผู้นำคอยคุ้มกันพวกท่านให้” สัตว์ทั้งหลายไม่ทันคิดจึงเลือกลิงให้เป็นเจ้าป่า เมื่อลิงได้เป็นเจ้าป่าแล้วก็หยิ่งผยอง ผิดไปจากลิงตัวเดิม ลิงมักออกคำสั่งให้สัตว์ตัวอื่นๆ ไปหาอาหารมาให้กิน และยังสั่งให้นกตัวน้อยๆ ห้ามหยุดส่งเสียงร้อง นับวันลิงก็วางอำนาจข่มเหงสัตว์ใหญ่น้อย และคุยโอ้อวดความสามารถของตนเองมากขึ้น

วันหนึ่งสุนัขจึงจอกต้องการทดสอบความสามารถของลิง จึงบอกกับลิงว่า “ท่านเจ้าป่าตรงชายทุ่งมีผลไม้สุกหอมเต็มต้นน่ากินเหลือเกิน” ลิงบอกให้สุนัขจึงจอกไปเก็บมาให้ แต่สุนัขจึงจอกอ้างว่าตนขึ้นต้นไม้ไม่ได้ ลิงจึงให้สุนัขจึงจอกพาไปที่ต้นไม้ นั้น ในที่สุดลิงก็ติดกับดักของนายพราน ร้องให้สัตว์ต่างๆ ช่วย สุนัขจึงจอกจึงบอกว่า “ท่านเฉลียวฉลาดกว่าพวกข้ามากนัก ถูกขังในกรงแค่นี้คงหาทางออกได้” แล้วสัตว์ทั้งหลายก็เดินหนีไป ทิ้งให้ลิงอยู่ในกรงนายพรานต่อไป

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การเลือกผู้นำต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 2 อนามัย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 พักผ่อนนอนหลับ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือบอกประโยชน์การนอนหลับสนิทในเวลากลางคืนได้
- 1.2 ลูกเสือบอกข้อควรปฏิบัติในการนอนหลับสนิทได้

2. เนื้อหา

ความสำคัญและข้อควรปฏิบัติของการนอนหลับ

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ตัวอย่างเกม
- 3.3 ใบความรู้เรื่องการนอนหลับ
- 3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลงหรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาเกี่ยวกับการพักผ่อนแบบต่างๆ เช่น อ่านหนังสือ ฟังดนตรี นั่งเล่น นอนหลับ เป็นต้น
 - 2) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับความสำคัญของการนอนหลับสนิทในเวลากลางคืนและข้อควรปฏิบัติในการนอนหลับ
 - 3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุป
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
- 5.2 สอบถามข้อควรปฏิบัติและประโยชน์ของการนอนหลับสนิท

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 2

เพลง

หลับตา

หลับตาเสียอ่อนเพลียทั้งวัน นอนหลับฝันเห็นเทวดา
มาร่ำมาร้างามข้าโสกา (ข้า) พอตื่นขึ้นมาเทวดาไม่มี

เกม

ตามผู้นำ

วิธีเล่น

ให้ลูกเสือเข้าแถวหน้ากระดานหรือแถวตอนเรียงหนึ่ง เลือกหัวหน้าคนหนึ่ง คนที่เป็นหัวหน้าจะทำกิริยาท่าทางต่างๆ เช่น วิ่ง เดิน กระโดด หัวเราะ ร้องให้ นอนหลับ นั่ง ฯลฯ คนอื่นๆ จะต้องทำตามทุกอย่าง

การตัดสิน

1. ผู้ที่ไม่สามารถทำตามหัวหน้าได้ ต้องออกจากการเล่น
2. ผู้ชนะคือผู้เล่นที่อยู่ในแถวนานที่สุด

ใบความรู้

ความสำคัญของการนอนหลับ

การนอนหลับ มีความสำคัญต่อสุขภาพมาก ร่างกายของเราเปรียบเสมือนเครื่องจักร ถ้าทำงานตลอดเวลาโดยไม่มีเวลาพัก อาจจะชำรุดได้ ดังนั้นการนอนหลับจึงเป็นการพักผ่อนที่สมบูรณ์ที่สุดของร่างกาย เพราะเป็นโอกาสที่อวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกายได้มีการปรับปรุงและซ่อมแซมเซลล์ส่วนต่างๆ ให้พร้อมที่จะเผชิญกับภารกิจที่จะต้องทำหลังจากตื่นนอน

ข้อควรปฏิบัติในการหลับนอน

เพื่อให้การหลับนอนมีผลดีต่อสุขภาพอย่างแท้จริง ควรปฏิบัติดังนี้

1. จัดห้องนอนให้ถูกสุขลักษณะ มีอากาศถ่ายเทที่ดี ปราศจากสิ่งรบกวน เช่น เสียง กลิ่น หรือแสงสว่างมากเกินไป
2. นอนให้เป็นเวลา ไม่ควรนอนดึกเกินไป
3. นอนอย่างน้อยวันละ 8 ชั่วโมง
4. ดื่มน้ำอุ่นๆ หนึ่งแก้วก่อนเข้านอน

5. นอนให้อยู่ในท่าสบายที่สุด โดยให้ทุกส่วนของร่างกายได้พักผ่อนอย่างเต็มที่
6. อย่านอนคลุมโปงเพราะจะทำให้อากาศถ่ายเทไม่สะดวก

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ตุ๊ตะตัวเล็ก

น.ส.อุทัยวรรณ ชิดสูงเนิน ผู้แต่ง

ตุ๊ตะ เป็นเด็กผู้ชายตัวเล็ก ๆ แม่จึงตั้งชื่อให้ตรงกันข้ามกับตัวเขา ทุกวันหลังเลิกเรียน หลังจากตุ๊ตะทำการบ้าน อาบน้ำเสร็จ ก็อ่านหนังสือ และดูโทรทัศน์จนดึกทุกวัน เมื่อไปเรียนตอนเช้า ตุ๊ตะจึงชอบหา พุบหลับ เวียนศีรษะ และเรียนไม่รู้เรื่อง ตุ๊ตะก็ยังตัวเล็กกว่าเพื่อนๆ ในวัยเดียวกันด้วย ครูก้อยซึ่งเป็นครูประจำชั้นของตุ๊ตะ สังเกตเห็นตุ๊ตะมีอาการแบบนี้ทุกวัน จึงถามแม่ของตุ๊ตะ แม่บอกว่า ตุ๊ตะนอนดึกทุกวัน เพราะดูโทรทัศน์ เมื่อรู้สาเหตุการรบกวนของตุ๊ตะแล้ว ครูก้อยจึงบอกตุ๊ตะว่า “เด็กๆ ต้องนอนหลับพักผ่อนให้เพียงพออย่างน้อยวันละ 8-10 ชั่วโมง เพราะการนอนหลับจะช่วยให้สมองทำงานได้เป็นปกติ ช่วยให้เราเรียนรู้ได้ดี และร่างกายเคลื่อนไหวได้อย่างคล่องแคล่ว ทำให้เราเล่นกีฬาได้ เล่นดนตรีได้ อ่านหนังสือได้ เด็กๆ จึงไม่ควรอดนอน

ตั้งแต่นั้นมา ตุ๊ตะก็ไม่นอนดึกอีก เขาเข้านอนแต่หัวค่ำ ตื่นตอนเช้าเขารู้สึกสดชื่นกว่าทุกครั้ง เมื่อไปโรงเรียนก็ไม่หลับ และเรียนรู้เรื่อง ร่างกายแข็งแรงและเจริญเติบโตขึ้น เกือบทันเพื่อนแล้ว

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การนอนหลับพักผ่อนทำให้สมองปลอดโปร่ง ช่วยให้การเรียนรู้และเคลื่อนไหวได้ดี

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
หน่วยที่ 2 อหามั้ย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 การปฐมพยาบาล

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถปฐมพยาบาลเบื้องต้นได้เมื่อมีเลือดกำเดาไหล

2. เนื้อหา

การปฐมพยาบาลเบื้องต้นเมื่อเลือดกำเดาไหล

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 เกม

3.2 อุปกรณ์ปฐมพยาบาล เช่น ผ้าก๊อซ ผ้าเช็ดหน้า ก้อนน้ำแข็ง

3.3 ใบความรู้ เรื่อง การปฐมพยาบาลกรณีเลือดกำเดาไหล

3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือสาธิตการปฐมพยาบาลผู้ป่วยเลือดกำเดาไหล

2) ลูกเสือวิเคราะห์ขั้นตอนการปฐมพยาบาล

3) ลูกเสือจับคู่มือวิธีปฐมพยาบาลตามขั้นตอนการสาธิต

4) ร่วมกันอภิปรายสรุปการนำวิธีปฐมพยาบาลไปช่วยผู้อื่นเมื่อเกิดเหตุการณ์เฉพาะหน้า

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 การสังเกตความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรม

5.2 ตรวจสอบวิธีการปฐมพยาบาลเมื่อมีเลือดกำเดาไหลได้ถูกต้อง

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 3

เกม

สวัสดี

วิธีการเล่น

1. ลูกเสือแต่ละหมู่ยืนเป็นแถวตอน หันหน้าไปทิศทางเดียวกัน
2. ด้านหน้าแถวแต่ละหมู่ให้นำสิ่งกีดขวางไปตั้งไว้ให้ตรงกับแถวห่างประมาณ 8 เมตร
3. เมื่อผู้กำกับลูกเสือให้สัญญาณเริ่มเล่น ให้นายหมู่ของแต่ละหมู่วิ่งออกจากหมู่ตรงไปอ้อมสิ่งกีดขวางข้างหน้าตนแล้วอ้อมมายืนหน้าหน้าเพื่อนภายในหมู่ของตนเอง ทำวันทยหัตถ์ แล้วกล่าวคำว่า “สวัสดีครับ” จากนั้นวิ่งไปยืนต่อข้างหลังแถวหมู่ของตน
4. ผู้ที่ยืนอยู่หัวแถว (ด้านหน้าแถว) เมื่อนายหมู่วันทยหัตถ์ และกล่าวคำสวัสดีก็ให้ทำวันทยหัตถ์ตอบ แล้ววิ่งไปอ้อมสิ่งกีดขวาง ทำเช่นเดียวกับนายหมู่
5. ลูกเสืออื่น ๆ ทำเช่นนี้ต่อไปเรื่อย ๆ จนหมดทุกคน หมู่ใดเสร็จก่อนหมู่นั้นชนะ

ใบความรู้

เรื่อง การปฐมพยาบาลกรณีเลือดกำเดาไหล

เลือดกำเดาไหลมักเกิดในช่วงหน้าหนาวที่อากาศแห้งทำให้เยื่อจมูกแห้งและตกระแหง เมื่อสะเก็ดถูกแคะแคะเกาจะทำให้มีเลือดออก สาเหตุอื่นที่พบได้บ่อย คือเป็นหวัด และมีไข้สูงจากสาเหตุใดก็ตาม เส้นเลือดฝอยในจมูกอาจแตกทำให้มีเลือดกำเดาไหลได้

การปฐมพยาบาลเบื้องต้น

1. ใช้นิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้บีบที่จมูก ประมาณ 5 นาทีโดยหายใจทางปากแทน
2. นั่งตัวตรงหรือนอนให้ศีรษะสูงเพื่อป้องกันการสำลักเลือด
3. ประคบบริเวณจมูกและแก้มด้วยผ้าเย็น หรือน้ำแข็งเพื่อช่วยให้เลือดหยุดเร็วขึ้น
4. หลีกเลี่ยงการแคะจมูก การสั่งน้ำมูกแรงๆ และการยกของหนัก
5. กรณีอากาศแห้งในช่วงหน้าหนาว อาจใช้วาสลีนครีมหรือขี้ผึ้งทาบริเวณเยื่อจมูก

เพื่อให้เกิดความชุ่มชื้น

6. หากมีไข้ควรให้ยาลดไข้ร่วมด้วย

ส่งพบแพทย์กรณีต่อไปนี้

1. เลือดออกบ่อยๆหรือออกจำนวนมาก
2. เลือดออกข้างเดียวเรื้อรัง
3. มีอาการอื่นๆ ร่วม เช่น อ่อนเพลีย หน้ามืดจะเป็นลม

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

สุนัขจิ้งจอกและหน้ากาก

สุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งบังเอิญหลุดเข้าไปในห้องเก็บของ ของโรงละครแห่งหนึ่งเข้า ทันใดนั้นเอง มันสังเกตเห็นใบหน้าหนึ่งกำลังมองลงมาจากมันอย่างโกรธเกรี้ยว มันเริ่มตกใจกลัว แต่พอเข้าไปดูใกล้ๆสุนัขจิ้งจอกก็พบว่านั่นเป็นเพียงหน้ากาก ที่เหล่านักแสดงใช้สวมครอบลงบนใบหน้าของพวกเขา “โอ”

สุนัขจิ้งจอกพูด“แกช่างดูสง่างามน่าเกรงขามมากแต่เสียดายที่แกไม่มีสมอง”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า “รูปลักษณ์ภายนอกไม่อาจบ่งบอกคุณค่าภายใน”

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หน่วยที่ 2 อหามั้ย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 การขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่เมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้น

2. เนื้อหา

การขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่เมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้น

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 โบงาน

3.3 โบความรู้

3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาเรื่อง อุบัติเหตุ เช่น หกล้มแขนหัก เลือดกำเดาไหล เป็นลมแดด ฯลฯ ถามคำถามว่าใครเคยเป็นบ้างและใครเคยเห็นผู้ประสบอุบัติเหตุเหล่านี้บ้าง

2) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือแต่ละหมู่ ช่วยกันคิดว่าถ้าประสบอุบัติเหตุต่อไปนี้จะขอความช่วยเหลือใคร โดยวิธีใด ผู้กำกับลูกเสือเป็นผู้แบ่งงานให้แต่ละหมู่

- ล้มแขนหัก
- เลือดกำเดาไหล
- เดินชนโต๊ะเก้าอี้
- ล้มหัวเข่าเป็นแผลถลอก

3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปว่าเมื่อต้องการขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ ทำได้อย่างไร โดยวิธีใด

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม

5.2 สอบถามวิธีการขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่เมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้น

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 4

เพลง

เปิด

ยามเมื่อเปิดมันเดินไป มองแล้วไม่น่าดูเลย
จำไว้เถิดเพื่อนเอ๋ยเอ๋ย จงอย่าเดินให้เหมือนเปิด

เกม

รถไฟด่วน

วิธีเล่น แบ่งลูกเสือเป็นหมู่ ให้แต่ละหมู่เข้าแถวตอนเรียงหนึ่ง ยื่นมือแตะปากคนข้างหน้า เริ่มเล่นให้ทุกคนวิ่งไปข้างหน้าลักษณะแถวตอนเรียงหนึ่ง โดยมีต้องไม่หลุดออกจากปากคนข้างหน้า วิ่งไปจนคนสุดท้ายผ่านเส้นชัย

ใบงาน

ใบงาน

ให้แต่ละหมู่ช่วยกันคิดว่าถ้าประสบอุบัติเหตุต่อไปนี้จะขอความช่วยเหลือจากใคร โดยวิธีใด ให้เวลาหมู่ละ 15 นาที แล้วให้เลือก ตัวแทนเป็นผู้นำเสนอร่วมกับผู้กำกับลูกเสือ

- ล้มแขนหัก
- เลือดกำเดาไหล
- เดินชนโต๊ะเท่าเจ็บ
- ล้มหัวเข้าเป็นแผลถลอก

ใบความรู้

กรณีที่เกิดอุบัติเหตุ – ขอความช่วยเหลือ

ในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุ – ขอความช่วยเหลือให้ทั้งผู้ช่วยไว้ที่เดิม เคลื่อนย้ายเท่าที่จำเป็น เพื่อให้พ้นจากอันตราย เช่น ไฟ ฯลฯ เท่านั้น รีบขอความช่วยเหลือ ดังนี้

เหตุเกิดในโรงเรียน ให้เดินไปหาผู้ใหญ่ที่ใกล้ที่สุดเพื่อขอความช่วยเหลือ อย่าวิ่งกลับบ้าน

เหตุเกิดที่บ้าน ให้เดินไปหาผู้ใหญ่ในบ้าน หากผู้ใหญ่ไม่อยู่ ขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ที่เป็นเพื่อนบ้าน

เหตุเกิดนอกโรงเรียนหรือนอกบ้าน ให้รีบขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ที่พาออกไปหรือที่อยู่ใกล้ที่สุด

กรณีเป็นแผลลอกมักจะสกปรก ต้องขจัดสิ่งสกปรกโดยการล้างด้วยสบู่และน้ำเพื่อให้แน่ใจว่าสะอาดจริงๆ ล้างด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อโรคอีกครั้ง แล้วปิดด้วยผ้าพันแผลที่ฆ่าเชื้อแล้วและพลาสติกเพื่อป้องกันเชื้อโรค

กรณีต้องขอความช่วยเหลือเมื่อไม่มีผู้ใหญ่อยู่ใกล้ ๆ

1. โทรศัพท์ถึงสายด่วนแจ้งเหตุฉุกเฉิน 1669
2. โทรศัพท์ถึงศูนย์รับแจ้งเหตุฉุกเฉิน 911
3. โทรศัพท์ถึงผู้ใหญ่ที่ตนรู้จัก

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

บทเรียนของอ้วน อัน

น.ส.อุทัยวรรณ ชิดสูงเนิน ผู้แต่ง

เมื่อปิดภาคเรียนเทอมปลาย อากาศร้อนอบอ้าวทุกวัน อ้วนกับอัน สองพี่น้องมักจะชวนกันไปเล่นน้ำที่บ่อในสวนหลังบ้านเสมอๆ อ้วนกับอันว่ายน้ำเก่งกันทั้งสองคน

วันหนึ่ง ทั้งสองพี่น้องก็ไปเล่นน้ำตอนกลางวันหลังกินอาหารเที่ยงเสร็จแล้ว ตอนอากาศร้อนมาก อ้วนกับอันพากันลงเล่นน้ำในบ่อเหมือนเคย อ้วนเล่นอยู่ริมบ่อ ส่วนอันพี่ชายว่ายน้ำไปกลางบ่อ ขณะกำลังว่ายน้ำไปนั้น อันรู้สึกขาทั้งสองข้าง ทำให้ไม่สามารถว่ายน้ำได้ จึงร้องเรียกให้อ้วนช่วย “ช่วยด้วย ช่วยด้วย อ้วนช่วยด้วย อ้วนช่วยด้วย” อ้วนได้ยินเสียงพี่ชายเรียกจึงหันไปดู เห็นอันทำท่าเหมือนกำลังจะจมน้ำ เขาคิดจะลงไปช่วยพี่ แต่เขาเห็นว่าระยะทางไกลมากคงว่ายไม่ถึง บังเอิญเหลือบไปเห็นแผ่นกระดานวางอยู่ใกล้ๆ จึงโยนไม้กระดานไปให้อันเกาะไว้ แล้วรีบวิ่งไปตามพ่อที่ปลูกต้นไม้อยู่ใกล้ๆ ให้มาช่วย อ้วนบอกพ่อว่า “พี่อันกำลังจะจมน้ำ ตอนนี้อ้วนเอาแผ่นกระดานให้อันเกาะไว้ก่อน ให้พ่อรีบไปช่วยอันเร็วๆ” พ่อรีบไปช่วยอันที่ลอยอยู่ในน้ำให้ขึ้นมาได้อย่างปลอดภัย และอ้วนกับอันสัญญากับพ่อว่า จะไม่มาเล่นน้ำตามลำพังอีก

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า งานใดที่เกินความสามารถของเรา ก็ไม่ควรทำ เพราะอาจเกิดอันตรายได้

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 2 อหามั้ย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 รู้เท่าทันสื่อโฆษณา

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถวิเคราะห์ถึงอิทธิพลของสื่อโฆษณาที่มีผลต่อการเลือกบริโภคอาหาร

2. เนื้อหา

โฆษณาถูกสร้างขึ้นเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจ โฆษณาแต่ละชิ้นผ่านการวางแผนออกแบบวิธีการนำเสนอ และใช้เทคนิคทันสมัยเข้าช่วยอย่างสมจริง บวกกับความถี่ในการนำเสนอผ่านสื่อ จึงมีอิทธิพลอย่างมากต่อการเลือกบริโภคอาหารของเด็กและเยาวชน ความตระหนักในเรื่องนี้จะช่วยให้รู้จักใช้เหตุผลในการเลือกบริโภคอาหารที่เป็นประโยชน์มากขึ้น

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ฉลากลูกอม น้ำอัดลม มันฝรั่งกรอบ บะหมี่สำเร็จรูป

3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

เตรียมกิจกรรม โดยมอบหมายให้ลูกเสือแต่ละหมู่แสดงบทบาทสมมติเป็นผู้ทำโฆษณา หมู่ละ 1 ชิ้น โดยให้ศึกษาข้อมูลรายละเอียดของสินค้านั้นๆ ด้วย (และเตรียมซักซ้อมไว้ล่วงหน้า)

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ออกมาทำโฆษณาตามที่มอบหมายที่ละหมู่จนครบ

2) ผู้กำกับลูกเสือตั้งคำถาม ชวนคิด

- โฆษณาที่ทำขึ้นมีจุดใดหรือประเด็นใดบ้างที่กระตุ้นให้คนอยากซื้อสินค้าของเรา
- โฆษณาที่ทำขึ้นนั้นเป็นความจริงหรือไม่ หรือเกินความเป็นจริง เพราะอะไร
- ทำไมการโฆษณาจึงเลือกพูดแต่ความดีของสินค้ามีการพูดถึง ส่วนประกอบ

ประโยชน์และโทษของสินค้าหรือไม่

- ทำอย่างไรจึงจะรู้ว่าสินค้านั้นดีจริง ไม่มีผลเสียต่อสุขภาพและคุ้มค่างบเงินที่เสียไป

3) ผู้กำกับลูกเสือสรุปกิจกรรมของสินค้าว่ามีประโยชน์และโทษอย่างไร หากเปรียบเทียบกับอาหารหรือขนม เครื่องดื่มอื่นๆ ที่ให้ประโยชน์มากกว่าหรือน้อยกว่าเพื่อใช้เป็นทางเลือกในการซื้อสินค้า

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตการแสดงบทบาทสมมติที่สมจริงและตั้งใจในการโฆษณาสินค้า

5.2 สอบถามความคิดเห็นตามประเด็นอภิปรายเกี่ยวกับ เทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อที่เกินสรรพคุณของสินค้า

5.3 สังเกตความร่วมมือของหมู่ลูกเสือ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 5

เพลง

อาหารดี

อาหารดี มีประโยชน์ คือ ผักสด เนื้อ หมู ไข่ ปลา
เบ็ด ไก่ ไข่ นม ผลไม้ นานา
ล้วนมีคุณค่า ต่อร่างกายของเรา (ซ้ำ)

ที่มา dental.anamai.moph.go.th/oralhealth/PR/E-book/child/food.pdf

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

อาการปวดหัวของหวาน

หวานเป็นเด็กผู้หญิง อายุ 8 ปีชอบกินลูกอม ขนมขบเคี้ยวและของหวานอย่างมาก จนตัวอ้วนกลมถูกเพื่อนล้อเป็นประจำ หวานยังมีฟันผุเต็มปากอีกด้วยเพราะไม่ชอบแปรงฟัน วันหนึ่งหวาน มีอาการปวดหัวมาก แม่เอายาแก้ปวดให้กินก็ไม่หาย และรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ จนหวานร้องเอะอะโวยวาย แม่จึงพาไปโรงพยาบาล หมอสั่งเอ็กซเรย์สมองแล้วบอกว่า หวานมีฝีขนาดใหญ่เท่าลูกมะนาวอยู่ในสมองส่วนหน้าด้านขวา ที่ปวดหัวมากเพราะสมองบวม ต้องรีบผ่าตัดทันที หวานถูกงดอาหาร ทุกชนิดรวมน้ำด้วย ถูกเข็มเจาะเลือด และให้น้ำเกลือ ฉีดยาอีกหลายเข็ม และผ่าตัด

หวานฟื้นขึ้นมาจากยาสลบ อาการปวดหัวดีขึ้น แต่เจ็บแผลผ่าตัดแทน และยังคงรักษาตัวในโรงพยาบาลอีกหลายวันจึงกลับบ้านได้

ที่หวานไม่อยากเชื่อก็คือต้นเหตุของการปวดหัวมาจากฟันผุ หนองจากฟันเข้าสู่เลือดแล้วไปสมองต่อ หมอยังชี้ให้หวานดูเด็กอีกคนที่เป็นเหมือนกับหวานคือฟันผุมาก แล้วต้องมาผ่าสมอง หลังออกจากโรงพยาบาล หวานยอมให้แม่พาไปหาหมอฟันโดยดี แถมยังขยันแปรงฟัน และเลิกกินลูกอม ขนมหวาน และขนมขบเคี้ยว ตอนนี้หวานไม่อ้วนกลมแล้วนะ พวกเพื่อน ๆ ก็ไม่มีใครล้อหวานอีกเลย

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การตามใจปากทำให้ลำบากร่างกาย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 3 ความสามารถในเชิงทักษะ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 6 สมรรถนะทางกาย

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือมีการพัฒนาทักษะทางกายที่คล่องแคล่วว่องไว

2. เนื้อหา

การพัฒนาตนเองและเตรียมความพร้อมโดยแสดงความสามารถเชิงทักษะทางกาย 5 ประการ

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เชือกกระโดด ไม้สำหรับทรงตัว ราวไม้ ลูกบอล บันได

3.3 ใบความรู้ เรื่อง ทักษะทางกาย 5 ประการ

3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลงหรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือสาธิตประกอบคำอธิบายทักษะทางกาย 5 ประการ

(2) ลูกเสือแต่ละหมู่วิเคราะห์ขั้นตอนการปฏิบัติที่บรรลุผลได้ดีและปลอดภัย

(3) แต่ละหมู่ฝึกปฏิบัติตามฐานความสามารถในเชิงทักษะทางกาย 5 ฐาน สัปดาห์นี้

จัด 3 ฐาน สัปดาห์หน้าจัด 2 ฐาน

เงื่อนไข ลูกเสือเมื่อพร้อมให้ทดสอบเพื่อรับเครื่องหมายดาวดวงที่ 2

ฐานที่ 1 กระโดดเชือกเท้าชิดกันโดยแกว่งเชือกด้วยตัวเองไปข้างหน้า 15 ครั้ง
ไปข้างหลัง 15 ครั้ง

ฐานที่ 2 การทรงตัวบนไม้หรือกำแพงอิฐ มีความกว้างไม่เกิน 13 เซนติเมตร สูง
ประมาณ 30 เซนติเมตร เป็นระยะทางอย่างน้อย 4.5 เมตร

ฐานที่ 3 หายมือทั้งสองจับราวไม้ สูงอย่างน้อยเท่ากับบั้นเอวของตน แล้วม้วนตัว
ไปข้างหน้าข้ามราวไม้นั้น

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลงหรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือทบทวนการฝึกปฏิบัติกิจกรรมความสามารถในเชิงทักษะทางกาย

3 ฐานในสัปดาห์ก่อน

(2) จัดกิจกรรมอีก 2 ฐาน

ฐานที่ 1 การขึ้นบันไดที่ยกเคลื่อนที่ได้ และรู้จักวางบันไดให้มั่นคง เพื่อความ

ปลอดภัย

ฐานที่ 2 การเลี้ยงลูกบอลด้วยเท้าอย่างรวดเร็ว อ้อมเครื่องกีดขวาง อย่างน้อย 6 อย่างใน

ระยะทางไม่เกิน 18 เมตร

(3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือสรุปการปฏิบัติกิจกรรมความสามารถในเชิงทักษะทาง

กาย 5 ฐาน รวมทั้งของสัปดาห์ก่อน

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของหมู่

5.2 ตรวจสอบความสามารถเชิงทักษะทางกาย 5 ประการ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 6

เพลง

เล่นกีฬา

เล่นกีฬาพาให้เราเรใจ แม้ยากเพียงใดเราไม่เคยกลัวเกรง
เราต้องให้อภัยและมีน้ำใจซึ่งเป็นกันเอง พวกเรากลัวเกรงสิ่งที่ไม่ดีงาม

เกม

ตักปิงปองใส่ตระกร้า

วิธีเล่น

1. แบ่งลูกเสือเป็นหมู่ๆละ เท่าๆ กัน เข้าแถวตอน

2. วางตะกร้าไว้ตรงข้ามกับหัวแถว ห่างประมาณ 10 ฟุต

3. เมื่อสัญญาณเริ่มเล่น ลูกเสือคนแรกถือขวานวิ่งไปยังตะกร้า ตักเอาลูกปิงปองในตะกร้า กลับมาส่งให้คนต่อไป

4. คนต่อไปเมื่อรับซันแล้ว นำลูกปิงปองนั้นไปวางในตะกร้าตามเดิม แล้วนำซันมาให้คนต่อไป ปฏิบัติเช่นนี้จนกว่าจะครบทุกคนในหมู่ หมู่ใดเสร็จก่อนโดยที่ลูกปิงปองไม่ตกเป็นฝ่ายชนะ การตัดสิน หมู่ใดปฏิบัติตามกติกา และเสร็จก่อน หมู่ นั้นชนะ

ใบความรู้

กิจกรรมความสามารถในเชิงทักษะทางกาย 5 ประการ

เดินทรงตัวบนราวไม้

การฝึกหัดเดินทรงตัว จะช่วยให้บุคลิกลักษณะดี เดินได้อย่างสง่า การฝึกหัดอาจกระทำได้ง่ายโดยขีดเส้น หรือเดินบนขอบถนนที่กว้างไม่เกิน 5 นิ้ว ฝึกเดินอยู่ในเส้น หรือขอบถนนนั้น เมื่อเดินได้ดีขึ้นจึงค่อยๆ เพิ่มความสูง

ม้วนตัวข้ามราวไม้

การเล่นโดยวิธีหงายมือทั้งสองจับราวไม้ขึ้นสูงอย่างน้อยบั้นเอวของตน แล้วม้วนตัวข้ามราวไม้ นั้น ทำได้โดย

1. หงายมือจับราวไม้ให้แน่น โนมตัวไปข้างหน้าให้ราวพาดท้อง
2. งอแขนให้มาก ตัวงอ ก้มศีรษะให้ชิดหน้าอกมากที่สุด ม้วนตัว โดยค่อย ๆ เลื่อนตัวลง ข้างหน้า งอศอกพร้อมที่จะเหี่ยวตัวให้ติดกับราวจนกระทั่งตัวม้วนลงจากราว

ขึ้นบันไดที่ยกเคลื่อนที่ได้

การปฏิบัติกิจกรรมนี้ ต้องแน่ใจว่าบันไดแข็งแรงพอที่รับน้ำหนักได้ บันไดอยู่ในสภาพดีไม่ชำรุด วิธีปฏิบัติ

- ยกบันไดวางพื้น หรือพาด หรือพิงให้มั่นคงไม่ล้ม ถ้าเป็นบันไดที่พับได้ควรสับขอให้เรียบร้อยเมื่อกางออก
- มือเกาะบันได ก้าวขึ้นทีละขั้นด้วยความระมัดระวัง
- การไต่ลงถอยหลังลงทีละก้าว พร้อมกับลดมือลงจับตัวบันได เลื่อนมือตามลงไปเรื่อยๆ จนก้าวลงถึงพื้น

เลี้ยงลูกบอลอ้อมเครื่องกีดขวาง

การเลี้ยงลูกบอล สายตาจะต้องมองที่ลูกบอลพร้อมกับเขี่ยลูกบอลไปข้างหน้า อาจจะเลี้ยงด้วยเท้าด้านใน ทั้งซ้ายและขวา เขี่ยลูกเบา ๆ สลับกับการเลี้ยงลูกบอลด้วยหลังเท้า ใช้เท้าเขี่ยลูกไปข้างหน้า ฝึกหัดเลี้ยงลูกบอล หยุดลูกบอล เปลี่ยนทิศทางการให้เร็วขึ้นจนอ้อมเครื่องกีดขวางได้ 6 อย่าง ในระยะ ทางไม่เกิน 18 เมตร

กระโดดเชือก

การปีนบันได

การทรงตัว

การเลี้ยงลูกบอล

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

นกเหยี่ยวกับไก่ป่า

ณ ชายป่าแห่งหนึ่ง มีไก่ป่าสองตัวอาศัยอยู่บนเนินดินใกล้ปากถ้ำ ที่พวกมันใช้เป็นที่พักภัยจากเหยี่ยวศัตรูตัวร้ายของมัน ทุกครั้งที่เหยี่ยวบินผ่าน พวกมันจะหลบเข้าไปซ่อนตัวอยู่ในถ้ำพอเหยี่ยวบินผ่านไป พวกมันจึงจะออกจากที่ซ่อน พวกมันทำเช่นนี้ทุกวันและรอดพ้นจากเหยี่ยวทุกครั้ง

ต่อมาวันหนึ่งทั้งสองตัวเกิดต่อสู้กันขึ้นเพื่อแย่งชิงความเป็นใหญ่เหนือเนินดินแห่งนี้ ตัวที่ชนะดีใจมาก มันรีบออกจากที่ซ่อนเพื่อโก่งคอขึ้นแสดงความเป็นใหญ่เหนือเนินดินแห่งนี้ให้ไก่ป่าตัวอื่นได้ทราบ

ขณะนั้นเหยี่ยวบินผ่านมาพอดี พอได้ยินเสียงไก่ขันมันก็บินโฉบไปเหนือปากถ้ำทันที และยังมีทันทีที่ไก่ป่าตัวชนะจะหลบหนีได้ทัน มันก็ถูกเหยี่ยวโฉบไปเป็นอาหารทันที ปล่อยให้ไก่ป่าตัวแพ้ซึ่งซ่อนตัวอยู่ภายในถ้ำกลายเป็นผู้ชนะครอบครองเนินดินแห่งนั้นแทน

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า อย่าสำคัญตนว่าเก่งกว่าใคร ที่แท้ยังมีคนเก่งกว่าเราอีกมาก

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
หน่วยที่ 3 ความสามารถในเชิงทักษะ
แผนการจัดกิจกรรมที่ 7 ระเบียบแถว **เวลา 2 ชั่วโมง**

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือมีระเบียบวินัย และปฏิบัติตามคำสั่งได้อย่างถูกต้อง
- 1.2 ลูกเสือมีความอดทนร่างกายแข็งแรง มีจิตใจเข้มแข็ง และมีความคล่องแคล่วว่องไว

2. เนื้อหา

- 2.1 ระเบียบแถวเบื้องต้น
- 2.2 การฝึก ท่าตรง ท่าพัก ซ้ายหัน ขวาหัน กลับหลังหัน อยู่กับที่
- 2.3 การเข้าแถว หน้ากระดานแถวเดี่ยว แถวรูปครึ่งวงกลมและแถวรูปวงกลม

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงหรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือทบทวนการปฏิบัติตามสัญญาณนกหวีด (เรียกแถวรวมกอง, เรียกนายหมู่)
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือทบทวนการปฏิบัติตามสัญญาณมือ (เตรียมหรือหยุด, รวมหรือกลับมา, จัดแถวหน้ากระดานแถวเดี่ยว, จัดแถวตอนหมู่, เคลื่อนที่ไปยังทิศทางที่ต้องการ, นอนลงหรือเข้าที่กำบัง, เร่งจังหวะให้เร็วขึ้น)
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือทบทวนการเข้าแถวตามหมู่ของตน แถวหน้ากระดานแถวเดี่ยว หน้ากระดานหมู่ปีดระยะ และหน้ากระดานหมู่ปีดระยะ, แถวตอนเรียงหนึ่ง และแถวตอนหมู่
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงหรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือทบทวนระเบียบแถวเบื้องต้น

- ทำตรง ทำพัก (ทำพักตามปกติ ทำพักตามระเบียบ ทำพักตามสบายและทำพัก
แถว)
 - หันอยู่กับที่ (ขวาหัน ซ้ายหัน กลับหลังหัน)
 - เข้าแถวรูปครึ่งวงกลม และรูปวงกลม
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

หมายเหตุ คู่มือสอนลูกเสือเล่มนี้เป็นประโยชน์ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประกอบ

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตความร่วมมือในการทำกิจกรรม
- 5.2 สังเกตการปฏิบัติตามคำสั่งของผู้กำกับลูกเสือ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 7

เพลง

สัญญาณหกหวัด

เป่ายาวหนึ่งครั้ง	ฟังได้ความว่า “หยุด”
เป่ายาวเป็นชุด	ให้รีบรุดทำต่อไป
สั้นติดต่อกัน	เร็วพลัน เข้าแถวทันใจ
สั้นยาวนั้นไซ้	จึงใส่ใจเพราะเกิดเหตุการณ์
นายหมู่มานี้ ฟังซี	สั้นสามยาวหนึ่ง
ลูกเสือเราฟังจดจำคำนี้	นี่คือสัญญาณ

ซ้ายหัน ขวาหัน

ซ้ายหัน ขวาหัน	สั้นเท่าชิดกันปลายเท้าแยกออกไป
จะหันไปครั้งใด (ซ้ำ)	นึกไว้ในใจซ้ายขวาของเรา
ซ้ายหันมีสองจังหวะ	ปิ๊ะเท่ง ปิ๊ะปิ๊ะเท่งปิ๊ะ หนึ่ง – สอง
ขวาหันมีสองจังหวะ	ปิ๊ะเท่งปิ๊ะปิ๊ะเท่งปิ๊ะ หนึ่ง – สอง
กลับหลังหันมีสองจังหวะ	ปิ๊ะเท่งปิ๊ะปิ๊ะเท่งปิ๊ะ หนึ่ง – สอง”

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

กวางมองตัวเองในน้ำ

กวางตัวหนึ่งมองเงาของมันเอง ขณะที่กินน้ำอยู่ในสระแห่งหนึ่ง " โอ้ ! เราช่างมีเขาที่สวยงาม น่าชมอะไรเช่นนี้ " เจ้ากวางเปล่งเสียงอุทานอย่างดีใจ " เขาสองข้างแผ่กิ่งก้านสาขาอย่างน่าดูอยู่บนหน้าผากของฉันแต่อย่างไรก็ดีฉันก็มีขนาดเล็กไม่ได้ส่วน ซึ่งทำให้ฉัน รู้สึกละอายใจยิ่งนักมันยาวแก้งก้างไม่น่าดูเลย " ขณะที่มันกำลังรำพึงกับตัวเองนั้นพลันได้ยินเสียงของฝูงสุนัขล่าเนื้อ มันจึงกระโดดจากบ่อน้ำตรงไปยังทุ่งหญ้า ไม่ช้าก็ถึงฝูงสุนัขล่าเนื้อไว้เบื้องหลังไกลลิบในที่สุดมันก็เข้าไปในป่าทึบ แต่ก็โชคไม่ดีเลยเขาของมันไปติดกับกิ่งไม้จนไม่สามารถจะเคลื่อนไหวได้ ความตายกำลังจะมาถึงตัวกวางในไม่ช้ามันจึงคร่ำครวญอย่างน่าสงสารว่า " ฉันนี่โง่จริง มัวไปภูมิใจอยู่กับเขาของฉันซึ่งมันไม่ได้ช่วยอะไรเลย ขณะเดียวกันฉันก็ต่อว่าขาของฉันซึ่งเป็นสิ่งเดียวที่จะช่วยให้ฉันมีชีวิตรอดได้ "

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนเรามักเห็นผิดเป็นชอบ ไม่ได้พิจารณาด้วยปัญญาอย่างถ่องแท้ให้เห็นแก่ความสวยงามมากกว่าประโยชน์

ใครโง่กว่ากัน

ชายสองคนพี่น้องคนพี่ชื่อดำเป็นคนขยันทำมาหากินใช้จ่ายประหยัดมีเงินเหลือเก็บอยู่บ้าง คนน้องชื่อแดงเป็นคนเกียจคร้านไม่เอาใจใส่ทำงานใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่ายไม่มีเงินเก็บคอยเบียดเบียนนายดำผู้พี่ยิ่งไปกว่านั้นถ้านายดำปล่อยเมื่อไหร่เป็นอันต้องถูกนายแดงขโมยเงินเสมอไม่ว่านายดำจะซุกซ่อนเงินไว้ตรงไหน

อยู่มาวันหนึ่งนายดำต้องออกไปทำธุระนอกบ้านเกรงว่านายแดงจะขโมยเงินที่มีอยู่หนึ่งพันบาทไป จึงคิดหาที่ซ่อนเงิน ในที่สุดก็ตัดสินใจขุดหลุมเอาเงินห่อกระดาษใส่ลงก้นหลุมเอาดินกลบและดูความเรียบร้อยดูไปดูมานายดำก็คิดว่า "นี่ถ้านายแดงมาเห็นรอยเรากลบหลุมไว้แบบนี้คงต้องรู้ว่าเราฝังเงินเอาไว้แน่ เอาอย่างนี้ดีกว่าเราเขียนป้ายมาปักไว้ที่หลุมนี้ว่า **เงินหนึ่งพันบาทของนายดำไม่ได้อยู่ในหลุมนี้** นายแดงก็คงจะไม่สงสัยเป็นแน่ " คิดแล้วนายดำก็จัดการเขียนป้ายมาปักไว้ที่หลุมแล้วก็แต่งตัวออกจากบ้านไป

ฝ่ายนายแดงหลังจากเที่ยวเตร็ดเตร่อยู่หลายวันจนเงินหมดจึงกลับบ้านไม่พบพี่ชาย จึงได้โอกาสเหมาะเที่ยวค้นหาเงินเชื่อว่าพี่ชายจะต้องซ่อนไว้ที่ไหนสักแห่งแน่ค้นหามานานก็ไม่พบจึงเดินลงจากเรือนไปค้นตามหลังบ้านก็พบป้ายหนึ่งเขียนไว้ว่า **"เงินหนึ่งพันบาทของนายดำไม่ได้อยู่ในหลุมนี้"** เมื่อนายแดงอ่านป้ายดูแล้วก็เกิดความสงสัยว่าเมื่อไม่มีเงินแล้วจะเขียนป้ายบอกไว้ทำไม จึงลงมือขุดดูก็พบเงินที่ซ่อนไว้เมื่อได้เงินมาแล้วนายแดงเกิดนึกขึ้นได้ว่าถ้าพี่ชายกลับมาเห็นเงินในหลุมหายไปก็คงโทษเราแน่อย่ากระนั้นเลยเราเขียนป้ายปักไว้ดีกว่าเมื่อพี่ชายมาเห็นจะได้คิดว่าเราไม่ได้เอาไปคิดดังนั้นแล้วนายแดงก็จัดการเขียนป้ายมาปักไว้ที่หลุมว่า **"เงินหนึ่งพันบาทในหลุมนี้นายแดงไม่ได้เอาไป"**

ที่มา <http://www.everykid.com>

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนโง่ทำอะไรก็ได้ที่ไร้ผล

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 4 การสำรวจ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 8 การสำรวจและเยือนสถานที่ในท้องถิ่น

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถเขียนรายงานการสำรวจและการเยือนสถานที่ในท้องถิ่นที่น่าสนใจได้

2. เนื้อหา

การสำรวจและการเยือนสถานที่ในท้องถิ่น

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ใบความรู้

3.3 แบบรายงานการสำรวจ

3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลงหรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ให้ลูกเสือเล่าประสบการณ์จากการที่เคยไปสำรวจและเยือนสถานที่ต่างๆ

(2) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาเกี่ยวกับวิธีการสำรวจและเยือนสถานที่ในท้องถิ่น

(3) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสื่อดูแบบรายงานการสำรวจและอธิบายวิธีเขียนรายงาน

(4) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือเลือกสถานที่ที่จะไปสำรวจบริเวณใกล้โรงเรียน เช่น วัด

ศูนย์แพทย์ประจำตำบล โรงพยาบาล ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล/จังหวัด ศาลเจ้า มัสยิด ฯลฯ

(5) ให้ลูกเสือวางแผนเพื่อเดินทางสำรวจในครั้งต่อไป

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลงหรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

- (1) ผู้กำกับลูกเสือสนทนาสอบถามความพร้อมในการเดินทางสำรวจ
- (2) ผู้กำกับลูกเสือหรือลูกเสือรุ่นพี่พาลูกเสือออกเดินทางสำรวจสถานที่ที่วางแผนไว้
- (3) ลูกเสือกลับมาถึงโรงเรียน แล้วเขียนรายงานและนำเสนอในกอง
- (4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุป
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม

5.2 ตรวจสอบรายงานการสำรวจ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 8

เพลง

ระบำนางช้าง

นางช้างตัวหนึ่ง	ออกไปเที่ยวเดิน	บนไยแมงมุม
เล่นจนเพลิดเพลิน	มันเห็นเป็นการ	สนุกเหลือใจ
มันจึงร้องเรียกให้ นางช้างอีกตัวหนึ่งขึ้นมา		
นางช้างสองตัว.....		
นางช้างสามตัว.....		
นางช้างหลายตัว.....		

ควาย

ควาย ควาย ควาย	เราแลเห็นควายอยู่ในทุ่งนา
อาหารของมันคือหญ้า (ข้าว)	เราไว้ไถนาปลูกข้าวให้เรากิน

ใบความรู้

การสำรวจและการเยือนสถานที่

การอาศัยอยู่ในแต่ละท้องถิ่น ทุกคนจำเป็นต้องรู้จักท้องถิ่นของตนเอง และสังเกตเห็นคุณค่าของสิ่งเหล่านั้นได้ โดยเฉพาะสถานที่สำคัญต่างๆ ซึ่งจะใช้บริการ ทุกคนจำเป็นต้องรู้จักการสำรวจและการเยือนสถานที่เหล่านั้น เพื่อที่จะได้ใช้บริการนั้นได้ถูกต้อง และสามารถแนะนำผู้อื่นให้ใช้บริการได้ดีด้วย

การสำรวจ หมายถึง การค้นหาหรือค้นพบ คือสิ่งที่ยังไม่เคยพบก็ต้องพยายามค้นหาให้พบเมื่อพบแล้วก็ต้องศึกษาให้เข้าใจ โดยรวบรวมเป็นรายละเอียดเพื่อประโยชน์ในการใช้บริการต่อไป

การเยือน หมายถึง การเยี่ยม คือ เมื่อเราค้นหาหรือค้นพบสิ่งใดแล้วเราจำเป็นต้องศึกษาและเก็บรายละเอียดต่างๆ การเก็บรายละเอียดจำเป็นที่จะต้องพบเห็นกับสิ่งเหล่านั้น หากเป็นสถานที่เราก็ต้องออกไปเยือนหรือเยี่ยมสถานที่เพื่อหารายละเอียด

วิธีการสำรวจและการเยือนสถานที่

สิ่งที่ควรคำนึงถึงในการออกสำรวจและเยือนสถานที่ คือ

1. เดินทางกี่คน ใช้เวลากี่วัน ระยะเวลาเท่าไร มีการพักค้างคืนหรือไม่ จะเตรียมสิ่งของเครื่องใช้จำเป็นและอาหารอย่างไร
2. มีแผนที่สังเขป เช่น ระบุสถานที่ ทางเดินเท้า ทางน้ำ ทางรถ ระยะเวลาห่างจากจุดกำหนดให้
3. กำหนดหัวข้อที่ต้องการทราบ เช่น ชื่อสถานที่ ความสำคัญของสถานที่ที่รับผิดชอบ รายละเอียดในการติดต่อขอใช้บริการ หากมีหมายเลขโทรศัพท์ก็ควรบันทึกไว้ด้วย ควรสังเกต จำลักษณะ สถานที่และหนทางที่ผ่าน

เมื่อเตรียมทุกอย่างพร้อมแล้ว ในขณะที่เดินทางไปยังสถานที่นั้นก็ต้องคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้

1. ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการเดินทาง เช่น การใช้เสียง การกำจัดขยะมูลฝอย การดับไฟ และการกำจัดเก้าอี้ การเก็บเศษอาหาร การจัดที่พัก และการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างต่างๆ
2. ความรอบคอบในการเดินทาง เช่น การระวังอันตรายในการเดินทางทั้งทางถนน ทางเกวียน ทางเรือ ทางเดินเท้า การปฏิบัติตามกฎจราจร การระวังอันตรายจากสัตว์ร้าย และแมลง เช่น สุนัข แตน ต่อ และสัตว์อื่นๆ และพืชที่อาจเป็นอันตรายแก่ร่างกาย เช่น หมามุ่ย ตำแย เป็นต้น
3. ปฏิบัติกิจกรรม นักเรียนต้องบันทึก สังเกต จำ ลักษณะสถานที่ โดยการสอบถามรายละเอียดจากผู้รู้หรือผู้เป็นเจ้าของสถานที่

การรายงานผลสำรวจการเยือนสถานที่ ควรประกอบด้วยรายละเอียดและหัวข้อสำคัญดังต่อไปนี้

1. ชื่อสถานที่
2. ตรอก/ถนน ตำบล เขต/อำเภอ จังหวัด
3. ชื่อผู้รับผิดชอบสถานที่ หมายเลขโทรศัพท์
4. รายละเอียดลักษณะสถานที่ ให้บอกรายละเอียดว่าเป็นที่ทำอะไร เช่น สวนสาธารณะ สนามเด็กเล่น อาคาร สำนักงาน แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ โบราณสถาน
5. ความสำคัญของสถานที่ ให้บอกรายละเอียดว่า สำคัญอย่างไร ให้บริการอะไรบ้าง
6. ประวัติพื้นบ้าน เช่น นิทาน ตำนาน เพลงพื้นบ้านที่เกี่ยวข้องกับสถานที่นั้นๆ หรือเล่าด้วยจะดีมาก
7. อยู่ห่างจากจุดกำหนด อาจเป็นบ้านหรือกองลูกเสือ โดยบอกรายละเอียด เช่น ระยะทางอยู่ทางทิศใด การเดินทางโดยประมาณ
8. เสร็จแล้วลงชื่อผู้เสนอรายงาน และวัน เดือน ปี ที่รายงานด้วย

สถานที่ที่ควรสำรวจและการเยือนสถานที่

เพื่อประโยชน์ในการใช้บริการของสถานที่ต่างๆ ในท้องถิ่นที่เราอาศัยอยู่ หรือบริเวณใกล้เคียงได้อย่างถูกต้องควรจะมีการสำรวจและการเยือนสถานที่ดังต่อไปนี้

1. สถานที่ประกอบพิธีทางศาสนา เช่น วัด มัสยิด คริสตจักร ศาลเจ้า ฯลฯ
2. สถานที่ราชการ เช่น ที่ทำการสภาตำบล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โรงพยาบาล สถานีตำรวจ สถานีดับเพลิง การประปา การไฟฟ้า ไปรษณีย์ โทรศัพท์ สถานีรถไฟ โรงเรียน อำเภอ เทศบาล ศาล เรือนจำ ศาลากลาง ฯลฯ
3. สถานที่สำคัญต่างๆ เช่น สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน สถานที่ท่องเที่ยว
4. สถานที่บริการอื่นๆ เช่น ท่าเรือ สถานที่จอดรถโดยสาร ท่าอากาศยาน
5. ที่พักอาศัยบุคคลสำคัญของท้องถิ่น เช่น บ้านพักกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน บ้านพักแพทย์ประจำตำบล นายอำเภอ จวนผู้ว่าราชการจังหวัด

ตัวอย่าง : แบบรายงานการสำรวจและการเยือนสถานที่

ชื่อสถานที่.....ตั้งอยู่ที่ ตรอก/ถนน.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
ชื่อผู้รับผิดชอบสถานที่.....โทรศัพท์.....
ลักษณะของสถานที่.....
การเดินทางจากจุดที่กำหนดให้ระยะทาง.....กิโลเมตร อยู่ทางทิศ.....
เดินทางโดย.....ใช้เวลาเดินทางประมาณ.....ชั่วโมง.....นาที
สถานที่หรือสิ่งที่อยู่ใกล้เคียงก่อนถึง.....
ความสำคัญของสถานที่ รายละเอียดในการให้บริการทางใดบ้าง
.....
.....
ลงชื่อ.....ผู้รายงาน
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

หมู่บ้านแสนสุข

น.ส.อุทัยวรรณ ชิดสูงเนิน ผู้แต่ง

หมู่บ้านแสนสุข เป็นหมู่บ้านเล็กๆ ในชนบทแห่งหนึ่ง คนในหมู่บ้านจะรักใคร่กลมเกลียวกัน เมื่อมีเรื่องเดือดร้อนก็จะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน หมูตุ่น อาศัยอยู่ในหมู่บ้านแสนสุขกับพ่อแม่ บ้านของหมูตุ่นอยู่ใกล้ๆกับโรงเรียนและวัด หมูตุ่นมักจะตามพ่อแม่ไปทำบุญที่วัดอยู่เสมอๆ

วันหนึ่ง คุณครูได้ให้หมูตุ่นเล่าถึงสถานที่ต่างๆในหมู่บ้านแสนสุขที่หมูตุ่นชอบ และประทับใจ หมูตุ่นเล่าให้เพื่อนๆฟังว่า “หมูตุ่นชอบวัด เพราะวัดบ้านแสนสุขมีโบสถ์ที่สร้างด้วยไม้ตาล จำนวน 3,000 ต้น แกะสลักสวยงามมาก มีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวชมวัดนี้เป็นประจำครับ” จากนั้นหมูตุ่นก็บอกว่า หมูตุ่นประทับใจคุณหมอที่โรงพยาบาลชุมชน ในหมู่บ้านที่แสนใจดี โรงพยาบาลชุมชนเป็นที่สำหรับรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วยเพียงเล็กน้อย แต่ถ้าเจ็บป่วยมากๆ ต้องส่งไปโรงพยาบาลประจำอำเภอ หรือโรงพยาบาลประจำจังหวัด เพราะมีเครื่องมือแพทย์ครบ นอกจากนั้นหมูตุ่นยังเล่าถึงศูนย์จำหน่ายสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน ที่เป็นจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ทำจากกล้วย เช่น กระจ่างที่ทำจากกาบกล้วย กล้วยฉาบ กล้วยอบ เพราะทุกบ้านจะปลูกกล้วยกัน หมูตุ่นเคยช่วยแม่นำกล้วยฉาบไปขายด้วย หมูตุ่นเล่าด้วยความภาคภูมิใจในหมู่บ้านแสนสุขของตน

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การให้ความสนใจสิ่งรอบตัวหรือใกล้ตัวเป็นสิ่งที่ดี

ความประทับใจ

น.ส.จุฑามาส ชุ่มเมืองปัก ผู้แต่ง

ทับทิมเป็นเด็กในหมู่บ้านที่มีโอกาสได้เรียนต่อในวิทยาลัยเกษตรกรรมในตัวเมือง เพราะทับทิมมีความประทับใจในชุมชนที่อาศัยอยู่ ตอนเป็นนักเรียนประถมศึกษา ทับทิมไม่มีอาหารรับประทานมากนัก มีผักที่รับประทานโดยเก็บจากข้างรั้วบ้านเพียง 2 อย่าง คือ ผักกระถิน และผักตำลึง จึงไปปรึกษาคุณครูว่า จะทำอย่างไรดี จึงจะได้รับประทานผักชนิดอื่นๆ บ้าง คุณครูแนะนำให้ไปดูการปลูกผักของลุงบุญมีในหมู่บ้านใกล้ๆ ทับทิมเห็นสวนผักลุงบุญมี มีผักชนิดต่างๆ เช่น ผักกาด ผักชี ผักบุ้งและคะน้า เป็นต้น ทับทิมจึงมีแรงบันดาลใจอยากปลูกผักให้งามๆ แบบนี้บ้าง จึงตั้งใจเรียนสูงๆ เพื่อจะได้หาทางปลูกผักให้งามกว่าสวนลุงบุญมี

เวลาผ่านไป ทับทิมมีโอกาสได้เข้าเรียนที่วิทยาลัยเกษตรกรรมและได้ศึกษาวิธีปลูกผัก ผลไม้ตามที่ต้องการ ปัจจุบันทับทิมเป็นเจ้าของสวนผักที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัด

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความประทับใจในชุมชน มีผลให้คนที่สนใจมีอาชีพดี ๆ ได้

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 5 การค้นหาธรรมชาติ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 9 มาเพาะถั่วงอกกันเถอะ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถเพาะถั่วงอกหรือเมล็ดพันธุ์พืชอย่างอื่นที่งอกง่ายได้

2. เนื้อหา

การเพาะถั่วงอกหรือเมล็ดพันธุ์พืชอย่างอื่นที่งอกง่าย

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เมล็ดพันธุ์พืช

3.3 ภาชนะที่ใช้เพาะเมล็ด เช่น กระถาง กระป๋อง ถูพลาสติก กระบะ ฯลฯ

3.4 ดินทราย

3.5 ใบบความรู

3.6 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาเกี่ยวกับการเพาะเมล็ดพันธุ์พืชที่งอกง่ายเช่น ถั่วงอก ผักบุ้ง ฯลฯ

2) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสืออภิปรายถึงวิธีเพาะพันธุ์เมล็ดถั่วงอกหรืออื่นๆ ที่เตรียมมา พร้อมวิธีจัดบันทึกการเจริญเติบโตของพืชนั้นๆ

3) ลูกเสือปฏิบัติกรเพาะถั่วงอกหรือเมล็ดพันธุ์พืชอื่นที่เตรียมมา

4) ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายส่งบันทึกการเจริญเติบโตของเมล็ดพืช

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม

5.2 ตรวจสอบการบันทึกการเจริญเติบโตของเมล็ดพันธุ์พืช

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 9

เพลง

ในหมู่ลูกเสือ

ในหมู่ลูกเสือ	เมื่อเราร่วมอยู่
ต่างคนต่างรู้จักันดี	ว่าหน้าที่ทุกอย่าง
ต้องช่วยกันทำ	ทำไมเว้นว่าง
งานทุกอย่าง งานทุกอย่าง	จะเสร็จอย่างง่ายดาย

ใบความรู้

การเพาะถั่วงอกหรือเมล็ดพันธุ์ที่งอกง่าย

วิธีการเพาะ

1. นำกระดาษ กระป๋อง ถังพลาสติก หรือ กระบะ ใส่ทรายเล็กน้อย ปูด้วยกระดาษซับหรือสำลี
2. โรยถั่วเขียวหรือเมล็ดผัก พรมน้ำให้ชื้น แต่ไม่แฉะหรือไม่แห้งจนเกินไป
3. วางไว้ในที่มีแสงสว่างและคอยสังเกตความเจริญเติบโตแล้วบันทึกไว้

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

มาปลูกผักกันเถอะ

น.ส.อุทัยวรรณ ชิดสูงเนินผู้แต่ง

ในช่วงโมงเรียนวิชาเกษตร คุณครูสอนขั้นตอนการปลูกผักให้กับนักเรียน จากนั้นก็แบ่งกลุ่มให้นักเรียนลงมือทำ บางกลุ่มปลูกผักกาด บางกลุ่มปลูกผักคะน้า บางกลุ่มปลูกต้นหอม ส่วนนิตกับน้อยได้รับมอบหมายให้ปลูกผักบุ้ง ทั้งสองลงมือขุดดิน ยกแปลง ทำร่องเป็นแนวยาวอย่างสวยงาม ร่องพื้นด้วยปุ๋ยคอก แล้วนำเมล็ดมาโรย และรดน้ำจนชุ่ม เมื่อครูมาตรวจ ก็ชมว่าทุกคนทำได้ดีถูกต้องตามขั้นตอน แล้วกำชับให้รดน้ำทุกเช้าเย็น และหมั่นพรวนดินอยู่เสมอ วันรุ่งขึ้นฝนตก นิตกับน้อยไปดูแปลงผัก เห็นชุ่มดี ทั้งคู่ดีใจที่ไม่ต้องรดน้ำ

วันต่อมา นิตหวังเล่นที่สนามเด็กเล่น ไม่ไปดูแปลงผัก คงมีแต่น้อยที่ไปตักน้ำมารดแปลงผักของตน ก่อนไปเล่นกับเพื่อน หลายวันผ่านไป นิตก็ยัง不去ดูแปลงผักจนดินแห้ง เมื่อคุณครูมาตรวจดู เห็นผักบุ้งของน้อยเติบโตขึ้นอย่างสวยงาม ส่วนผักบุ้งของนิตแคระแกรน เห็นผลของการเพิกเฉยไม่ใส่ใจดูแลแปลงผักของตน

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การปลูกต้นไม้ต้องเอาใจใส่ดูแลรดน้ำ อย่าปล่อยตามยถากรรม

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 5 การค้นหาธรรมชาติ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 10 อาหารสัตว์เลี้ยง

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถบอกชนิดของอาหารที่ฟีดให้แก่สัตว์เลี้ยงได้

2. เนื้อหา

ชนิดอาหารที่ฟีดให้แก่สัตว์เลี้ยง

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เกม

3.3 ใบงาน

3.4 ใบความรู้

3.5 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาเรื่องสัตว์เลี้ยง และอาหารที่สัตว์เลี้ยงแต่ละชนิดควรกิน

2) ผู้กำกับลูกเสือให้แต่ละหมู่จับฉลากชื่อสัตว์ เช่น สุนัข หมู ไก่ แมว นก ปลา วัว ควาย

แพะ ฯลฯ

3) ผู้กำกับลูกเสือมอบใบงานให้ลูกเสือแต่ละหมู่ร่วมกันอภิปรายว่าสัตว์ที่หมู่จับฉลากได้กินอะไร เป็นอาหารได้บ้าง แล้วนำเสนอที่ประชุม

4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุป

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม

5.2 สังเกตการอภิปรายและตรวจผลงานหมู่

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 10

เพลง

ไก่ที่ฉันเลี้ยง

ไก่ที่ฉันเลี้ยง มันเป็นเพื่อนของฉัน
มันขันให้ฉันฟัง เอ๊กเอ๊กเอ๊ก ไก่เอ๋ย

เกม

สัตว์เลี้ยง

วิธีเล่น ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือเข้าแถวเป็นวงกลม ให้ลูกเสือช่วยกันเลือกสัตว์เลี้ยงมา 5 ชนิด แล้วปฏิบัติตามคำสั่งผู้กำกับลูกเสือซึ่งยืนอยู่ตรงกลางวงกลม ดังนี้

ถ้าพูดชื่อ “แมว” ให้เคลื่อนตัวไปทางขวา 1 ก้าว

ถ้าพูดชื่อ “หมา” ให้เคลื่อนตัวไปทางซ้าย 1 ก้าว

ถ้าพูดชื่อ “ไก่” ให้กระโดดไปข้างหน้า 1 ก้าว

ถ้าพูดชื่อ “เปิด” ให้กระโดดถอยหลัง 1 ก้าว

ถ้าพูดชื่อ “วิว” ให้ยืนอยู่กับที่

หมายเหตุ ชื่อสัตว์เลี้ยงให้เปลี่ยนได้ตามที่ลูกเสือร่วมกันคิด

การตัดสิน ใครทำผิดคำสั่งต้องออกจากการเล่นเกม มาช่วยผู้กำกับลูกเสือดูเพื่อนๆ เล่นต่อไป

ใบความรู้

อาหารของสัตว์เลี้ยง

การเลี้ยงสัตว์ ลูกเสือจำเป็นต้องให้อาหารสัตว์เลี้ยงของตน ดังนั้น ลูกเสือควรรู้จักชนิดของอาหารที่จะให้กับสัตว์แต่ละชนิด ซึ่งต้องเป็นอาหารที่จำเป็นและมีประโยชน์ต่อสัตว์เลี้ยงนั้นๆ เช่น ข้าว รำ กล้วย พริก ถั่วเขียว อ้อย ถั่วฝักยาว หญ้า และพืช ผลไม้ต่างๆ เป็นต้น นอกจากนี้ ในปัจจุบันนิยมให้อาหารสำเร็จรูปชนิดเม็ดอีกด้วย ซึ่งต้องเลือกซื้อตามชนิดของสัตว์เลี้ยงนั้นๆ

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

อ่อมแอมรักสัตว์

น.ส.อุทัยวรรณ ชิดสูงเนินผู้แต่ง

อ่อมแอม เลี้ยงแมวและหมาไว้ในบ้าน ทุกวันอ่อมแอมต้องดูแลสัตว์เหล่านี้ก่อนอ่อมแอมไปโรงเรียน เจ้าต่างเป็นหมาที่อ่อมแอมต้องดูแลก่อนอ่อมแอมไปโรงเรียน เจ้าต่างเป็นหมาที่อ่อมแอมเลี้ยงไว้ตั้งแต่เล็ก ๆ ตอนยังเล็กอ่อมแอมจะให้นมก่อน เมื่อเจ้าต่างโตขึ้น จึงให้เจ้าต่างกินอาหารเม็ดที่มีขายตามท้องตลาด บางวันก็ให้เจ้าต่างกินข้าวคลุกกับเศษอาหารที่เหลือจากที่อ่อมแอมกิน อ่อมแอมจะเลือกอาหารที่มีกระดูกไม่แข็งมาก เพราะถ้ากระดูกแข็งอาจเข้าไปแทงกระเพาะเจ้าต่างได้ ส่วนเจ้าหมีพูแมวตัวน้อย อ่อมแอมเลี้ยงด้วยข้าวคลุกกับปลาทูตัวเล็ก ๆ ถ้าวันไหนอ่อมแอมต้องไปบ้านคุณยาย อ่อมแอมก็จะเอาอาหารเม็ดใส่กระบะไว้ให้เจ้าหมีพูกิน และไม่ลืมเอาชามน้ำมาวางไว้ใกล้ ๆ ให้เจ้าหมีพูกินด้วย อ่อมแอมเลี้ยงแมวไว้ในบ้าน เวลาแมวเห่ียวหรือถ่ายอุจจาระ ต้องหากระบะทรายแมวมาวางไว้ให้ พอเจ้าหมีพูถ่ายเสร็จก็จะกลบทุกครั้งและตักไปทิ้งได้

เจ้าต่างและเจ้าหมีพู มีความสุขและอ้วนท้วนแข็งแรง เพราะอ่อมแอมเอาใจใส่ให้อาหารเอง ไม่ให้เป็นภาระของพ่อแม่ อ่อมแอมรู้สึกภาคภูมิใจที่สามารถดูแลสัตว์เลี้ยงของตัวเองได้

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่าเมื่อเลี้ยงสัตว์ก็ต้องดูแลให้อาหาร ไม่ปล่อยให้สัตว์หากินเอง

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 6 ความปลอดภัย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 11 ความปลอดภัยจากภัยอันตรายทางน้ำ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือบอกวิธีปฏิบัติตนให้ปลอดภัยจากอุบัติเหตุทางน้ำได้

2. เนื้อหา

วิธีปฏิบัติตนให้ปลอดภัยจากอันตรายทางน้ำ

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ใบความรู้ เรื่อง ภัยอันตรายทางน้ำ และการป้องกัน

3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ตั้งคำถามให้ลูกเสือช่วยกันตอบ และผู้กำกับลูกเสือช่วยเพิ่มเติม

(1) ลูกเสือรู้ไหมว่า ในประเทศไทยเรามีเด็ก ๆ เสียชีวิตจากการจมน้ำ เฉลี่ยวันละกี่คน (เฉลยวันละ 4 – 6 คนปีละกว่า 1,200 คน ปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดให้วันเสาร์แรกของเดือนมีนาคมเป็นวันรณรงค์ป้องกันเด็กจมน้ำของประเทศไทย เริ่มตั้งแต่ปี 2553 เป็นต้นไป)

(2) ทำไมเด็กเหล่านั้น จึงจมน้ำ เสียชีวิต (ว่ายน้ำไม่เป็น ไม่รู้จักวิธีดูแลและป้องกันภัยอันตรายทางน้ำ)

2) ผู้กำกับลูกเสือให้หมู่ลูกเสือช่วยกันคิดว่า สถานที่หรือการกระทำที่เสี่ยงต่อภัยอันตรายทางน้ำใกล้ ๆ ตัวเรา มีอะไรบ้างแล้วส่งตัวแทนรายงาน

3) รวมกอง ตัวแทนหมู่ลูกเสือรายงานผู้กำกับลูกเสือช่วยสรุปและเพิ่มเติม

4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันเสนอวิธีปฏิบัติตนให้ปลอดภัยจากภัยอันตรายทางน้ำที่สรุปได้ในข้อ (4)

5) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปแนวคิดที่ได้ และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม

5.2 สังเกตจากการตอบคำถามวิธีปฏิบัติตนให้ปลอดภัยจากอุบัติเหตุทางน้ำ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 11

เพลง

จงเตรียมตัว

จงเตรียมตัวเอาไว้ อย่าให้ใจเลือนลอย เรามิควรจะปล่อยให้ใจเราลอยเลอะเลือน
(นับ 1 2 3 4 5 6 7)

ทำประกอบ - ยืนเป็นวงกลมจับกันจะทำวงเดี่ยวหรือ 2 วงก็ได้

1. จงเตรียมตัวเอาไว้ อย่าให้ใจเลือนลอย ทั้ง 2 วง เดินเข้าหาศูนย์กลาง 7 ก้าว
2. เรามิควรจะปล่อยให้ใจเราลอยเลอะเลือน ทั้ง 2 วง เดินถอยหลังออกมาจากศูนย์กลาง 7 ก้าว
3. 1 2 3 4 5 6 7 วงในทำขวาหัน, วงนอกทำซ้ายหัน แล้วเดินปรบมือพร้อมกับนับ 1 2 3 4 5 6 7 แล้วหันเข้าหาวงจับมือกันเริ่มต้นใหม่

หมายเหตุ - การนับ อาจจะไม่เปลี่ยนจากการนับภาษาไทยเป็นภาษาจีน อังกฤษ ฯลฯ ก็ได้

ใบความรู้

ภัยอันตรายทางน้ำ และการป้องกัน

ภัยอันตรายทางน้ำ

สถานที่หรือการกระทำที่เสี่ยงต่อภัยอันตรายทางน้ำใกล้ ๆ ตัวเรา เช่น ภายในบ้านพักได้แก่ จมน้ำในถังสี กะละมังซักผ้า โถงน้ำ รอบ ๆ บริเวณบ้าน ได้แก่ แอ่งน้ำใต้ถุนบ้าน แหล่งน้ำในชุมชน ฝาท่อระบายน้ำชำรุดหรือไม่ได้ปิด ขุดบ่อเพื่อทำการก่อสร้าง คันคอนกรีต ขอบรางระบายน้ำในชุมชนการเดินทางและท่องเที่ยวได้แก่ การเดินทางทางเรือการทำกิจกรรมทางน้ำต่าง ๆ ได้แก่ ตกปลา พายเรือ ดำน้ำ เป็นต้น ภาวะน้ำท่วม (อุทกภัย) และน้ำป่าไหลหลากเวลาฝนตกหนัก

การป้องกัน

1. ไม่เล่น หรือ หยอกล้อกันในบริเวณที่มีแหล่งน้ำที่อาจทำให้พลัดตกลงไปได้ ทั้งแหล่งน้ำในบ้าน และนอกบ้าน
2. ไม่ลงเล่นน้ำ ตามแหล่งน้ำต่าง ๆ โดยที่ว่ายน้ำไม่เป็น และไม่มีผู้ใหญ่ที่สามารถช่วยเหลือเมื่อเกิดอุบัติเหตุได้
3. ควรฝึกว่ายน้ำให้คล่องรวมทั้งการฝึกเอาชีวิตรอดในน้ำ เช่น การลอยตัวในน้ำท่าต่าง ๆ การลอยตัวเคลื่อนที่ และการเคลื่อนที่ไปในน้ำด้วยท่าคว่ำตัว และหงายตัว
4. ไม่ลงช่วยเหลือคนจมน้ำโดยที่ตนเองว่ายน้ำไม่คล่อง และไม่เคยฝึกการช่วยเหลือคนตกน้ำอย่างถูกต้องและปลอดภัยมาก่อน เพราะแม้ว่ายน้ำเป็น แต่ถ้าช่วยคนตกน้ำไม่เป็น ก็อาจถูกคนตกน้ำกอดรัดจมน้ำทั้งคู่ได้ ควรช่วยเหลือโดย
 - 4.1 ร้องเรียกดัง ๆ ให้คนอื่น ๆ หรือผู้ใหญ่ที่อยู่ใกล้เคียงมาช่วย

4.2 การโยนอุปกรณ์ที่ช่วยให้ลอยตัวได้ เช่น ขวดน้ำพลาสติกขนาดใหญ่ที่ปิดฝาแน่น ห่วงยาง ลม กระดานลอยตัว เป็นต้น

4.3 การยื่นอุปกรณ์ให้คนตกน้ำจับแล้วช่วยดึงเข้ามา แต่ถ้าไม่แข็งแรงพอ อาจตกลงไปอีกคนหนึ่งได้

5. ในการเดินทางทางน้ำควรให้เรือเทียบท่าสนิทก่อนจึงค่อยขึ้น/ลงเรือ และไม่แก่งแย่ง เบียดเสียดขณะขึ้น/ลงเรือ รวมทั้งเลือกที่นั่งที่ปลอดภัย ไม่นั่งห้อยเท้าหรือยื่นแขนขาออกนอกลำเรือ และไม่ชะโงกหัวเล่น เพราะอาจพลัดตกลงไปได้ สิ่งสำคัญควรสำรวจดูตำแหน่งเสื้อชูชีพ และอุปกรณ์ลอยตัวประจำเรือ เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินจะได้นำมาช่วยชีวิตได้

6. การทำกิจกรรมทางน้ำต่าง ๆ เช่นตกปลา ดำน้ำ พายเรือ ต้องมั่นใจว่าได้เรียนรู้และฝึกฝน ทักษะการว่ายน้ำ และดำน้ำจนคล่อง

7. เมื่อเกิดอุทกภัย ต้องประเมินดูอันตรายที่อาจเกิดขึ้น เช่น น้ำท่วมบ้าน อาจทำให้เกิด ไฟฟ้ารั่วลงสู่น้ำและเป็นอันตรายต่อผู้ที่ยืนแช่น้ำในตำแหน่งใกล้เคียงได้ สัตว์ร้ายที่อาจมากับน้ำ ได้แก่ งู จระเข้ที่หลุดจากฟาร์มเลี้ยง แมลงมีพิษที่หนีน้ำขึ้นมาอยู่ในบ้าน เป็นต้น บางแห่งน้ำอาจท่วมสูงมากจนต้องรีบอพยพ เป็นต้น

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

แม่ น้ำ กับ ทะเล

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว แม่ น้ำ หลายสายต่างเข้าร่วมประชุมกันเพื่อจะไม่ยอมไหลลงสู่ทะเล และแม่น้ำสายหนึ่งได้บอกเหตุผลให้ทะเลฟังว่า

“การที่พวกข้าซึ่งเป็นน้ำจิตสนิทและใสสะอาด ไหลลงไปสู่พวกเจ้าแล้วกลับกลายเป็นน้ำเค็ม จนมนุษย์ใช้บริโภคไม่ได้ พวกข้าจึงจะไม่ไหลไปหาพวกเจ้าอีก”

น้ำทะเลจึงตอบว่า “ถ้าเช่นนั้นต่อไปนี้พวกเจ้าจงล้างตัวเอง แล้วเอ่อตันขึ้นไปท่วมไร่นาให้มนุษย์ เขาเดือดร้อน อย่าไหลมารวมกับข้าอีกเลย”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ผู้ที่ได้ผลประโยชน์มากที่สุดมักร้องทุกข์และโวยวายเสียงดังมากที่สุด

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 6 ความปลอดภัย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 12 นาทีวิกฤต

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถตัดสินใจในสถานการณ์เฉพาะหน้าได้อย่างมีเหตุผลและเหมาะสม

2. เนื้อหา

ทักษะการตัดสินใจ

3. สื่อการเรียนรู้

แผนภูมิเพลง

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือตั้งคำถามว่า “จะอย่างไรถ้าคนแปลกหน้ามาขอความช่วยเหลือ เช่น ขอให้เอาสิ่งของไปส่งให้แก่บุคคลที่ลูกเสือรู้จัก หรือขอให้ลูกเสือไปกับเขาโดยลำพังเพื่อพาไปส่งยังสถานที่ที่ลูกเสือรู้จัก”

2) แบ่งลูกเสือออกเป็น 2 กลุ่ม เท่า ๆ กัน สมมุติให้กลุ่มที่ 1 เลือกว่าจะไปส่ง และกลุ่มที่ 2 เลือกที่จะไม่ไปส่ง ให้แต่ละกลุ่มคิดว่าทางเลือกของกลุ่มมีข้อดี และข้อเสียอย่างไร

3) ผู้กำกับลูกเสือถามให้รายงานที่ละกลุ่ม

4) ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปรายดังนี้

1) ให้ลูกเสือเปรียบเทียบว่า ทางเลือกใดที่มีข้อดีมากกว่าและมีข้อเสียน้อยกว่า

2) สรุปว่าลูกเสือจะเลือกการไปส่ง หรือไม่ไปส่ง

3) ถ้าไม่ไปส่งลูกเสือจะมีวิธีออกจากเหตุการณ์อย่างไร

5) ผู้กำกับลูกเสือสรุปขั้นตอนการตัดสินใจ (1. ระบุทางเลือกที่มีอยู่ 2. วิเคราะห์ข้อดี และข้อเสียของแต่ละทางเลือก 3. ตัดสินใจเลือกทางเลือกที่มีข้อดีมากกว่าและข้อเสียน้อยกว่า 4. ปฏิบัติตามทางเลือกที่เลือก) ข้อคิดที่ได้ และการนำไปใช้

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตการร่วมกิจกรรม การแสดงออก

5.2 สังเกตการใช้เหตุผลในการตัดสินใจ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ การตัดสินใจ และการแก้ไขปัญหา

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 12

เกม

ลิงชิงหลัก (น้ำขึ้นน้ำลง)

วิธีเล่น

เกมนี้ต้องมีจำนวนผู้เล่นอย่างน้อย 3 คน ผู้เล่นคนหนึ่ง สมมุติว่าเป็น "ลิงหลักลอย" ไม่มีหลักจับ อีก 2 คนเป็นลิงจับหลัก ผู้เป็นลิงหลักลอยต้องพยายามแย่งหลักในขณะที่ผู้เล่นทั้งหมดเปลี่ยนที่กัน ส่วนมากมักจะใช้สีหลัก ผู้ที่เป็นลิงชิงหลักต้องคอยสังเกตดูว่าตนจะชิงหลักไหนได้สะดวก ก็รีบวิ่งไปชิงหลักนั้นไว้ ถ้าจับหลักได้ก่อนผู้ที่มาซำก็เป็นลิงหลักลอย คอยชิงหลักของคนอื่น บางคนทำท่าเปลี่ยนแล้วไม่เปลี่ยนเป็นการล่อหลอก ถือว่าทำยังยึดหลักอยู่ ผู้อื่นจะชิงไม่ได้

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

แบ่งแตงโม

ชานาผู้หนึ่งมีบุตรสาวอยู่สองคนวันหนึ่งอยากจะทดลองปัญญาของบุตรทั้งสอง จึงส่งแตงโมให้บุตรทั้งสอง 1 ใบโดยบอกว่าให้ทั้งสองไปแบ่งกันกินให้เท่าๆกัน เพื่อจะได้ไม่ต้องโต้เถียงทะเลาะเบาะแว้งกันเรื่องได้มากได้น้อยถ้าแบ่งไม่ได้เท่าๆกัน และเกิดทุมเถียงกันขึ้นเมื่อใดก็ต้องถูกลงโทษทั้งสองคน

เด็กทั้งสองเมื่อได้รับแตงโมมาแล้วไม่รู้ว่าจะผ่าแบ่งกันอย่างไรจึงจะได้ส่วนเท่าๆกัน ด้วยเกรงจะต้องถูกทำโทษในที่สุดจึงตกลงกันในวิธีการดังนี้โดยที่เด็กทั้งสอง เห็นว่าเป็นวิธีที่ยุติธรรมคือถ้าหากใครเป็นผู้ผ่าแตงโมออกเป็นสองซีกผู้นั้นจะต้องเป็นฝ่ายเลือกที่หลังและจะต้องยอมให้ฝ่ายที่ไม่ใช่เป็นคนผ่าเลือกก่อนทั้งนี้ก็เพื่อป้องกันไม่ให้คนผ่าล่าเอียงโดยผ่าเป็นชิ้นโตชิ้นหนึ่งและชิ้นเล็กชิ้นหนึ่งแล้วคนผ่ารีบเลือกเอาชิ้นโตเป็นของตนเองเสียก่อน เมื่อเด็กทั้งสองได้ผ่าแตงโมแบ่งกันเสร็จแล้วจึงรีบวิ่งไปเล่าให้บิดาฟังบิดามีความพอใจในสติปัญญาของเด็กทั้งสองนั้นมาก

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความยุติธรรมนำมาซึ่งความพอใจของทุกฝ่าย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
หน่วยที่ 7 บริการ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 13 ลูกเสือสำรองส่งข่าว

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือรู้จักวิธีติดต่อส่งข่าวให้ผู้ใหญ่หรือเจ้าหน้าที่ทราบในกรณีมีเหตุฉุกเฉิน

2. เนื้อหา

2.1 การจดจำและการส่งข่าว

2.2 การใช้โทรศัพท์เพื่อแจ้งข่าวเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เกม

3.3 ใบความรู้

3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลงหรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือสนทนาเกี่ยวกับการส่งข่าวที่มักใช้บ่อยๆ เช่น การบอกเล่า การเขียน และการโทรศัพท์ ฯลฯ

(2) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมเป็นหมู่โดยให้หนึ่งเป็นแถวตอนหมู่ และเลือกคนที่ส่งข่าวได้ดีที่สุดในหมู่ หนึ่งหัวแถว

(3) ลูกเสือที่หนึ่งหัวแถว อ่านข้อความที่ผู้กำกับลูกเสือเตรียมไว้ กระซิบต่อเพื่อนจนถึงคนสุดท้าย แล้วให้คนสุดท้ายบอกข้อความนั้นที่ละหมู่

ตัวอย่างข้อความ

- สมชายกินขนมกับไอติม ส้มลิ้มกินข้าวแกง

-ดอกกุหลาบสีแดงดอกโต ดอกชงโคดอกเล็กสีชมพู

-น้องหมาขนฟูชื่อแต้ว น้องแมวขนสั้นชื่อตัว

(4) ผู้กำกับลูกเสือเริ่มกิจกรรมใหม่ให้ลูกเสือหนึ่งเหมือนเดิม ให้ลูกเสือหนึ่งหัวแถว อ่านแล้วจดบันทึกข้อความส่งให้เพื่อนอ่านทีละคน แล้วคนสุดท้ายเป็นผู้บอกข้อความที่ได้ อ่านทีละหมู่

(5) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปว่า วิธีการส่งข่าว 2 วิธี คือ การบอกเล่าโดยการกระซิบ และการอ่านจดบันทึกข้อความ สิ่งใดที่ส่งข่าวได้ดีกว่า เพราะเหตุใด

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ แยก)

2) เพลงหรือเกม (ควรเล่นเกมส่งข่าว)

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือสนทนาเกี่ยวกับการส่งข่าวในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน เรื่องการใช้โทรศัพท์

(2) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือสนทนาเรื่องการใช้โทรศัพท์ สมุดโทรศัพท์ ให้ลูกเสือที่เคยใช้โทรศัพท์ แสดงวิธีใช้ให้เพื่อนๆดู

(3) ผู้กำกับลูกเสือให้สถานการณ์สมมติเหตุฉุกเฉิน แล้วให้ลูกเสือแต่ละหมู่ช่วยกันปฏิบัติวิธีขอความช่วยเหลือโดยการส่งข่าวเช่น คนถูกรถชน ไฟไหม้บ้าน คนถูกโจรแย่งกระเป๋าเงิน ฯลฯ

(4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปหรือเล่นเกมส่งข่าว

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม

5.2 สังเกตจากการตอบคำถามวิธีติดต่อส่งข่าว

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 13

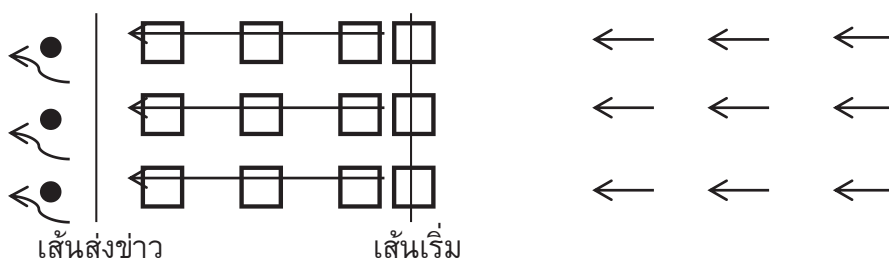
เพลง

เมื่อไหร่จะ

เมื่อไหร่จะน้องจำ เรามาทำท่า (พร้อมท่าทางประกอบ) อย่างนี้ๆ
ทำแล้วสนุกดี อย่างนี้ๆ สบายใจจัง

เกม

เกมส่งข่าว

วิธีเล่น ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือเข้าแถวเป็นแถวตอนหมู่

1. แบ่งลูกเสือออกเป็นหมู่

2. ผู้กำกับลูกเสือเขียนข่าวแล้ววางไว้ที่เส้นส่งข่าว

3. ให้สัญญาณคนแรกมาดู – อ่านข่าวจนจำได้ แล้วไปตั้งแถวใหม่โดยก่อนไปตั้งแถวใหม่

ให้กลับไปบอกข่าวที่อ่านมาให้สมาชิกแถวเดียวกันรู้แล้วบอกต่อๆ ไปจนหมดแถวแล้วคนสุดท้ายมารายงานข่าว หมู่ใดเสร็จก่อนและให้ข่าวถูกต้องเป็นผู้ชนะ

ใบความรู้

การส่งข่าวและการขอความช่วยเหลือ

เหตุฉุกเฉินเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา โดยไม่สามารถจะทราบได้ก่อนล่วงหน้า หรือโดยไม่คาดหมายมาก่อน จะเป็นเพราะความประมาท รู้เท่าไม่ถึงการณ์ ขาดความชำนาญ สิ่งของเครื่องใช้ไม่มั่นคงแข็งแรง หรือสภาพแวดล้อมไม่ตีกักตาม ผู้ให้บริการต้องรู้จักวิธีส่งข่าวให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ใหญ่ทราบโดยเร็ว

การส่งข่าว

การส่งข่าว หมายถึง การนำเหตุการณ์จากจุดๆ หนึ่ง อาจเป็นเรื่องอุบัติเหตุ ภัยธรรมชาติ หรือการเจ็บป่วยไปแจ้งกับเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องทราบโดยอาศัยวิธีการส่งข่าวเป็นตัวกลางในการติดต่อ

วิธีการส่งข่าว

1. การบอกเล่า การบอกเล่าเป็นการส่งข่าวโดยใช้คนเป็นตัวกลาง วิธีการส่งข่าวแบบนี้ ต้องเป็นข่าวที่ไม่ยาวมากนัก เพราะถ้าข่าวยาวอาจเกิดความคลาดเคลื่อนในเนื้อข่าวได้

2. การเขียน การส่งข่าวโดยการเขียนหมายถึงการเขียนจดหมายติดต่อกันนั่นเอง การส่งข่าวแบบนี้สามารถส่งข่าวได้ยาวมาก และไม่ค่อยเกิดการผิดพลาด เพราะเป็นข่าวจากผู้ส่งถึงผู้รับ แต่มีข้อเสีย คือ ใช้เวลาในการส่งและการตอบนานพอสมควร
3. การใช้โทรศัพท์ การส่งข่าวโดยการใช้โทรศัพท์ต้องอาศัยการส่งข่าวทั้งการบอกเล่าและการเขียนผสมกัน เพื่อให้ข้อความที่ส่งถูกต้องชัดเจน การส่งข่าวโดยการใช้โทรศัพท์นับเป็นการส่งข่าวโดยตรงและรวดเร็วที่สุด
 - 3.1. วิธีใช้โทรศัพท์โทรศัพท์ที่นิยมใช้ในขณะนี้ เป็นแบบตัวเลข คือแบบใช้นิ้วหมุนและใช้นิ้วกด ก่อนใช้โทรศัพท์ ผู้ส่งข่าวต้องปฏิบัติ ดังนี้
 - ค้นหา สอบถามหมายเลขโทรศัพท์จากผู้รู้ และจากหนังสือโทรศัพท์
 - ยกหูฟัง “สัญญาณให้หมุน” ถ้าเป็นโทรศัพท์สาธารณะต้องใช้เหรียญหยอดตามอัตราที่มีกำหนดไว้ แต่ถ้าเป็นโทรศัพท์ส่วนตัวก็หมุนได้เลย
 - ใช้นิ้วหมุนหรือกด (แล้วแต่ประเภทของเครื่องโทรศัพท์) บนตัวเลขที่หน้าปัดจนครบหมายเลขรหัสแล้วฟัง “สัญญาณเรียก” หากไม่มีใครรับสายก็วางไว้แล้วจึงทำการหมุนใหม่
 - เมื่อมีผู้รับสาย แล้วจึงพูดกล่าวตามที่เตรียมมา

การขอความช่วยเหลือ

เหตุฉุกเฉินอาจเกิดขึ้นได้จากความประมาท รู้เท่าไม่ถึงการณ์ ขาดความชำนาญ การเจ็บป่วยโดยกะทันหันหรือจากภัยธรรมชาติ เป็นต้น ถ้าเราอยู่ในเหตุการณ์หรือได้รับการขอร้องให้ช่วยเหลือ ควรปฏิบัติ ดังนี้

1. เหตุด่วนหรือเหตุร้ายแรง เช่น การทำร้ายร่างกาย ปล้นทรัพย์ อุบัติเหตุ ควรแจ้งให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบที่ใกล้ที่สุดทราบ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำรวจ ทหาร ฯลฯ
2. เมื่อมีเหตุการณ์เกี่ยวกับอุบัติเหตุ เช่น ไฟไหม้ ควรแจ้งเทศบาล สุขาภิบาล สถานีดับเพลิง
3. เหตุฉุกเฉินที่ต้องใช้รถพยาบาล ในการนำผู้บาดเจ็บส่งโรงพยาบาล ควรแจ้งโรงพยาบาล สถานีอนามัย หรือขอความช่วยเหลือจากบุคคลใกล้เคียง
4. แจ้งว่าผู้พูดคือใคร และกำลังโทรศัพท์จากที่ใด

ข้อควรคำนึงในการส่งข่าวโดยการใช้โทรศัพท์ คือการพูดให้ช้าๆ ชัดเจน ได้ถ้อยความอย่างรวบรัด และมั่นใจว่าส่งข่าวได้ถูกต้อง หากสถานที่ไม่มีโทรศัพท์สาธารณะ ควรสังเกตว่ามีบ้านหรือสถานที่ใกล้เคียงพอที่จะขอใช้โทรศัพท์ได้บ้างไหม

คุณสมบัติของผู้ส่งข่าวที่ดี จะต้องประกอบด้วย

1. การสังเกต ต้องเป็นคนช่างสังเกต
2. ต้องมีความจำดี
3. ต้องย่อความได้ดีและชัดเจน

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

หยกอยากกลับบ้าน

น.ส. อุทัยวรรณ ชิดสูงเนิน ผู้แต่ง

ในโรงเรียนแห่งหนึ่ง เสียงเด็ก ๆ เล่นหยอกล้อกันอย่างสนุกสนานหลังเวลาเลิกเรียน หยก เป็นเด็กผู้หญิงตัวเล็ก ๆ ผิวดำ เรียนอยู่ชั้น ป.1 ชอบคุยมาก ก็เล่นอยู่กับเพื่อน ๆ เพื่อรอพ่อมารับ บ้านของหยกอยู่ไกลจากโรงเรียนมาก บางวันหยกต้องรอพ่อมารับจนเหลือหยกเป็นคนสุดท้ายในโรงเรียน

วันหนึ่ง หยกก็คงรอพ่อมารับกลับบ้านหลังเลิกเรียนเหมือนทุกวัน หยกเล่นอยู่กับเพื่อน ๆ จนเพื่อนกลับกันหมด และเย็นมากแล้วยังไม่มีใครมารับหยก เหลือหยกกับครูเวรเพียงสองคนเท่านั้น หยกนึกขึ้นได้ว่าพ่อเคยเขียนเบอร์โทรศัพท์ของพ่อ และพี่ ๆ ใส่สมุดเล็ก ๆ ให้หยกใส่กระเป๋าไว้ จึงหยิบสมุดนั้นวิ่งไปหาครูเวร และบอกให้ครูโทรศัพท์หาพ่อของเธอตามหมายเลขนี้ ครูเวรได้โทรศัพท์ติดต่อพ่อของหยกได้ แต่พ่อบอกว่าติดงานมารับไม่ได้ หยกจึงบอกคุณครูว่า คุณครูขามีเบอร์อีกหลายเบอร์ค่ะ อยู่ในสมุดอีก ในที่สุดครูก็โทรศัพท์ติดต่อพี่ให้มารับหยก หยกจึงกลับบ้านอย่างปลอดภัย

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การรู้จักบอกเล่า สื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจความต้องการของเรา จะทำให้เรารอดพ้นจากอันตรายได้

เด็กชายเด่นช่างสังเกต

น.ส. จุฑามาส ชุมเมืองปัก ผู้แต่ง

ณ โรงเรียนแห่งหนึ่ง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กำลังเล่นเกมกันอย่างสนุกสนานที่สนามหน้าเสาธง มีรถตู้เข้ามาในบริเวณโรงเรียน ขับเข้ามาจอดบริเวณที่นักเรียนกำลังเล่นกัน ชายแปลกหน้าที่เป็นคนขับรถ ลงมากวักมือเรียกนักเรียนสองคนคือดวงใจและมาลินี ที่นั่งดูเพื่อน ๆ เล่น แล้วรีบจับนักเรียนทั้งสองคนขึ้นรถ และขับรถออกไปด้วยความรวดเร็ว นักเรียนทุกคนตกใจเมื่อเห็นเหตุการณ์ที่น่าตื่นเต้นนี้ รีบวิ่งไปบอกคุณครูที่กำลังประชุมกันอยู่ในห้องประชุมของโรงเรียน คุณครูถามรายละเอียดเรื่องรถตู้และชายแปลกหน้า นักเรียนหลายคนไม่สามารถตอบได้ มีนักเรียนชายคนหนึ่งชื่อเด่น ซึ่งเป็นคนช่างสังเกต บอกรายละเอียด ยี่ห้อ สี และหมายเลขรถตู้ได้ รวมทั้งสามารถบอกลักษณะของชายแปลกหน้าได้ คุณครูรีบโทรศัพท์แจ้งตำรวจและเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยหมู่บ้านทันที

ประมาณหนึ่งชั่วโมงผ่านไป ตำรวจและเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยสามารถจับรถตู้นั้นได้ ดวงใจและมาลินีก็กลับมาอย่างปลอดภัย คุณครูชมเชยนักเรียนทุกคนที่ร่วมมือกัน โดยเฉพาะเด็กชายเด่นที่เป็นคนช่างสังเกต ซึ่งนักเรียนทุกคนต้องฝึกตนเองให้เป็นคนช่างสังเกตด้วย

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การเป็นคนช่างสังเกต จดจำ เป็นประโยชน์ต่อการช่วยเหลือกันในยามฉุกเฉิน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 8 ธงและประเทศต่างๆ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 14 ธงลูกเสือและธงชาติของประเทศต่างๆ

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือปฏิบัติวิธีชักธงชาติขึ้นสู่ยอดเสา ชักธงชาติลงได้
- 1.2 ลูกเสือเก็บรักษาธงชาติให้เรียบร้อยและอยู่ในสถานที่ที่เหมาะสมได้
- 1.3 ลูกเสือเขียนภาพธงคณะลูกเสือโลกได้
- 1.4 ลูกเสือรู้จักที่ตั้งและสามารถเขียนภาพธงชาติประเทศต่างๆ รวม 4 ประเทศได้

2. เนื้อหา

- 2.1 การปฏิบัติตนต่อธงชาติไทยที่เป็นสัญลักษณ์ของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
- 2.2 ธงคณะลูกเสือโลก และธงชาติประเทศต่างๆ รวม 4 ประเทศ

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง, เกม
- 3.2 เสารธง ธงชาติ พาน, ภาพธงคณะลูกเสือโลก, ภาพธงชาติประเทศต่างๆ รวม 4 ประเทศ, อุปกรณ์สำหรับวาดภาพธงชาติ
- 3.3 ใบความรู้ เรื่อง ธงลูกเสือและธงชาติของประเทศต่างๆ
- 3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงหรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสืออธิบาย และสาธิต การเก็บรักษาธงชาติ การชักธงสู่ยอดเสา การชักธงครึ่งเสา และการชักธงลง
 - (2) ลูกเสือแต่ละหมู่จับฉลากแสดงการปฏิบัติ ตามหัวข้อ
 - หัวข้อที่ 1 วิธีเก็บรักษาธงชาติ
 - หัวข้อที่ 2 วิธีชักธงสู่ยอดเสา
 - หัวข้อที่ 3 วิธีชักธงครึ่งเสาเมื่อมีเหตุการณ์สำคัญ
 - หัวข้อที่ 4 วิธีชักธงลง
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือตรวจสอบความถูกต้อง และเปิดโอกาสให้หมู่ลูกเสือฝึกปฏิบัติ
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลงหรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือสนทนาถึง ธงคณะลูกเสือโลก ที่ตั้งและธงชาติของประเทศต่างๆ

รวม 4 ประเทศ

(2) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือเขียนภาพธงคณะลูกเสือโลกและธงชาติของประเทศต่างๆ รวม 4 ประเทศ พร้อมทั้งบอกที่ตั้ง

(3) ผู้กำกับลูกเสือตรวจสอบความถูกต้อง

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรม

5.2 ซักถามความรู้เกี่ยวกับวิธีเก็บรักษาธงชาติ ที่ตั้ง และธงชาติของประเทศต่างๆ รวม 4 ประเทศ

5.3 ทดสอบการชักธงชาติขึ้น และเชิญธงชาติลง โดยปฏิบัติจริง

5.4 ตรวจสอบผลงาน

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 14

เพลง

ไตรรงค์ไทย

ไตรรงค์ไทย	ปลิวไสวงามสง่า
สีแดงหมายถึงชาติ	สีขาวศาสนา
น้ำเงินหมายถึงว่า	พระมหากษัตริย์ไทย พระมหากษัตริย์ไทย

เกม

ผู้วิเศษ

วิธีเล่น เลือกลูกเสือออกมา 3 – 4 คน สมมติว่าเป็นผู้วิเศษเมื่อแตะถูกผู้ใดแล้วคนนั้นจะต้องกลายเป็นหินยืนอยู่กับที่ สำหรับคนอื่นๆต้องพยายามหนีในเขตที่กำหนดไว้อย่าให้ถูกแตะตัวได้ **การตัดสิน** เมื่อหมดเวลาผู้ที่ไม่ถูกแตะให้กลายเป็นหินเป็นผู้ชนะ การเล่นเกมแบ่งเป็นหมู่ หมู่ใดเหลือผู้เล่นที่ไม่โดนแตะมากเป็นทีมชนะ

ใบความรู้

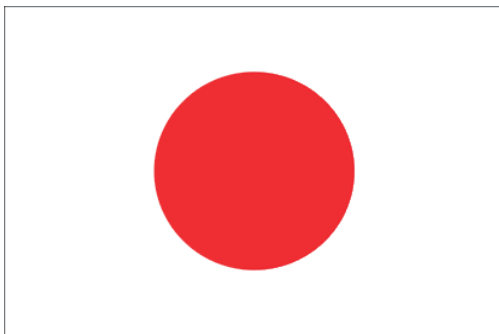
ธงไตรรงค์ /ธงชาติไทย

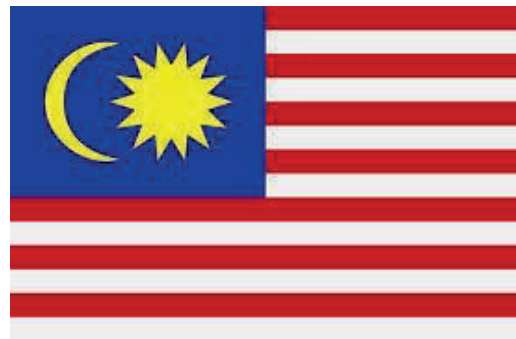
ธงคณะลูกเสือโลก

ธงชาติประเทศญี่ปุ่น

ธงชาติประเทศมาเลเซีย

ธงชาติประเทศสิงคโปร์

ธงชาติประเทศอินโดนีเซีย

ธงลูกเสือและธงชาติของประเทศต่าง ๆ

ธงชาติไทย ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการชักธงชาติในสถานศึกษา พ.ศ. 2547 (ที่หาเอกสารพบ)ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการชักธงชาติ พ.ศ. 2550 (ไม่พบเอกสารที่อ้างอิง) มีดังนี้

1. กำหนดเวลาชักรงชาติขึ้นและเชิญธงชาติลง
 - 1) ในวันเปิดเรียนให้ชักรงชาติขึ้นสู่ยอดเสาเวลาเช้าเรียน และเชิญธงลงเวลา 18.00 น.
 - 2) ในวันปิดเรียนให้ชักรงชาติขึ้นสู่ยอดเสาเวลา 8.00 น. และเชิญธงชาติลงเวลา 18.00 น.

สถานศึกษาใดมีความจำเป็น ไม่อาจจะชักรงชาติขึ้นและเชิญธงชาติลงตามเวลาที่กำหนดไว้ใน 1) หรือ 2) ได้ให้ขออนุญาตต่อกรมเจ้าสังกัดสำหรับสถานศึกษาที่ขึ้นตรงต่อส่วนกลาง และผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับสถานศึกษาที่อยู่ในความดูแลของผู้ว่าราชการจังหวัด
2. การปฏิบัติในการชักรงชาติขึ้นสู่ยอดเสา
 - 1) เวลาก่อนเข้าเรียนตอนเช้า ให้จัดนักเรียนเข้าแถว มีครูประจำชั้นเป็นผู้ควบคุมแถว
 - 2) เมื่อใกล้กำหนดเวลาชักรงให้เตรียมธงชาติผูกติดกับสายเชือกทางด้านขวาของผู้ชักรงให้เรียบร้อยเมื่อพร้อมแล้วให้ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ทำการแทน บอก “ธงขึ้น ตรง”
 - 3) ให้นักเรียนทั้งหมดร้องเพลงชาติ พอเริ่มร้องเพลงให้ผู้ชักรงคนทางซ้ายค่อยๆ ส่ายสายเชือกให้ธงขึ้นสู่เสาช้า ๆ ให้สายเชือกตึง ส่วนอีกคนหนึ่งผ่อนสายเชือกให้ธงค่อย ๆ ขึ้นไปและคุมสายเชือกให้ตึงเสมอกัน ผู้ชักรงจะต้องกระยะว่าพอเพลงชาติจะจบก็ให้มีระยะธงชาติห่างจากปลายเสาประมาณ 50 เซนติเมตร พอเพลงชาติจบจึงกระตุกเชือกให้ธงชาติถึงปลายเสาทันที เสร็จแล้วผูกสายเชือกให้เรียบร้อย
3. การปฏิบัติในการเชิญธงชาติลง
 - 1) สถานศึกษาที่เลิกเรียนแล้ว ให้จัดผู้ที่เห็นสมควร 2 คน แต่งกายให้เรียบร้อยเป็นผู้ทำหน้าที่เชิญธงลง โดยฟังเสียงเพลงชาติจากสถานีวิทยุกระจายเสียง หรือในกรณีที่ไม่มีเสียงวิทยุก็ให้เชิญธงลงเวลา 18.00 น. ตรง ตามเวลาของสถานศึกษานั้น
 - 2) สถานศึกษาที่จะเชิญธงลงเมื่อเลิกเรียน หรือที่ยังเปิดทำการสอนให้จัดนักเรียน 2 คน ทำหน้าที่เชิญธงลง ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ทำการให้สัญญาณธงลง ซึ่งอาจเป็นนกหวีด ระฆัง ออก หรืออื่น ๆ ที่เหมาะสม
4. การปฏิบัติในการชักรงชาติขึ้นสู่ยอดเสา และเชิญธงลงในวันปิดเรียน ให้อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าสถานศึกษา จัดผู้ที่เห็นสมควร 2 คน แต่งกายให้เรียบร้อย ทำหน้าที่ชักรงชาติขึ้นและเชิญธงชาติลง โดยปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ 4 (3) หรือข้อ 5 (1) โดยอนุโลม โดยฟังเสียงเพลงชาติจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยถ้าหากมี
5. การปฏิบัติในขณะที่ชักรงชาติขึ้นหรือเชิญธงชาติลง ให้ผู้ที่อยู่ในบริเวณสถานศึกษานั้น หยุดการกระทำใด ๆ ทันที แล้วยืนตรงจนกว่าการชักรงหรือเชิญธงลงจะเสร็จสิ้น ถ้านักเรียนอยู่ในแถวในความควบคุม ให้ผู้ควบคุมแถวบอก “ตรง” เท่านั้น
6. การปฏิบัติในขณะที่ฝนตก น้ำท่วม หรือพื้นที่ไม่สะดวกที่จะตั้งแถวนักเรียน ก็อาจให้นักเรียนยืนในที่ที่เหมาะสมหรือในห้องเรียนก็ได้
7. การปฏิบัติในกรณีที่ทางราชการประกาศให้ชักรงชาติครึ่งเสา ให้ชักรงชาติขึ้นจนถึงปลายเสาแล้วลดธงโดยเร็วจากปลายเสาเป็นระยะ 1 ใน 3 ของความสูงของเสาธงก่อนที่จะเชิญธงลงให้ชักรงไปให้ถึงปลายเสาก่อนแล้วจึงเชิญธงลงตามปกติ

การเก็บรักษาธงชาติ

1. เมื่อชักธง(ขึ้น)และเชิญธงลงต้องระวังอย่าให้ธงถูกพื้นดิน
2. ควรเก็บธงชาติไว้ที่สูงหรือที่สมควร เช่น ใ้ส่พานไว้
3. เมื่อธงเก่าแล้วต้องเปลี่ยนใหม่ให้สมศักดิ์ศรี
4. ไม่เหยียบย่ำทำลายธง
5. ไม่นำธงชาติไปใช้ในที่ที่ไม่สมควร เช่น เชื้อตู่พื้น ฯลฯ
6. ไม่ใช้สีธงชาติเป็นเครื่องอาภรณ์ หรือทำเป็นเครื่องนุ่งห่ม
7. ไม่นำสิ่งใด ๆ ไปประดับบนพื้นธงชาติ

ธงคณะลูกเสือโลก

พ.ศ. 2514 ประเทศอังกฤษธงลูกเสือโลกขึ้น เป็นสัญลักษณ์แทนสมาชิกของคณะลูกเสือโลก เป็นรูปเครื่องหมายเฟลอเดลลี สีขาว 3 แฉก ที่แฉกข้างทั้ง 2 มีดาว 5 แฉกข้างละ 1 ดวง อยู่บนพื้นสีม่วง มีเชือกสีขาวล้อมรอบผูกเป็นเงื่อนพิรอด ใต้เครื่องหมายเฟลอเดลลี มีความหมายดังนี้

ดอกเฟลอเดลลี หมายถึงคำปฏิญาณของลูกเสือ 3 ข้อ

ดาว 5 แฉกบนกลีบดอก 2 ข้าง หมายถึง กฎลูกเสือ 10 ข้อ

เชือกสีขาวที่ล้อมรอบและผูกเป็นเงื่อนพิรอด หมายถึง ประเทศสมาชิกทุกประเทศต่าง ยอมรับและปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ มีความผูกพันฉันท์พี่น้องตั้งเงื่อนที่ผูกแน่นเป็นสายสัมพันธ์

พื้นสีม่วง แทนสีของทวีปต่าง ๆ ในโลก และเป็นสีที่ใช้แทนคณะลูกเสือโลก

ธงชาติประเทศญี่ปุ่น

พ.ศ. 2413 ได้มีประกาศกำหนดลักษณะและขนาดของธงชาติญี่ปุ่น พื้นธงสีขาว รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ายาว 10 ส่วน กว้าง 7 ส่วน มีรูปดวงอาทิตย์สีแดงขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 3 ใน 4 ส่วน ของความกว้างติดอยู่กลางผืนธง ความหมาย

วงกลมสีแดง หมายถึง ดวงอาทิตย์ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของประเทศญี่ปุ่น แสดงถึงความกระตือรือร้น ความแข็งแกร่ง และความมีเมตตากรุณา

สีขาว หมายถึง ความร่มเย็น ยุติธรรม บริสุทธิ์ ความสงบ ความเสมอภาค และความสันโดษ

ธงชาติประเทศมาเลเซีย

ประเทศมาเลเซียได้รับเอกราชเมื่อ พ.ศ. 2506 ธงชาติได้เปลี่ยนแปลงมาจากธงของมลรัฐมาเลเซีย สมัยอยู่ใต้ปกครองของอังกฤษ

ธงเป็นรูป สี่เหลี่ยมผืนผ้า 3 ใน 4 ส่วนของผืนธง มีแถบสีแดงสลับสีขาวตามแนวนอน 14 แถบ หมายถึงความเสมอภาคของรัฐทั้ง 13 รัฐ กับรัฐบาลกลาง รวมเป็น 14 แถบ

มุมตรงด้านบนซ้าย เป็นสีน้ำเงินขนาด 1 ใน 4 ส่วนของผืนธง มีพระจันทร์เสี้ยวและดาวสีเหลืองอยู่ กลาง ดาวสีเหลืองมีรัศมี 14 แฉก เป็นสัญลักษณ์ของพระราชชาติ ซึ่งมีอำนาจเหนือรัฐทั้ง 13 รัฐ และรัฐบาลกลาง พระจันทร์เสี้ยวสีเหลืองเป็นสัญลักษณ์ของศาสนาอิสลาม

ธงชาติประเทศสิงคโปร์

ประกอบด้วยแถบยาว 2 ส่วนเท่ากัน ตอนบนมีสีแดง ด้านซ้ายมีดวงจันทร์ครึ่งเสี้ยวสีขาว อยู่เคียงกับดาวสีขาว 5 ดวง เรียงกันเป็นวงกลม ความหมาย

สีแดง หมายถึงความเสมอภาคของมนุษยชาติ

สีขาว หมายถึง ความบริสุทธิ์ และความดี

ดวงจันทร์เสี้ยว หมายถึง ความมีอำนาจ

ดาว 5 ดวง หมายถึง ความสงบ ความก้าวหน้า ความยุติธรรม และความเป็นประชาธิปไตย

ธงชาติประเทศอินโดนีเซีย

ประกอบด้วยแถบใหญ่ตามแนวนอน 2 แถบ สีแดงอยู่บน และสีขาวอยู่ล่าง

สีแดง หมายถึง อิสราภาพ และความกล้าหาญ

สีขาว หมายถึง ความบริสุทธิ์ยุติธรรม

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ศิลปะในการขอกาน

เวลาพลบค่ำชายคนหนึ่งกำลังขับรถ เขาสังเกตเห็นหญิงชราคนหนึ่งกำลังถือตะเกียงเดิน ก้มๆเงยๆอยู่เหมือนจะหาอะไรในพงหญ้าข้างถนนนั้น ด้วยความสนใจเขาจึงหยุดรถแล้วเดินตรงเข้าไปถามหญิงชราคนนั้นว่า "นี่ยาย ยายกำลังก้มหาอะไรอยู่หรือ"

"อ้อ...ยายกำลังหาเหรียญบาทที่ทำตกลงไปในพงหญ้านี่ยายหามาตั้งครึ่งชั่วโมงแล้ว หาเท่าไรก็ไม่เจอสักทีพอหนุ่มจะช่วยยายหาหรือ" หญิงชราพูด

ด้วยความสงสารชายหนุ่มจึงควักเงิน 10 บาทออกมาแล้วยื่นให้แก่หญิงชรา พร้อมกับพูดขึ้นว่า "เอาเงิน 10 บาทนี้ไปก็แล้วกันนะยายเหรียญบาทคงหาไม่เจอแล้วละ" เมื่อรับเงินจากชายหนุ่ม หญิงชรากล่าวขอบใจแล้วก็ดับตะเกียงจากไป

ชายหนุ่มคนนั้นขับรถเข้าไปทำธุระในเมืองเสร็จแล้วก็ขับรถกลับตามเส้นทางเดิมเขาต้องประหลาดใจมากที่ได้เห็นหญิงชราคนหนึ่งกำลังจุดตะเกียงส่องหาอะไรบางอย่างในพงหญ้าข้างถนน ด้วยความสงสัยเขาจึงหยุดรถแล้วเดินเข้าไปดูใกล้ๆ เขาก็จำได้ทันทีว่าหญิงชราคนนั้นก็คือหญิงชราคน เดิมที่เขาให้เงินไป 10 บาทเมื่อตอนหัวค่ำนั่นเองเขาจึงถามหญิงชราคนนั้นว่า "นี่ยาย...ยายทำเงินตก หายอีกแล้วรี"

หญิงชราเงยหน้าขึ้นก็จำชายหนุ่มผู้ใจดีคนนี้ได้จึงตอบไปว่า "ใช่แล้วหลาน...แต่หลานชายไม่ต้องควักเงินให้ยายอีกนะ"

"ทำไมละยาย" ชายหนุ่มสงสัย

"นี่มันเป็นกลวิธีในการขอรานที่ได้ผลดีที่สุด...ขอบใจสำหรับเงิน 10 บาทนะหลานเอ๋ย" พุดจบหญิงชรา ก็เดินจากไปทิ้งให้ชายหนุ่มมึนงงอยู่ตรงนั้นเอง

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ทุกอาชีพต่างก็มีกลวิธีในการทำมาหากินของตนเอง แล้วแต่ใครจะใช้ช่องทางใด แต่ก็ควรใช้วิธีที่สุจริต

เสียดินโต

สามีภรรยาคนหนึ่งอาชีพทำไร่ไถวันนี้ทั้งสองคนออกไปช่วยกันทำไร่ แต่ไม่ห่อข้าวไปกินด้วย เพราะคิดว่าจะกลับไปกินกันที่บ้าน พอตกบ่ายจึงชวนกันกลับบ้านเมื่อถึงบ้านสามีจึงพูดว่า "นี่น้องไปหุงหาอาหารมากินกันเถอะวันนี้ไม่รู้เป็นอะไรพี่หิวจังเลย"

ฝ่ายภรรยาเป็นคนเกียจคร้านไม่ชอบหุงหาอาหารเมื่อได้ยินสามีพูด จึงตรงไปยังห้องครัวเปิดหม้อข้าวดูเห็นมีข้าวเหลืออยู่หน้าจะพอแบ่งกันกินได้จึงบอกกับสามีไปว่า "ข้าวมีอยู่แล้ว พี่กับข้าวเมื่อเช้านี้ก็ยังมีเหลือพี่หิวก็มากินได้เลย"

สามีภรรยาแบ่งข้าวกันกินคนละจานข้าวในหม้อจึงเหลืออีกเล็กน้อยเท่านั้น เผอิญมีเพื่อนคนหนึ่งมาที่บ้านสามีจึงกล่าวเชิญชวนเพื่อนกินข้าวตามธรรมเนียมของคนไทย เพื่อนก็มานั่งร่วมวงกินข้าวด้วยภรรยาจึงตักข้าวที่เหลืออยู่ในหม้อให้แขก

ทั้งสามคนกินกันไปคุยกันไปข้าวในจานของเพื่อนหมดก่อนแต่ยังไม่อิ่มจึงคิดหาอุบายที่จะบอกให้เจ้าของบ้านคดข้าวให้แล้วพูดขึ้นว่า "เมื่อวานนี้เราไปเที่ยวในป่ามาไอ้โฮเพื่อนเอ๋ยเราไปเจอเสียดัวหนึ่งรอยดินโตขนาดจานข้าวนี้เลย" เพื่อนพูดพร้อมกับเอียงจานให้เจ้าของบ้านดู

เจ้าของบ้านเมื่อเห็นดังนั้นก็ถือโอกาสเล่าต่อว่า "เมื่อวานนี้เหมือนกันนั่นแหละเราก็ไปเที่ยวป่ามาเหมือนกันไอ้โฮเพื่อนเอ๋ย เราไปเจอช้างรอยดินโตขนาดหม้อนี้แหละ" พุดพร้อมเอียงหม้อให้ดู เพราะข้าวก็หมดหม้อแล้วเหมือนกัน

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การจะพูดบอกอะไรใครนั้นในบางครั้งเราจะพูดบอกตรงๆไม่ได้เพราะอาจเป็นการเสียมารยาทผู้ฉลาดมักจะหาวิธีการบอกให้อีกฝ่ายหนึ่งรู้ได้โดยอ้อม

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
หน่วยที่ 9 การฝีมือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 15 วิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือปฏิบัติตนตามวิถีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้วยการประดิษฐ์ และเล่นว่าวไทย

2. เนื้อหา

ภูมิปัญญาท้องถิ่น การทำว่าวไทย ที่มีแนวคิดเชิงวิทยาศาสตร์ เรื่อง แรงลม

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 อุปกรณ์ทำว่าว, ว่าวอีลุ้มใช้เป็นตัวอย่าง

3.3 ใบความรู้ เรื่อง การทำว่าวอีลุ้ม

3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลงหรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาเรื่องว่าว

(2) ผู้กำกับลูกเสือสาธิตวิธีการทำว่าว

(3) ลูกเสือแต่ละหมู่สังเกตุขึ้นตอนและปฏิบัติตามแล้วให้ทดลองเล่น ถ้าไม่ทันเวลา

ให้นำไปทดลองในเวลาว่าง เป็นพักกลางวันหรือหลังเลิกเรียนเป็นต้น

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลงหรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือสนทนาเรื่องการนำเศษวัสดุมาประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้ หรือเครื่องเล่นที่เป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย

(2) ผู้กำกับลูกเสือยกตัวอย่าง 3-4 อย่าง เช่น การพับกระดาษ การทำไม้สูงสำหรับเดินนาฬิกาแดดและเข็มนาฬิกา

(3) สมาชิกในหมู่ลูกเสือช่วยกันคิดประดิษฐ์สิ่งของ/ เครื่องใช้/ เครื่องเล่น หมู่ละ 1 อย่าง

(4) ลูกเสือนำเสนอสิ่งประดิษฐ์ของหมู่ พร้อมแสดงความคิดเห็นว่าสิ่งประดิษฐ์ของตน ส่งเสริม วิถีไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น อย่างไรบ้าง

(5) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุป ข้อคิดที่ได้

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

หมายเหตุ สามารถปรับให้เหมาะสมตามสภาพวิถีและภูมิปัญญาของแต่ละท้องถิ่น

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม

5.2 การตรวจผลงาน การประดิษฐ์ว่าวไทย

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 15

เพลง

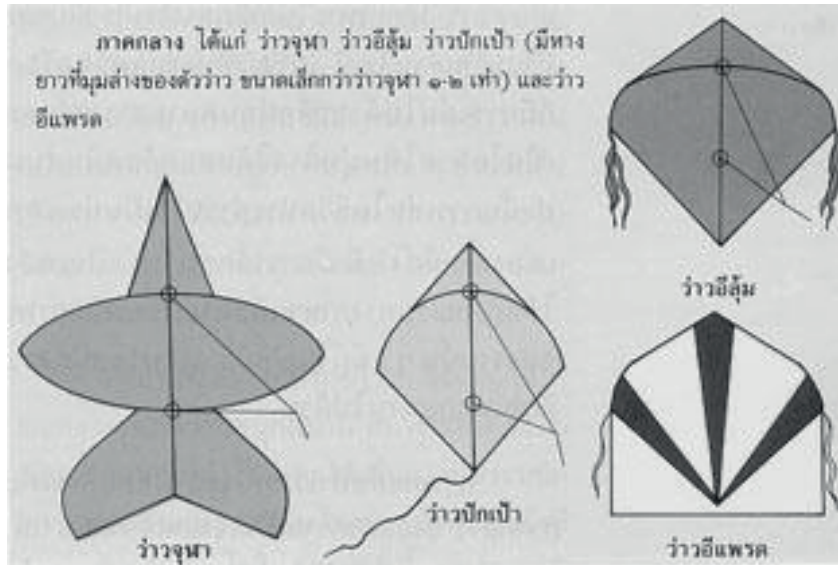
ว่าว

ว่าวเอ๋ย ว่าวไทย มีมากมาย อยู่ในบ้านเรา
ว่าวลม ว่าวรูป บั้งเป้า ว่าวคน ว่าวจุฬา ว่าวเต่า
ว่าวนก ว่าวดาว ไม้ไผ่มาเหลา ทำว่าวกัน

กายบริหาร

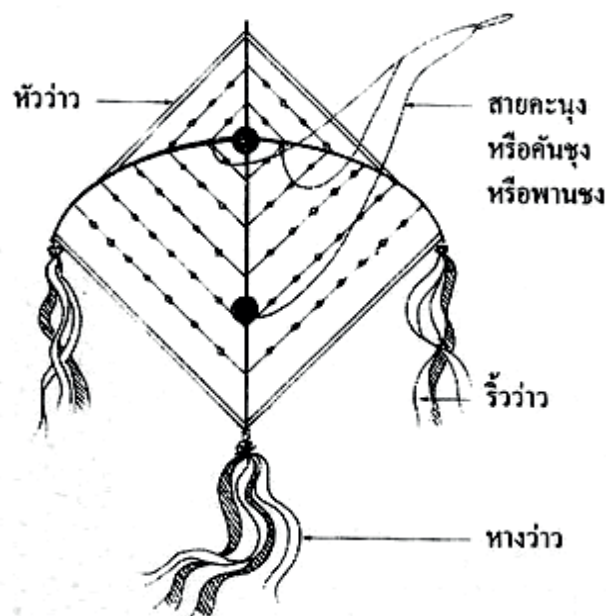
กำมือขึ้นแล้วหมุน หมุน	ชูมือขึ้นแล้วโบกไปมา (ซ้ำ)
กางแขนขึ้นและลง	พับแขนมือแตะไหล่
กางแขนขึ้นและลง	รอบตัวชูมือตรงหมุนไป

ใบความรู้ ว่าวไทย

ว่าว เป็นกีฬาที่สนุกสนานอย่างหนึ่ง นิยมเล่นกันมาตั้งแต่ครั้งโบราณในฤดูร้อน หรือหน้า ฝน ลมว่าวประมาณเดือนมีนาคมของทุกปี การเล่นว่าวของคนไทยถือว่าการแข่งขันกีฬา พื้นเมือง การต่อสู้ใช้ความ สามารถ ไหวพริบ และกำลังความจับไว้ในกรซัก เอาชนะด้วยกระแสแรงลมที่พัด เพื่อให้ว่าวกินลมว่าวที่รู้จักกันดีตามพื้นบ้านทั่วไป คือ ว่าวอีลุ่ม ว่าวจุฬา ว่าวปักเป้า ว่าวต้อยต้อย ฯลฯ

การทำว่าวอีลุ่ม

การทำวาวอีลุ่ม

วัสดุอุปกรณ์(สำหรับวาวอีลุ่ม)

- ไม้ไผ่แก่ลำตรง ควรมีปล้องยาวประมาณ 1-2 ฟุต
- กระดาษแก้วหรือกระดาษวาวสีต่างๆ
- เชือกป่าน
- กาวลาเท็กซ์ หรือแป้งเปียก
- มีดจักตอก
- เชือก ด้าย
- กระดาษหนังสือพิมพ์

หลักการพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์

วาวลอยตัวในอากาศในลักษณะคล้ายเครื่องบิน กระแสลมผลักให้ เกิดแรงยกที่ตัววาว ในขณะที่ตัววาว เอียงทำมุมกับทิศทางลม สายป่าน ที่ตั้งรั้งอยู่นั้นช่วยไม่ให้ตัววาวหลุดลอยไป

วิธีทำ

1) ตัดไม้ไผ่ ผ่าเป็นซี่เล็กๆ เลือกมา 2 อัน นำมาเหลาให้กลมกลิ้งให้ติดผิวไผ่ เพราะทำให้มีสปริง อันหนึ่งเรียกไม้ปีก อีกอันหนึ่ง เรียกไม้อก ไม้ปีกต้องเหลาปลายทั้ง 2 ข้างให้เรียว ทาน้ำมันแล้วลนไฟ

2) นำไม้อกและไม้ปีก มาผูกมัดเข้าด้วยกันด้วยเชือกด้าย มัดตั้งฉากกันให้จุดที่ผูกอยู่ประมาณ $\frac{1}{5}$ ของไม้อก และ $\frac{1}{2}$ ของ ไม้ปีก

3) ผูกด้ายที่ปลายทั้งสองข้างไม้อก แล้วโยงเชือกไปยังไม้ปีกผูกเชือกกับปลายไม้ปีกทั้ง 2 ข้าง พยายามดึงให้โค้งโค้งลงมา พอสวยงาม ซึ่งเชือกให้ตั้ง เรียกว่า โครงวาว

4) ตัดกระดาษแก้วสี ตามแบบที่ขึ้นโครงวาว เพื่อริมไว้ประมาณ 1 เซนติเมตร จากนั้น ทากาว หรือแป้งเปียกบนของกระดาษ ให้ทั่วทุกด้าน แล้วค่อยๆ พับทบปิดลงบนเชือกซึ่งกระดาษให้ตั้งทุกด้าน

5) ตัดกระดาษสมุด หรือกระดาษหนังสือพิมพ์ เป็นวงกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 4 - 5 เซนติเมตร 2 ชั้น ปิดลงบนไม้แกน บริเวณกลางตัววาว 2 จุด

การผูกเชือก

นำเชือกป่าน (หรือเชือกกว่า) ผูกตรงจุด 2 จุดที่ติดกระดาษวงกลมไว้ ด้วยเงื่อนผูกซุง นำไปทดลอง ถ้าวาวไม่ขึ้นต้องถ่วงด้วย ฟู่ปีก และฟู่หาง การเล่นวาวเล่นกันในฤดูร้อนเดือน มีนาคม-เมษายน ที่มีลมวาว และเล่นในฤดูหนาวเดือน พฤศจิกายน - กุมภาพันธ์

สิ่งประดิษฐ์วิถีไทย ภูมิปัญญาไทย

พับกระดาษหรือผ้าเป็นรูปต่าง ๆ

การพับหมวก

1. ใช้กระดาษรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส กว้างยาวเท่ากัน ทบครึ่งแล้วพับริมซ้ายขวาให้จรดกันตรงกลาง
2. แยกริมกระดาษซ้ายขวา ให้ด้านบนที่ทบไว้เป็นมุมแหลมติดด้านที่พับครึ่งแรก
3. ยกกลับด้านหน้าลง พับรอยที่ทบไว้ให้เหมือนด้านแรก
4. พับกระดาษด้านล่าง 2 ครั้ง เป็นขอบหมวกทั้ง 2 ข้าง แล้วจับตรงกลางขอบหมวกแยกออก จะได้หมวกทรงสูงกลางยุบลงตามต้องการ

ไม้สูงสำหรับเดิน

วิธีทำ หาท่อนไม้ที่มีความสูงตามต้องการ แล้วหาไม้ดอกติดเป็นหลักสูงจากพื้นประมาณ 1 ฟุต การเดินแรกเริ่มฝึกหัดเดินเตี้ยๆ ก่อน โดยอาจจะตอกหลักให้ต่ำลง แล้วค่อยๆ เพิ่มสูงขึ้นทีละน้อย

นาฬิกาแดด

วิธีทำ

1. ปรับพื้นดินส่วนที่จะทำเป็นนาฬิกาให้เรียบ
2. เตรียมหมุดไม้ สำหรับเป็นเลขบอกเวลา
3. วางไม้ยาวพอสมควร ให้เงาปลายไม้ทั้งสองอยู่บนพื้นดิน ปลายทิศเหนือชี้ลงดิน ปลายทิศใต้ชี้เฉียงขึ้น 45 องศา
4. ปักปลายไม้ด้านทิศเหนือลงในดิน สังเกตเงาไม้จากดวงอาทิตย์ที่เคลื่อนไปตามเวลา
5. ตอกหมุดลงในดินทุกๆ ครึ่งชั่วโมง เป็นเข็มนาฬิกา ซึ่งเดินจนกระทั่งเงาไม้จรดเป็นวงกลม
6. เตรียมแผ่นกระดาษแข็ง เขียนรูปวงกลม แล้วจดเวลาตามที่ตอกหมุดทุกครั้งชั่วโมง

เข็มทิศจำลอง

อุปกรณ์ ได้แก่ แม่เหล็ก เข็มเย็บผ้า ไม้ก๊อก อ่างน้ำ

วิธีทำ

1. วางเข็มเย็บผ้าในแนวราบ
2. ใช้ขั้วเหนือของแม่เหล็ก ลากถูจากหัวเข็มไปจนสุดปลายเข็ม ทำซ้ำหลายๆ ครั้ง เข็มเย็บผ้าจะกลายเป็นแม่เหล็ก
3. วางเข็มเย็บผ้าบนไม้ก๊อก แล้วนำไปลอยในอ่างน้ำจะเห็นว่าปลายเข็มนั้นชี้ไปทางทิศเหนือเสมอ

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ความสามัคคีของมด

มีแมลงตัวหนึ่งได้ตกลงท่ามกลางฝูงมด ประมาณ 10 ตัว แม้ว่าแมลงจะมีขนาดใหญ่กว่ามด แต่เมื่อถูกฝูงมดรุมกัดในขณะที่มันพยายามดิ้นเพื่อให้รอดพ้นจากการทำร้ายแต่แมลงตัวใหญ่ก็ทำได้แค่เพียงสะบัดให้มดประมาณ 5 ตัว หลุดออกไปเท่านั้นในขณะที่นั้นมดฝูงใหญ่ไม่ต่ำกว่า 100 ตัวก็มารุมกัดแมลงจนมันต้องพ่ายแพ้ถึงแก่ความตายในที่สุด

ฝูงมดช่วยกันแบกซากแมลงกลับรังในระหว่างทาง มดตัวหนึ่งก็ได้รอดอ้างถึงความสามารถของตนโดยการตรงเข้าไปแบกหนวดครึ่งเส้นของแมลง แต่ปรากฏว่าแม้เพียงหนวดครึ่งเส้นของแมลงมันก็ไม่สามารถที่จะแบกได้ ครั้นเมื่อมันมองเพื่อน ๆ ที่ช่วยกันแบกแมลงยักษ์กลับรังอย่างสบาย มันจึงตะโกนเรียกเพื่อน ๆ มาช่วยกันแบกหนวดที่มันไม่สามารถจัดการได้ เมื่อเพื่อน ๆ ประมาณ 10 ตัว มาช่วยกัน ก็สามารถขนหนวดแมลงกลับรังได้ราวกับไม่ได้แบกอะไรเลย

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความสามัคคีร่วมแรงร่วมใจ เป็นบ่อเกิดแห่งความสำเร็จ

เดือดร้อนเพราะปาก

เต่าหนึ่งตัวและหงส์สองตัวสนิทสนมกันมาก ได้อาศัยอยู่และเที่ยวหากินที่สระน้ำแห่งหนึ่งเป็นประจำ อยู่มาวันหนึ่งหงส์ได้ชวนเต่าไปยังสระอีกแห่งหนึ่งซึ่งสวยงามน่าอยู่มาก เต่าบอกว่าตนบินไม่ได้จะไปได้อย่างไรหงส์จึงขอคำสัญญาว่าเมื่อหงส์พาบินไปห้ามเต่าพูดเด็ดขาดไม่ว่าจะเห็นอะไรก็ตาม

หงส์ทั้งสองจึงคาบปลายไม้ตัวละข้าง ให้เต่าคาบกลางไม้ และพาเต่าบินไปกลางอากาศในระหว่างทางที่พาเต่าบินไปมีเด็กเลี้ยงวัวกลุ่มหนึ่งเห็นหงส์หามเต่าจึงร้องว่า “หงส์หามเต่าเต่าบินไม่ได้” ร้องกันเสียงแข็งแซ่ เต่าจึงเกิดความไม่พอใจอ้าปากจะด่าเด็ก แต่ไม่ทันได้ด่า เต่าก็ร่วงลงสู่พื้นดินกระดองแตกตายไปเสียก่อน

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ควรพูดให้ถูกที่และถูกเวลาเท่านั้น

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
หน่วยที่ 10 กิจกรรมกลางแจ้ง
แผนการจัดกิจกรรมที่ 16 กิจกรรมกลางแจ้ง **เวลา 2 ชั่วโมง**

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือสามารถอธิบายและก่อไฟแบบง่าย ๆ ได้
- 1.2 ลูกเสืออธิบายและปรุงอาหารอย่างใดอย่างหนึ่งโดยใช้ไฟนั้นได้
- 1.3 ลูกเสือบอกวิธีดับไฟและการทำความสะอาดสถานที่ก่อไฟให้สะอาดเรียบร้อยเมื่อเสร็จงานแล้วได้

2. เนื้อหา

- 2.1 การก่อไฟ
- 2.2 การทำอาหาร
- 2.3 การดับไฟและการทำความสะอาดสถานที่ก่อไฟเมื่อเสร็จงานแล้ว

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง, เกม
- 3.2 อุปกรณ์ในการก่อไฟเช่น กิ่งไม้ เชื้อฟืน, อุปกรณ์ในการทำอาหาร
- 3.3 ใบความรู้ เรื่อง การก่อไฟ
- 3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือเล่นเกมการก่อไฟ
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือสาธิตวิธีการก่อไฟ
 - (2) ลูกเสือจับคู่วิเคราะห์ขั้นตอนและลงมือฝึกปฏิบัติก่อกองไฟ คู่ละ 1 กอง
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือตรวจสอบและให้คำแนะนำ
 - (4) ผู้กำกับลูกเสือสาธิตวิธีการดับไฟและการทำความสะอาดสถานที่ก่อไฟ
 - (5) ลูกเสือแต่ละคู่วิปฏิบัติ โดยผู้กำกับลูกเสือตรวจสอบและให้คำแนะนำ
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่งตรวจ แยก)
- 2) เพลงหรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือทบทวนขั้นตอนวิธีการก่อไฟ

(2) ผู้กำกับลูกเสือสาธิตการปรุงอาหาร ลูกเสือจับคู่วิเคราะห์ขั้นตอนและลงมือฝึกปฏิบัติ

(3) ผู้กำกับลูกเสือตรวจสอบและให้คำแนะนำ

(4) ลูกเสือแต่ละคู่วางดับไฟและทำความสะอาดสถานที่ก่อไฟ

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม

5.2 ตรวจวิธีการประกอบอาหาร การก่อไฟ การดับไฟและการทำความสะอาดสถานที่ก่อไฟ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 16

เพลง

ไอ้เมื่อมีไฟ

(ทำนองเพลงคริสโตเฟอร์ โคลัมบัส)

ไอ้เมื่อมีไฟ ไฟไฟ ลูกขึ้นแจ่มจ้า สุขอุราเมื่อเรามาพร้อมหน้ากัน

คืนวันนี้มีสุข ปลอดภัยทุกซับริบความสำราญ เธอกับฉันนั้นมาเล่นรอบกองไฟ (ซ้ำ)

(ไฟมันลุก มีความร้อน ไม่อาทรร้อนของไฟ ไฟจะลุกจะร้อนเพียงไหน สุขฤทัยร่วมวงเฮฮา (ซ้ำ)

เกม

การก่อไฟ

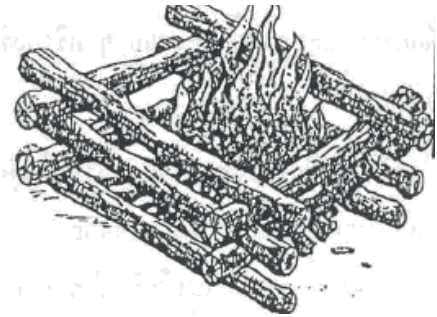
วิธีเล่น

- 1) ลูกเสือแต่ละหมู่ที่มีจำนวนสมาชิกเท่ากันเข้าแถวตอนลึก ลูกเสือแต่ละหมู่จัดหาเศษกระดาษ และไม่ขีดไฟจำนวนแผ่นและก้านไม้ขีดเท่าจำนวนคนนำไปวางห่างจากแถว 5 เมตร
- 2) เมื่อได้ยินสัญญาณเริ่มเล่นให้สมาชิกหมู่วิ่งไปจุดกระดาษ 1 แผ่นจนครบทุกคน
- 3) สำนวญหมู่ที่ชนะคือเผากระดาษได้มากที่สุด

ใบความรู้ การก่อกองไฟ

การก่อกองไฟมีได้หลายรูปแบบ ได้แก่

แบบเชิงตะกอนหรือแบบคอกหมู เป็นการก่อกองไฟ โดยการนำท่อนฟืนใหญ่มากองเรียงกันเป็นชั้น ๆ ส่วนฟืนท่อนเล็ก ๆ จะอยู่ข้างล่าง การก่อกองไฟแบบนี้จะให้ความร้อนมากและให้แสงสว่างดี

แบบกระโจมอินเดียนแดง หรือ แบบปิรามิต วิธีก่อแบบนี้ ชั้นแรกต้องนำเชื้อไฟมาก่อสุมกันเสียก่อน จากนั้นจึงนำกิ่งไม้เล็ก ๆ ก่อสุมกันขึ้นมา โดยชั้นบนสุดจะมีฟืนท่อนใหญ่สุมทับอีกทีหนึ่ง

แบบผสม เป็นการก่อกองไฟโดยการเรียงท่อนฟืนแบบเชิงตะกอน ส่วนตรงกลาง ใช้กิ่งไม้เล็ก ๆ ก่อกันเป็นรูปกระโจม การก่อกองไฟแบบนี้เหมาะแก่การเล่นรอบกองไฟ

การก่อไฟสำหรับปรุงอาหารในที่กลางแจ้ง เป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งของลูกเสือ การก่อไฟควรระมัดระวังอันตรายซึ่งอาจเกิดไฟไหม้ได้

ขั้นตอนในการก่อไฟ

1. เลือกสถานที่ที่จะก่อกองไฟ กวาดใบไม้ หรือวัสดุที่จะติดไฟออกให้หมด
2. ขุดดินบริเวณที่จะก่อกองไฟเป็นรูปสี่เหลี่ยม ถ้าที่พื้นมีหญ้าให้แฉะหญ้าออกก่อน เมื่อดับไฟและทำพื้นให้เย็นแล้ว จึงเอาหญ้าไว้ที่เดิม
3. ใช้กิ่งไม้เล็กๆวางตั้งไว้รอบฝอยเชื้อไฟ หรือกระดาษเชื้อไฟ เป็นรูปกระโจม
4. นั่งบังทิศทางลม พยายามใช้ไม้ขีดไฟก้านเดียว จุดฝอยเชื้อไฟ เมื่อไฟติดกิ่งไม้เล็กๆแล้ว จึงเอากิ่งไม้ที่โตกว่าเติมลงไป ก็จะได้กองไฟสำหรับปรุงอาหาร

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ชายขี้ลืม

ชายคนหนึ่งเป็นคนขี้ลืมขี้ลืมจริงๆเรื่องอะไรจำได้ประเดี๋ยวเดียวแล้วก็ลืมหมด เขาจะทำอะไรไม่ได้เลย วันหนึ่งชายขี้ลืมคนนี้ถือมีดเข้าไปในป่าเพื่อจะไปตัดต้นไม้เดินทางไปได้สักพักหนึ่ง เกิดปวดอุจจาระจึงเอามีดฟันติดกับต้นไม้ไว้แล้วก็หาที่หลบไปถ่ายอุจจาระพอถ่ายอุจจาระเสร็จก็เดินออกมาเห็นมีดเล่มหนึ่งอยู่ที่ต้นไม้เขาลืมไปว่าเป็นมีดของตัวเอง เขาดีใจมากจึงรีบวิ่งไปคว้ามีดมาถือไว้แล้วจับมีดชูขึ้นกลางเต็นไปรอบๆแล้วพูดว่า “วันนี้โชคดีแต่เช้าเลยมีดของใครก็ไม่รู้ยังใหม่อยู่ลับเอาไว้คมกริบทีเดียวเจ้าของมีดนี้แย่มากของดี ๆ อย่างนี้มาลืมไว้ได้อายคนไม่รู้จักรักษาของคนอย่างนี้ทำมาหากินอะไรมีแต่จะล้มจม” เผลอเขาเดินไปเหยียบเอาอุจจาระที่ตนเองถ่ายไว้เมื่อครู่นี้เข้าลืมนว่าเป็นของตัวเองจึงตะโกนด่าขึ้นว่า “อายคนอุบาทว์ที่โหนมาถ่ายไว้ได้ที่ทั้งปากกว้างใหญ่มาทำโสโครกเอาไว้ตรงนี้เองอายมนุษย์อัปรีย์”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ขี้ลืมชื่อว่าคนขี้ลืมแล้วมักจะลืมได้ทุกอย่าง ฉะนั้นจงทำอะไรด้วยความมีสติเสมอ

ที่มา นิทานพื้นบ้านชุด ขำขัน

อยากอยู่กระท่อมสูง ๆ

ผัวเมียคู่หนึ่งเพิ่งจะแต่งงานกันใหม่ ๆ พ่อแม่ให้ไปปลูกกระท่อมอยู่ที่ปลายนาเพื่อคอยดูแลข้าวที่เก็บไว้ เกรงว่า วัช ควาย นก หนู จะมากัดกินข้าวเสียหาย ผัวเมียทั้งสองก็มิได้ขัดข้อง เมื่อพ่อแม่ให้ไปก็ไป เมื่อไปถึงก็ช่วยกันปลูกกระท่อมด้วยไม้ไผ่และพยายามปลูกให้สูงที่สุดเท่าที่จะสูงได้ เพราะไม่ต้องการให้น้ำท่วม ผัวจึงไปตัดไม้ไผ่เอามาทำเสากระท่อมตัดมามากมายก่ายกอง เหลือประมาณปลูกกระท่อมจนเสร็จ กระท่อมนั้นนับว่าสูงที่สุดเลยทีเดียวนะ

ครั้นเสร็จแล้วก็ขึ้นไปอยู่กัน นอนหลับสบายทั้งคืนจนรุ่งเช้า ผัวตื่นขึ้นไม่เห็นเมียก็ตกใจมองหาจนทั่วก็ไม่เห็น ผัวสงสัยคิดว่าเมียตกจากกระท่อม จึงก้มลงไปดูข้างล่าง เห็นร่างของเมียยังลอยอยู่ ยังไม่ถึงพื้น ไม้รู้ว่าเมื่อไรจะตกถึงพื้นดินเลยยังไม่รู้ว่าผลเป็นอย่างไร...

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การทำอะไรเกินพอดี อาจเกิดโทษภัยต่างๆขึ้นได้ฉะนั้นควรพิจารณาให้รอบคอบก่อนทำและควรทำแต่พอดี

ที่มา นิทานพื้นบ้าน สำหรับเด็กและเยาวชน

<http://www.everykid.com/once%20upon...html>

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 11 การบันเทิง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 17 การบันเทิง

เวลา 3 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถปฏิบัติกิจกรรมการบันเทิงตามลำพังหรือกับเพื่อนลูกเสือสำรองอีกคนหนึ่งได้อย่างน้อย 2 อย่าง

2. เนื้อหา กิจกรรมการบันเทิง

- 2.1 การแสดงกล
- 2.2 การเล่านิทาน
- 2.3 การร้องเพลง
- 2.4 การเล่นดนตรี
- 2.5 การม้วนตัวทำต่างๆ

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 อุปกรณ์ในการแสดงกล เช่น ถังน้ำ ไม้ก๊อก เทียน ไม้ขีด ขวดแก้ว
- 3.3 หนังสือเพลง
- 3.4 เครื่องดนตรีที่หาได้ง่ายตามสภาพท้องถิ่น เช่น แคน ขลุ่ย หีบเพลงปาก เมโรดิก้า กีตาร์ ฉิ่ง ฉาบ กลอง ฯลฯ
- 3.5 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
 - 2) เพลงหรือเกมส์
 - 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือสนทนาเกี่ยวกับวิธีการแสดงกล เล่านิทาน ท่องกลอน แสดงท่าทางขบขัน ร้องเพลง เล่นดนตรี และม้วนตัวทำต่างๆ
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือให้หมู่ลูกเสือเลือกปฏิบัติ 2 กิจกรรม
 - (3) ลูกเสือวางแผนเตรียมการแสดงทั้ง 2 กิจกรรมในการเปิดประชุมกองครั้งต่อไป
- อีก 2 ครั้ง
- (4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือสรุปการแสดงแต่ละหมู่

- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ แยก)
- 2) เพลงหรือเกมส์
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือทำความเข้าใจ ที่จะปฏิบัติกิจกรรมบ้นเทิง 1 กิจกรรม ในครั้งนี้ตามที่ลูกเสือเตรียมตัว โดยแสดงเป็นหมู่
 - (2) ลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมบ้นเทิง
 - (3) เมื่อลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมทุกหมู่แล้วร่วมกันสรุป และเตรียมปฏิบัติกิจกรรมอีกหนึ่ง กิจกรรมในการประชุมกองครั้งต่อไป
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

4.3 กิจกรรมครั้งที่ 3

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ แยก)
- 2) เพลงหรือเกมส์
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือทบทวนการแสดงในครั้งที่แล้ว และให้ลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมที่เหลือ หมู่ละ 1 กิจกรรม
 - (2) ลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมบ้นเทิง
 - (3) เมื่อลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมทุกหมู่แล้วร่วมกันสรุปกิจกรรมบ้นเทิงทั้ง 5 กิจกรรม
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตความร่วมมือและการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมบ้นเทิง
- 5.2 สังเกตผลการปฏิบัติกิจกรรมบ้นเทิง

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 17

เพลง

ยิ้ม

ยิ้ม ยิ้ม ยิ้ม ยิ้มมานัยน์ตาหวานชื่น
ยิ้มชนิดชีวิตยังยืน สดชื่น อรุรา ออย่ามัวรอ
สดชื่นอรุรา ออย่าหน่ายอ มายิ้มกันหนอเพื่อนเอ๋ย

ช้าง

ช้าง ช้าง ช้าง น่องเคยเห็นช้างหรือเปล่า
ช้างมันตัวโตไม่เบา จมูกยาวยาวเรียกว้างวง
สองเขี้ยวโต้งวงเรียกว้างา มีหู มีตา หางยาว

พม่าเขว

เขว เขว เขว เสสร้างแต่งเป็นพม่า
ถือกลองอย่างย่องออกมา เอาว่าทุงยา บาเล (ซำ)
เลเล่เลเลเลเล่

หมายเหตุ เมื่อลูกเสือร้องได้ทั้ง 3 เพลง ผู้กำกับลูกเสืออาจให้ร้องที่ละหมู่ โดยสลับร้องหมู่
ละเพลงได้ตามความเหมาะสม

ใบความรู้

กิจกรรมบันเทิง

1. การแสดงกล

จุดเทียนใต้ผ้า

1. ใส่ผ้าเต็มถัง
2. ลอยไม้ก้อกอันใหญ่ในน้ำ
3. ติดเทียนกับท่อนไม้เล็กๆให้แน่น
4. จุดเทียนแล้ววางบนไม้ก้อก
5. คว่ำขวดแก้วปากกว้างครอบไม้ก้อก จะแลเห็นเปลวไฟจากเทียนลุกใต้ผ้า

2. การเล่านิทาน

เด็กทุกคนชอบฟังนิทาน นิทานที่น่าสนใจย่อมทำให้ผู้ฟังพอใจ ประทับใจตื่นเต้น สนุกสนาน ซึ่งผู้เล่าจะต้อง มีความสามารถในการถ่ายทอดเรื่องราวได้ชัดเจน ด้วยการเตรียมตัวฝึกฝนเป็นอย่างดี

ก่อนเล่านิทาน ผู้เล่านิทานต้องเลือกนิทานให้เหมาะสมกับผู้ฟัง ควรเป็นเรื่องสั้นง่าย เข้าใจง่าย มีประโยชน์ช่วยเสริมสร้างคติเตือนใจ ความสามัคคี ความกตัญญู และความรักชาติบ้านเมือง

นอกจากเลือกเรื่องแล้ว ผู้เล่าจะต้องเตรียมอุปกรณ์ บทบาท ท่าทาง เพื่อสร้างความสนใจให้แก่ผู้ฟัง เพราะการเล่าโดยใช้อุปกรณ์ประกอบสามารถดึงดูดความสนใจของผู้ฟังได้ การเล่านิทาน ผู้เล่าจะต้องเล่าด้วยเสียงไม่ค่อนหรือดังจนเกินไป ตอนไหนที่ตื่นเต้น ปลุกใจ ซาบซึ้ง เศร้า ผู้เล่าต้องทำเสียงให้เข้ากับเนื้อเรื่อง และควรสรุปตอนลงท้ายด้วยถ้อยคำที่ประทับใจด้วย

3. การร้องเพลง

การร้องเพลงเป็นความสุข สนุกสนาน ผ่อนคลายความตึงเครียด เนื้อเพลงอาจเป็นสื่อ ช่วยปลุกฝัง ความสามัคคี ความรักชาติบ้านเมือง ความกตัญญูและช่วยให้จำบทเรียนได้ง่าย และแม่นยำขึ้น ทั้งเป็นการเสริมสร้างสุขภาพด้านร่างกาย และจิตใจเป็นอย่างดี

ลูกเสือควรฝึกหัดร้องเพลง หากได้ทำท่าทางประกอบการร้องเพลงด้วย จะทำให้ผ่อนคลายความตึงเครียด และเป็นการหาความสุข สนุกสนาน รื่นเริง ให้แก่ตนเองและผู้อื่นด้วย

การเตรียมตัวในการร้องเพลง ควรปฏิบัติดังนี้

1. เลือกเพลง เพลงที่น่ามากร้องควรเป็นเพลงสั้นๆ ทำนองและจังหวะง่ายๆ มีท่าทางประกอบ หรือมีคู่ร้องรับ จะเพิ่มความสนุกสนาน เราใจมากยิ่งขึ้น เพลงที่เลือกควรให้ความบันเทิง และมีเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์ด้วย เช่น เพลงประกอบบทเรียน

2. การฝึกร้อง ผู้ร้องเพลงที่ดีต้องจำเนื้อร้องและทำนองได้แม่นยำ ฝึกฟังเพลงหลายๆครั้ง

ร้องตามเบาๆทีละวรรค เมื่อจับเสียงทำนองและเนื้อร้องได้แม่นยำดีแล้ว จึงเริ่มออกเสียงแต่พอดีอย่าอ้อมเสียง หรือร้องเสียงดังจนเกินไป จะทำให้ขาดความไพเราะ และก่อความรำคาญแก่ผู้ฟังเพลงด้วย เมื่อฝึกร้องได้คล่องดีแล้ว ควรฝึกทำทางประกอบเพลง ฝึกจังหวะ ฝึกลูกคู่ให้เกิดความพร้อมเพรียงก่อน

4. การเล่นดนตรี

ลูกเสือสามารถเล่นดนตรีจากเครื่องดนตรีที่ทำขึ้นง่ายๆ เช่น ทำกลองด้วยกระป๋อง ทำปี่ด้วยลำไผ่เล็กๆ ทำที่เคาะจังหวะจากไม้สองท่อน หรือใช้ฝ่าขวัดน้ำอัดลมเจาะรูร้อยเป็นพวงเข้าด้วยกัน การเล่นดนตรีประกอบการร้องเพลง จะช่วยให้เกิดความสนุกสนาน เพราะเครื่องดนตรีจะช่วยให้จังหวะและทำนองพร้อมเพรียงกัน ลูกเสือที่สามารถเล่นเครื่องดนตรีได้ เช่น หีบเพลงปาก เมโรดิกัน กีตาร์ ขลุ่ย ควรนำมาเล่นประกอบการร้องเพลง จะช่วยให้เพลงไพเราะน่าฟัง และเป็นการแสดงความสามารถอีกด้วย

5. การม้วนตัวทำต่าง ๆ

การม้วนตัว หรือหกดะเมน เป็นการเล่นที่ช่วยทำให้เกิดความสนุกสนาน ลูกเสือควรฝึกม้วนตัวด้วยท่าต่าง ๆ เช่น ม้วนหลัง ม้วนตัวไปรอบ ๆ หรือม้วนตัวทำล้อเกวียน

ม้วนหลัง

1. ยืนเท้าชิด นั่งลง ยกแขนทั้งสองไปข้างหน้าเสมอไหล่
2. ยกเข่าโน้มน้ำหนักตัวไปข้างหลัง แขนเหยียดตรงเหนือศีรษะ
3. ม้วนตัวไปข้างหลัง พร้อมกับก้มศีรษะและงอเข่า
4. กลับมานั่งในท่าเดิม แล้วลุกขึ้นสู้น้ำยืน

ม้วนตัวไปรอบ ๆ

1. นั่งงอเข่า ยกขาทั้งสองไขว้กัน
2. แขนทั้งสองเหยียดตั้งอยู่ระหว่างเข่า มือทั้งสองจับข้อเท้า
3. ม้วนตัวไปข้างหลัง แล้วม้วนไปข้างซ้าย-ขวา แล้วม้วนกลับมาข้างหลังอีกครั้งหนึ่ง

6. ล้อเกวียน

1. ยืนหันหน้าไปทางด้านที่จะเคลื่อนที่ไป วางมือซ้ายแตะพื้นข้างๆ นิ้วกดลงบนพื้นตามองที่พื้น
2. วางมือขวาห่างมือซ้ายพอประมาณ ยกเท้าขวาเหยียดขึ้นไปข้างบน
3. เหวี่ยงเท้าซ้ายตามเท้าขวา ขาแยก น้ำหนักตัวอยู่บนมือและแขนหันหน้าไปด้านตรงข้าม
4. ดึงเท้าขวาลงเหยียบพื้น พร้อมกับยกมือซ้ายขึ้น เหวี่ยงตัวหมุนไปข้างหน้า ทันทีที่เท้าซ้ายแตะพื้นให้ยกมือขวาขึ้น แล้วกลับสู่น้ำยืน

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ดนตรีผูกมิตร

น.ส.จุฑามาส ชุ่มเมืองปัก ผู้แต่ง

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีสัตว์หลายชนิดเป็นเพื่อนกัน ได้แก่ นกแก้ว นกกระจิบ หมาป่า ช้าง และเสือ ทุกเย็นหลังกินอาหารเย็นแล้ว สัตว์ทั้งหลายจะมาพบปะกัน ร่วมบรรเลงดนตรี นกแก้ว ร้องเสียงแก้ว...แก้ว...แก้ว นกกระจิบร้อง จิบ...จิบ...จิบ หมาป่าส่งเสียงหอน ฮู้...ฮู้...ฮู้ ช้างซวงวงร้อง แปร้น...แปร้น...แปร้น และเสือคำราม โหก...โหก...โหก เสียงร้องและเสียงคำราม ช้างเป็นเสียงดนตรีที่ไพเราะ บรรดาสัตว์ทั้งหลายเมื่อได้ยินต่างก็มาล้อมวงฟังดนตรีกันทุกวัน ทำให้สัตว์ต่างๆ เป็นมิตรที่ดีต่อกันตั้งแต่นั้นมา

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ดนตรีสามารถเป็นสื่อของมิตรภาพได้

พอเพียงน้ำใจดี

น.ส.จุฑามาส ชุ่มเมืองปัก ผู้แต่ง

พอเพียงเป็นผู้หญิงตัวเล็กๆ แต่เสียงสดใส ร้องเพลงไพเราะมาก เป็นตัวแทนของโรงเรียน เข้าร่วมการประกวดร้องเพลงได้รับรางวัลเสมอ ทุกครั้งที่ได้รับรางวัลไม่ว่าจะเป็นสิ่งของหรือเป็นเงินรางวัล พอเพียงก็จะแบ่งให้เพื่อนๆ เพื่อนที่เคยได้รับความช่วยเหลือจากพอเพียง ได้แก่ สมชายได้ผ้าเช็ดตัวผืนเล็กไปใช้ที่บ้าน ดวงพรได้ดินสอไว้เขียน อมรชัยได้เงินสองร้อยบาทไปให้แม่ซื้อนมให้น้อง และฟ้าใสได้โบว์ติดผมสวยงาม เป็นต้น คุณครูชมเชยว่าพอเพียงเป็นเด็กดี มีน้ำใจต่อเพื่อนๆ เด็กๆ ทุกคนควรยึดเป็นแบบอย่าง

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความสามารถเฉพาะบุคคล สามารถช่วยเหลือบุคคลอื่นๆ ได้

ห้องนิทานर्मดี

น.ส.จุฑามาส ชุ่มเมืองปัก ผู้แต่ง

ห้องนิตเป็นเด็กอามรมณ์ดี ชอบเล่าเรื่องสนุกสนานให้เพื่อนๆ ฟังเสมอๆ ในชั้นเรียน ป.2 เด็กๆ มักจะหยอกล้อคุยกันเสียงดัง เมื่อคุณครูไม่อยู่ในห้อง ห้องนิตจะออกมาเล่าเรื่องสนุกๆ หน้าชั้นให้

เพื่อนฟัง เพื่อนๆ ก็จะเียบฟังด้วยความสนใจ เสียงคุยกันดังจนวกหูเปลี่ยนเป็นเสียงปรบมือ หัวเราะชอบใจ

ห้องน้อยเป็นเด็กชอบเก็บตัวเียบ พูดคุยกับเพื่อนๆ น้อยมาก บ่อยครั้งเพื่อนคุยกัน ห้องน้อยจะเดินออกไปจากห้องห้องนิตสังเกตเห็นพฤติกรรมเหล่านี้ จึงชวนเพื่อนคนอื่นหาทางช่วยเหลือ ทุกครั้งที่ห้องนิตเล่าเรื่องสนุกสนาน มักจะให้ห้องน้อยช่วยตั้งชื่อตัวละครในเรื่องและตั้งชื่อเรื่องให้เสมอๆ ภายหลังห้องน้อยเริ่มพูดคุยกับเพื่อนๆ มากขึ้น และมีอามรมณ์แจ่มใสมากขึ้น ห้องนิตและเพื่อนๆ ภูมิใจมากที่ช่วยห้องน้อยได้

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า เรื่องราวขำขัน สนุกสนาน สามารถทำให้ผู้ฟังมีอามรมณ์แจ่มใสได้

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
หน่วยที่ 12 การผูกเงื่อน
แผนการจัดกิจกรรมที่ 18 การผูกเงื่อนเชือก **เวลา 2 ชั่วโมง**

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

1.1 ลูกเสือสามารถผูกเงื่อนพิรอด เงื่อนขัดสมาธิ เงื่อนบ่วงสายธนู เงื่อนผูกกระหวัดไม้ และ
เก็บเชือกได้

1.2 ลูกเสือสามารถบอกประโยชน์ของการผูกเงื่อนแต่ละชนิด

2. เนื้อหา

2.1 การผูกเงื่อนพิรอด เงื่อนขัดสมาธิ เงื่อนบ่วงสายธนู เงื่อนผูกกระหวัดไม้

2.2 ประโยชน์ของการผูกเงื่อนแต่ละชนิด

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เชือกขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.50 เซนติเมตร ยาว 150 เซนติเมตร

3.3 ใบความรู้ เรื่อง การผูกเงื่อนเชือก

3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลงหรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือสนทนา เรื่องการผูกเงื่อน

(2) ลูกเสือเรียนรู้จากฐานต่างๆ

ฐานที่ 1 เงื่อนพิรอด

ฐานที่ 2 เงื่อนขัดสมาธิ

(3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือสรุปเรื่องสำคัญและประโยชน์ของเงื่อนทั้ง 2 เงื่อน

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

- 2) เพลงหรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือทบทวนความรู้เรื่องเงื่อนไขพิรอดและเงื่อนไขชดสมาริ
 - (2) ลูกเสือเรียนรู้จากฐานต่างๆ
 - ฐานที่ 1 เงื่อนไขบ่วงสายธนู
 - ฐานที่ 2 เงื่อนไขผูกกระทัดไม้
 - ฐานที่ 3 การเก็บเชือก
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือสรุปประโยชน์ที่ได้
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตการฝึกปฏิบัติการผูกเงื่อนและบอกประโยชน์ของเงื่อนแต่ละชนิด
- 5.2 ทดสอบความสามารถในการผูกเงื่อนพิรอด เงื่อนไขชดสมาริ เงื่อนไขบ่วงสายธนู เงื่อนไขผูกกระทัดไม้ และเก็บเชือก

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 18

เพลง

เงื่อน

เชือกเส้นยาวกลมๆ ดูงามน่าชมถ้าเราเอามาผูกเงื่อน
 ประโยชน์ก็มีมากมาย ผูกง่ายแก้ภัยนี้แหละความหมายของเงื่อน
 ตะกรุดเบ็ด พิรอด ประมง ผูกร่อน ผูกซุง ผูกถ่วงนอน
 บ่วงสายธนู เลข 8 ปมตาไก่ จำชื่อเงื่อนเอาไว้ จะได้ไม่งง

ลูกเสืออยู่ไหน

ลูกเสืออยู่ไหนจะต้องไปหา อยู่ไกลหนักหนาแม่ขอบฟ้าบัง
 คิดถึงเธออยู่ไม่เคยคิดขัง ใจเรายังคิดถึงกันทุกวันคืน

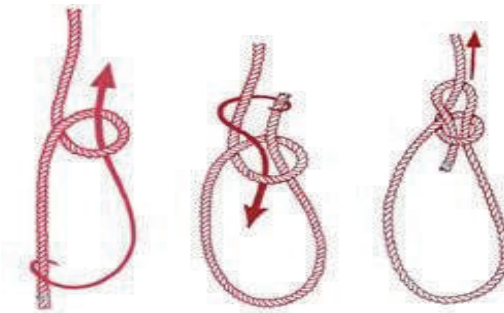
ใบความรู้ การผูกเงื่อนเชือก

เงื่อนบ่วงสายธนู
 ประโยชน์ของเงื่อนบ่วงสายธนู

1. ใช้คล้องกับเสาหรือต้นไม้ ทำให้แข็งแรงทนทานต่อการยึด
2. ใช้เป็นบ่วงคล้องช่วยคนที่กำลังจะจมน้ำโดยลากขึ้นมาซึ่งเงื่อนนี้จะไม่หลุดเข้าหาลำตัว
3. ใช้แทนเงื่อนเก้าอี้ในการคล้องคนเพื่อหย่อนตัวจากที่สูง
4. ใช้คล้องคันทู
5. ใช้ผูกสัตว์ไว้กับหลักหรือต้นไม้ และสัตว์สามารถเดินรอบหลักได้โดยเชือกไม่พันกันหรือรัดคอสัตว์
6. ใช้ผูกเรือกับหลักเมื่อเวลาน้ำขึ้นหรือน้ำลดก็ไม่มีปัญหาเพราะบ่วงจะเลื่อนขึ้นลงได้

วิธีผูกเงื่อนบ่วงสายธนู

1. ขดเชือกให้เป็นบ่วงคล้ายเลข 6 ถือไว้ด้วยมือซ้าย
2. มือขวาจับปลายเชือกด้านล่างสอดเข้าไปในบ่วงเลข 6
3. จับปลายเชือกที่สอดออกจากบ่วงเลข 6 อ้อมหลังเชือกเส้นตั้งของเลข 6 แล้วสอดปลายลงในบ่วงเลข 6 แล้วจัดเงื่อนให้แน่นและเรียบร้อย โดยการดึงตามทิศทางของลูกศร

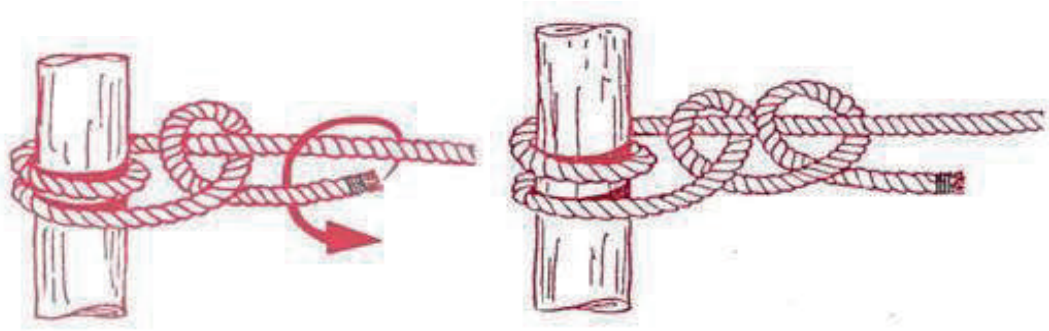
เงื่อนผูกกระหวัดไม้

ประโยชน์ของเงื่อนผูกกระหวัดไม้

1. ใช้ในการผูกมัดสัตว์ไว้กับหลักหรือต้นไม้
2. ใช้ผูกเรือไว้กับหลัก

วิธีผูกเงื่อนผูกกระหวัดไม้

1. พันเชือกรอบหลัก 1-2 รอบ แล้วสอดปลายเชือกพันกับเชือกเส้นหลัก
2. สอดปลายเชือกพันกับเชือกเส้นหลักอีกครั้งหนึ่งโดยต้องไม่ให้ปลายเชือกโผล่ออกเป็นคู่ขนานกับการพันเชือกครั้งแรก

หมายเหตุ การผูกเงื่อนพิรอด เงื่อนขัดสมาธิ ดูได้จากแผนการจัดกิจกรรมที่ 8 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 การเก็บเชือก

ขั้นที่ 1 ทบเชือกแบ่งเป็น 3 ส่วนเท่ากันตามรูป 1

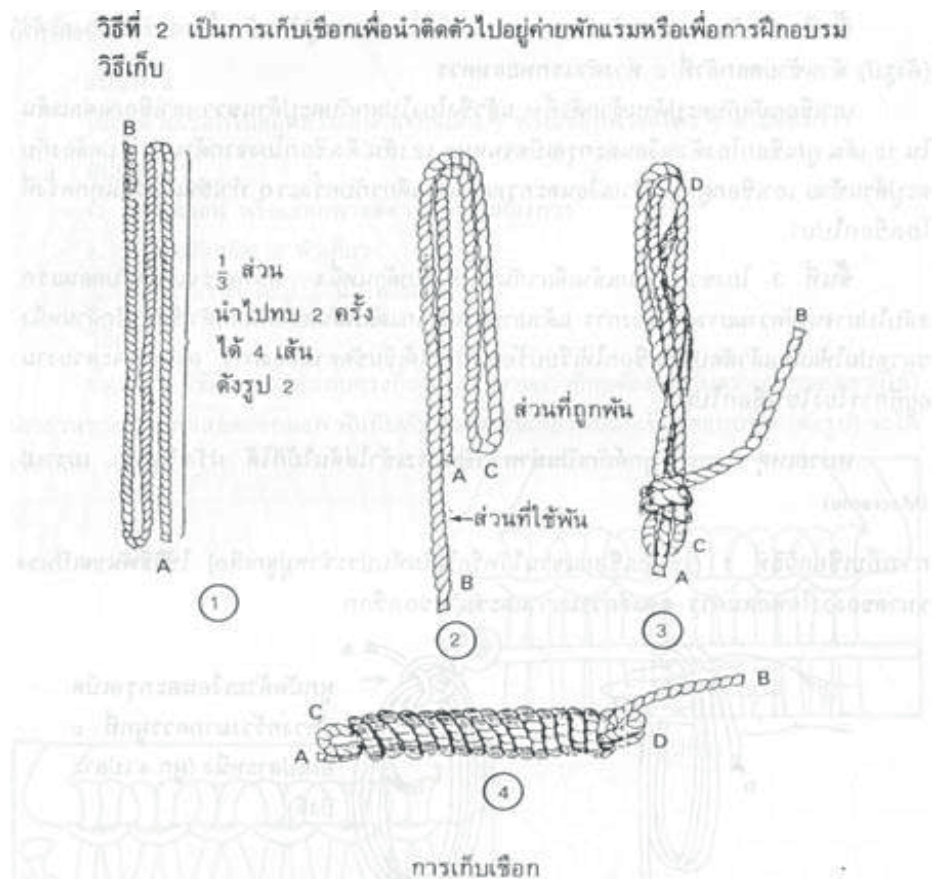
ขั้นที่ 2 ทบเชือก 1 ใน 3 ส่วน แรก เป็น 4 เส้น เท่า ๆ กัน อีก 2 ส่วนปล่อยคลี่ออกเป็นปลาย B ตาม

รูป 2

ขั้นที่ 3 จับเชือก 4 เส้นที่ทบรวมกัน เอาส่วนที่คลี่ออกพันทับรอบเชือก 4 เส้น ให้เหลือบ่วง C ไว้ 1 นิ้ว

พันเรียงกันจนถึงบ่วง D เอาปลาย B สอดเข้าบ่วง D ทั้ง 2 บ่วง ตามรูป 4 ถือไว้ด้วยมือซ้าย

ขั้นที่ 4 ดึงบ่วง C จนบ่วง D รัตปลายเชือกที่สอดไว้แน่น

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

สุนัขจิ้งจอกกับนกกกระสา

สุนัขจิ้งจอกเชื่อนกกระสามาเป็นแขกกินอาหารเย็นกับข้าวมีแต่แกงจืด ซึ่งใส่จานที่กว้างและตื้น สุนัขจิ้งจอกสามารถจะกินได้ง่าย แต่นกกระสาต้องจุ่มปากจึงได้กินอาหารแคंपลายจะงอยปากเท่านั้นมันจึงกินอาหารได้เล็กน้อย หลังจากนั้น 2 - 3 วันต่อมา นกกระสาได้เชิญสุนัขจิ้งจอกไปกินอาหารเย็นเป็นการตอบแทนและนกกกระสาก็เตรียมหาเนื้อสัตว์สับใส่เหยือกแก้วยาวและปากแคบไว้ สุนัขจิ้งจอกจึงกินได้แต่บริเวณที่อยู่ตอนบน ธรรมชาติของนกกกระสามันจะมีจะงอยปากยาวจึงสามารถกินอาหารที่อยู่ในเหยือกแก้วลึกได้อย่างเอร็ดอร่อยตอนแรกสุนัขจิ้งจอกรู้สึกอึดอัดรำคาญแต่ตอนลากลับมันคิดว่าที่นกกกระสาทำกับมันเช่นนั้นเป็นการสมควรแล้ว เพราะตัวมันเองเป็นผู้เริ่มทำตัวอย่างไว้ก่อน

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การแสดงกิริยาถูกคนอื่นเป็นมารยาทที่ไม่ดี แต่ถ้าเราทำเราก็จะต้องพร้อมที่รับการตอบแทนจากการกระทำนั้น

ลากับจิ้งหรีด

ลาโง่ตัวหนึ่งกินหญ้าอยู่ที่ชายป่า ได้ยินเสียงจิ้งหรีดร้องเพราะจับใจ อยากจะใคร่ร้องได้บ้าง จึงไปถามจิ้งหรีดว่า “เจ้ากินอะไรจึงได้เสียงเพราะอย่างนี้”

จิ้งหรีดจึงบอกว่า “เรากินน้ำค้าง”

ลาได้ยินดังนั้นก็อดหญ้าอดน้ำตั้งแต่นั้นมา ตั้งหน้าตั้งตาเที่ยวเลียน้ำค้างตามใบหญ้าใบไม้ในไม่ช้าก็ตาย

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า สิ่งใดที่ผิดวิสัยของตนไปทำเข้าอาจจะให้โทษ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
หน่วยที่ 13 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง
แผนการจัดกิจกรรมที่ 19 ใช้น้ำอย่างประหยัด **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือบอกวิธีการใช้น้ำอย่างประหยัดและคุ้มค่าได้

2. เนื้อหา

การประหยัดน้ำ

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือสนทนากับลูกเสือถึงการใช้น้ำในชีวิตประจำวัน ว่าลูกเสือใช้น้ำทำอะไรบ้าง (เช่น แปรงฟัน ล้างหน้า อาบน้ำ ต้ม ล้างจาน ซักผ้า ทำอาหาร ล้างรถ ล้างมือ ฯลฯ)

2) หมู่ลูกเสือเลือกกิจกรรมการใช้น้ำ หมู่ละ 1 อย่าง ร่วมกันคิดหาวิธีใช้น้ำให้ประหยัดที่สุด แล้วนำเสนอในกองลูกเสือ โดยจัดทำแผนภาพ หรือใช้อุปกรณ์ประกอบตามความคิดของหมู่

3) ลูกเสือรายงานที่ละหมู่จนครบ ผู้กำกับลูกเสือช่วยซักถามเพื่อความเข้าใจ

4) กองลูกเสือโหวตว่าชอบวิธีประหยัดน้ำของหมู่ใดมากที่สุด

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น

5.2 ซักถามความรู้เกี่ยวกับวิธีการใช้น้ำอย่างประหยัดและคุ้มค่า

6. องค์กรประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความรับผิดชอบต่อสังคม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 19

เพลง

เพลง น้ำ

น้ำฝนหล่นจากฟากฟ้า ให้ต้นไม้ ในป่า สดชื่นเขียวขจี
สัตว์นานา อาศัยน้ำดำรงชีวี เป็นหมื่นแสนล้านปี..น้ำยังมีประโยชน์
คนเราทั้งชายและหญิง ในความเป็นจริงก็ใช้น้ำมากมาย
อาบดื่มกิน ชักผ้าก็ได้ รดพืชผัก ดอกไม้ ..เหลือเก็บเอาไว้ ในตุ่มเอย

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ตัดเท่าไรถึงจะพอ

นายชุ่มชื่นมีอาชีพขายฟืน อาศัยอยู่ในหมู่บ้านเล็กๆแห่งหนึ่งใกล้เชิงเขา ทุกวันเขาจะเก็บกิ่งไม้แห้งจากเชิงเขาเพื่อนำไปขายในตลาด ชาวบ้านซื้อกิ่งไม้ไปทำฟืนสำหรับหุงต้ม ฟืนของนายชุ่มชื่นขายดีบขายดีนายชุ่มชื่นได้เงินกลับบ้านมา ก็แบ่งให้ภรรยาไว้ใช้สอยประจำวัน ".เอ้า.....เร่เข้ามา เร่เข้ามา ไม่ซื้อไม่หาไม่ว่าอะไร ฟืนนายชื่นเนื้อไม้แห้งสนิทจุดง่ายติดง่ายใช้งานนานกว่าใคร"

วันหนึ่งภรรยาของนายชุ่มชื่นพูดกับสามีว่า. "เดินเก็บกิ่งไม้แห้งไปขายเมื่อไหร่จะร่ำรวยสักที" นายชุ่มชื่น... "ใช้นั้นสิ ทั้งๆที่ฟืนฉันก็ขายดีบขายดี" ภรรยา... "ฉันว่านะ แทนที่จะเก็บกิ่งไม้เปลี่ยนเป็นไปตัดต้นไม้ น่าจะดี"

รุ่งเช้านายชุ่มชื่นจึงออกตัดต้นไม้ที่ขึ้นรอบๆเชิงเขาขณะที่นายชุ่มชื่นกำลังตัดต้นไม้ต้นหนึ่งอยู่ก็มีแม่พนักงานเขนตัวหนึ่งบินมาขอร้องไม่ให้ตัดต้นไม้ต้นนั้น ..แต่นายชุ่มชื่นก็ไม่สนใจ แล้วก็ลงมือตัดต้นไม้ต่อไปได้ไม้กองใหญ่นำไปขายได้เงินมากกว่าเดิม ฝ่ายภรรยาเมื่อเห็นสามีได้เงินมากขึ้นก็เกิดความโลภจึงยุให้สามีไปตัดต้นไม้ให้หมดทั้งป่านายชุ่มชื่นเห็นด้วย จึงเกณฑ์ญาติพี่น้องมาช่วยกันตัดต้นไม้ แล้วก็พบกับสัตว์ป่าฝูงหนึ่งมาขอร้องไม่ให้ตัดต้นไม้เพราะจะทำลายที่อยู่อาศัยและแหล่งอาหารของสัตว์เหล่านั้น แต่นายชุ่มชื่นก็ไม่สนใจและยังคงตัดต้นไม้ต่อไป ..โค่น โค่น โค่น ตัด ตัด ตัด ไม้ใหญ่ ไม้เล็ก เรามาตัดกัน!!!

แล้วก็ถึงวันที่ธรรมชาติลงโทษเมื่อป่าไม้เหลือแต่ตอไม่มีต้นไม้คอยโอบอุ้มซับน้ำฝน พอเกิดพายุใหญ่ ลม และฝนก็โหมกระหน่ำ น้ำป่าไหลบ่าพัดพาเอาท่อนซุงที่กองไว้ ทับถมหมู่บ้านจนพังพินาศ เกิดน้ำท่วมใหญ่ ทั้งหมู่บ้านจมอยู่ใต้น้ำ นายชุ่มชื่นและภรรยาต้องไปอาศัยบนหลังคาบ้าน นายชุ่มชื่น บ่นกับภรรยาถึงความผิดพลาดจนก่อให้เกิดความสูญเสียใหญ่หลวง

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การไม่รู้จักประมาณตน, ไม่ใช่เหตุผล และขาดคุณธรรม เบียดเบียน และทำลายธรรมชาติ สัตว์ป่า โดยไม่คิดถึงผลกระทบต่อส่วนรวม เป็นคนเห็นแก่ตัว และต้องประสบกับความสูญเสียในที่สุด

ที่มา นิทานเศรษฐกิจพอเพียง

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
หน่วยที่ 13 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง
แผนการจัดกิจกรรมที่ 20 คติพจน์ลูกเสือสำรอง **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือปฏิบัติตนตามคติพจน์ลูกเสือสำรอง “ทำดีที่สุด”

2. เนื้อหา

การทำดีที่สุด

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 เกม

3.2 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ลูกเสือขับร้องเพลงคติพจน์ลูกเสือสำรอง

เราลูกเสือสำรอง

เราต้องทำความดี

คติพจน์เรามี

ทำให้ดีที่สุด ทำดีที่สุด

2) หมู่ลูกเสือเล่าประสบการณ์การทำความดี หรือทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ที่เคยทำหรือคิดว่าต้องการทำดี แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันและรวบรวมเพื่อนำเสนอในกองลูกเสือ

3) หมู่ลูกเสือนำเสนอประสบการณ์การทำความดี

4) มอบหมายให้ลูกเสือไปทำความดีอย่างต่อเนื่อง ทำดีทุกวันแล้วบันทึกความดีไว้เพื่อเป็นหลักฐานการทำดีและการเป็นสุภาพบุรุษในอนาคต

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการแสดงบทบาทสมมติ “การทำดี”

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 20

เพลง

คติพจน์ลูกเสือสำรอง

เราลูกเสือสำรอง เราต้องทำความดี
คติพจน์เรามี ทำให้ดีที่สุด ทำดีที่สุด

เกม

ไฟฟ้าช็อต

- 1) หมู่ลูกเสือเข้าแถวตอนหมู่ (แถวตอนเรียงหนึ่ง) จัดแถว
 - 2) ให้ยืนห่างกัน 1 ช่วงแขน
 - 3) ผู้กำกับลูกเสือให้สัญญาณเริ่มปฏิบัติ
 - นายหมู่หรือคนหัวแถวหันหลังกลับเอามือไปแตะหัวไหล่ลูกเสือคนที่ 2 แล้วนั่งลง ลูกเสือคนที่ 2 เมื่อถูกแตะก็กลับหลังหัน เอามือไปแตะไหล่ลูกเสือคนที่ 3 แล้วนั่งลง ปฏิบัติไปเรื่อย ๆ จนถึงลูกเสือคนสุดท้าย
- การตัดสิน** ทีมที่ร้อง “โอย” ก่อนเป็นทีมชนะ

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ม้ากับสิงโต

สิงโตแก่ตัวหนึ่งรู้สึกว่สัตว์ต่างๆมีความรวดเร็วว่องไวมาก เกินกำลังที่มันจะจับได้สะดวก เหมือนแต่ก่อนจึงคิดหาอุบายที่จะจับสัตว์อื่นกินโดยง่ายมันแพร่ข่าวออกไปว่ามันได้ไปเล่าเรียนสุดยอดวิชาแพทย์ที่สามารถรักษาการเจ็บป่วยได้ทุกชนิด

แต่ม้ารู้ทันอุบายของสิงโต และตั้งใจว่าจะต้องแก้ลำสิงโตให้ได้ดังนั้นม้าจึงแกล้งทำเป็นปวดที่ขาอย่างรุนแรง เดินโขยกเขยกเข้าไปหาสิงโตขอให้สิงโตช่วยรักษาอาการเจ็บปวดให้

ฝ่ายสิงโตดีใจคิดว่า “ม้านี้คงจะเป็นอาหารมีอวิเศษสุดของเรา” จึงบอกให้ม้ายกขาข้างที่เจ็บขึ้น เพื่อจะได้มองเห็นชัดๆพอสิงโตโน้มตัวมาข้างหน้า ม้าจึงยกขาขึ้นและใช้กีบที่แหลมคมโขกหน้าสิงโตอย่างแรงแล้ววิ่งอ้าวหนีไป พร้อมทั้งส่งเสียงร้องด้วยความยินดีในความสำเร็จและความสามารถในการแก้ลำสิงโตได้อย่างงาม

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า เราไม่ควรไว้ใจคนที่ไม่ซื่อต่อเราเป็นนิจ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 13 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 21 ทำตามลูกเสือรุ่นพี่

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือปฏิบัติตามกฎลูกเสือสำรอง “ลูกเสือสำรองทำตามลูกเสือรุ่นพี่”

2. เนื้อหา

กฎลูกเสือสำรอง

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 แบบฟอร์มการสำรวจสัมภาษณ์ ทำแผนที่ความดี

3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือร้องเพลงกฎลูกเสือสำรอง ทบทวนกฎลูกเสือสำรอง

ไไหน ไไหน ไไหน ไไหนเธอว่าเป็นลูกเสือ

ฉันยังไม่เชื่อ เธอคือลูกเสือสำรอง

ฉันจำกฎได้ ไไหนท่องให้ฉันฟังลอง

บอกพี่ได้ไหมน้อง สำรองกฎว่าอย่างไร

- ให้ลูกเสือร้องเนื้อเพลงที่เป็นกฎลูกเสือสำรอง 2 ข้อ

ลูกเสือสำรอง ทำตามลูกเสือรุ่นพี่

ลูกเสือสำรอง ไม่ทำตามใจตนเอง

2) ผู้กำกับลูกเสือสอบถามคำว่า รุ่นพี่ หมายถึงใครบ้าง (นายหมู่ ประธานนักเรียน ผู้กำกับ

ลูกเสือ พ่อแม่)

3) ลูกเสือสอบถามประวัติความดี ความสามารถของนายหมู่ หัวหน้าชั้น ประธานนักเรียน แล้วจัดทำแผนที่ความดีที่เป็นตัวอย่างให้ปฏิบัติตาม

4) ลูกเสือเขียนความตั้งใจทำความดีตามแบบอย่างของตน หรือขอทำงานร่วมกับรุ่นพี่ในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น ทำงานร่วมกับสภานักเรียน ฯลฯ โดยครูเป็นผู้ให้คำแนะนำดูแลช่วยเหลือ

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

ตรวจสอบสาระเนื้อหาในแผนที่ความคิดที่เหมาะสม และกิจกรรมที่ลูกเสือสำรองจะขอทำตาม ลูกเสือรุ่นพี่และสิ่งที่จะทำตามแบบอย่างของตน

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 21

เพลง

รวมหัวใจ

พวกเราลูกเสือไทย (เฮ้) พวกเราลูกเสือไทย
เราลูกเสือไทย รวมหัวใจไมตรี รักกันยิ่งจริงน้ำใจ (ซำ)
เราลูกเสือไทย รักใคร่กันเถิดเถย

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ราชสีห์กับหนู

ราชสีห์ตัวหนึ่งรู้สึกง่วงจึงล้มตัวลงนอนพักผ่อนใต้ร่มเงาไม้ในขณะที่กำลังเคลิ้มหลับนั้นก็ต้องสะดุ้งตื่นขึ้น มันรำคาญด้วยความโกรธ เพราะหนูตัวหนึ่งขึ้นไปวิ่งเล่นบนหลัง ราชสีห์จึงยกอุ้งเท้าขึ้นตะปบไว้ได้และจะฆ่ามันเสีย เจ้าหนูสัตว์น้อยๆ พุดขอร้อง ราชสีห์ว่า " ท่านราชสีห์โปรดอย่าฆ่าข้าพเจ้าเลย สัตว์ที่สูงศักดิ์ตั้งท่านไม่เหมาะที่จะมาฆ่าสัตว์ต่ำต้อยเช่นข้าพเจ้า " ราชสีห์ได้ฟัง ดังนั้นจึงปล่อยหนูไปต่อมาไม่นานนัก ราชสีห์ออกล่าเหยื่อ ไปติดบ่วงของนายพรานจึงร้องด้วยเสียงอันดังเมื่อหนูได้ยิน จึงได้ มาช่วยเหลือ หนูกล่าวว่า " อยากลัวไปเลยข้าพเจ้าเป็นเพื่อนของท่าน " ว่าแล้วก็เข้าแทะบ่วง จนขาด ราชสีห์ได้เป็นอิสระ

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ไม่มีใครในโลกที่จะยิ่งใหญ่และสำคัญมากจนไม่ต้องการความช่วยเหลือจากคนที่ด้อยกว่าและไม่มีมีความสำคัญ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
หน่วยที่ 13 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ
แผนการจัดกิจกรรมที่ 22 ไม่ทำตามใจตนเอง **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือบอกผลเสียของการแก่งและหยอกล้อกันจนเกินเลยขอบเขต

2. เนื้อหา

การแก่งและหยอกล้อกันในกลุ่มเพื่อนอย่างสนุกสนาน ไม่เกิดความรู้สึกทางลบ ถือเป็นเรื่องปกติ แต่การแก่งกันที่เกินขอบเขต จนเกิดผลเสียต่อผู้อื่น จัดเป็นความรุนแรงอย่างหนึ่ง และเป็น การไม่เคารพในสิทธิของผู้อื่น ก่อให้เกิดผลเสียต่อทั้งผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ และยังเป็นจุด เชื่อมโยงไปสู่การใช้ความรุนแรงที่มากขึ้นเป็นลำดับ ความตระหนักในเรื่องนี้จะช่วยลดปัญหาความ รุนแรงได้

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือชวนคิด ชวนคุย “ใครเคยถูกแก่งบ้างยกมือขึ้น...”

2) ขออาสาสมัครคนที่เคยถูกแก่งเล่าให้เพื่อนฟังทีละคนจนครบ 4-5 คน

โดยผู้กำกับลูกเสือตั้งคำถาม

- ถูกแก่งอย่างไร / มีความรู้สึกอย่างไร / ทำอย่างไรบ้างเมื่อถูกแก่ง
- ทำไปแล้วเกิดผลอะไรตามมาบ้าง / อยากบอกอะไรกับคนที่มาแก่งบ้าง

3) ผู้กำกับลูกเสือตั้งคำถาม ถามลูกเสือในกอง

- ลูกเสือคิดว่าคนที่แก่งคนอื่น เขาทำเพราะอะไร
- คนที่ถูกแก่งจะเป็นอย่างไรบ้าง เขารู้สึกอย่างไร
- การแก่งกันไปมามีผลตามมาอย่างไรบ้าง (ทะเลาะ โกรธ ตีกัน ไม่มีเพื่อน)

4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือช่วยกันสรุปว่า ควรเล่นกับเพื่อนอย่างไร จึงจะไม่เกิดปัญหาตามมา

(ข้อคิด เวลาเล่นกับเพื่อนต้องระวังไม่ทำในสิ่งที่เพื่อนไม่ชอบและสิ่งที่ทำให้เกิดการทะเลาะหรือโกรธกัน เพราะการแก่งการเล่นหยอกล้อเกินขอบเขตทำให้เพื่อนเป็นทุกข์ อารมณ์ไม่ดี โกรธเคืองและอาจทำ ความรุนแรงตอบโต้ได้ ซึ่งส่งผลให้ทะเลาะเบาะแว้งผิดใจกันระหว่างเพื่อน)

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการอธิบายความรู้สึกของลูกเสือ เมื่อได้รับรู้ความรู้สึกของเพื่อน

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ เข้าใจตนเอง เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น การจัดการอารมณ์

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 22

เพลง

ช้างน้อย

ช้างน้อย ในป่าพงไพร เทียวเกเรไป เลยโดนเสือไล่กัด
ช้างตัวใหญ่ วิ่งไม่ค่อยถนัด(ซ้ำ) เลยโดนเสือกัดกลับบ้านซาเป้ โดนเสือกัดกลับบ้านซาเป้

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

นกนางแอ่นกับเพื่อนนกทั้งหลาย

นกนางแอ่นตัวหนึ่งมองเห็นชาวไร่ที่กำลังหว่านเมล็ดฝ้าย จึงเรียกเพื่อนนกตัวอื่นมาพร้อมกัน แล้วบอกกับเพื่อนนกทั้งหลายว่า “ฝ้ายเป็นด้ายใช้สำหรับทำร่างแห ตาข่ายและกับดักสัตว์ ดังนั้นพวกเราจึงควรช่วยกันฉีกกินเมล็ดฝ้ายเพื่อทำลายเสียให้หมด”

ถึงแม้ว่านกทั้งหลายจะได้ยินคำพูดของนกนางแอ่น แต่พวกนกเหล่านั้นก็ไม่สนใจ ไม่มีใครทำตามเมื่อถึงเวลาที่เมล็ดฝ้ายงอก นกนางแอ่นก็เตือนบรรดานกทั้งหลายให้ระวังตัวอีกว่า มันยังไม่สายที่จะหลีกเลี่ยงความเดือดร้อนถ้าพวกเราจะหนีไปอยู่ในที่ที่ปลอดภัย แต่นกเหล่านั้นก็ยังคงทำเป็นไม่รู้เรื่องอยู่นั่นเอง

ดังนั้นนกนางแอ่นจึงออกไปจากป่าเพื่อไปอยู่ในเมือง ฝ้ายได้เติบโตและแข็งแรงผลิดอกออกผลต่อจากนั้นนกนางแอ่นก็เห็นนกตัวอื่นๆ ถูกจับด้วยตาข่ายที่ทอจากฝ้ายซึ่งมันเคยเตือนแล้วเดี๋ยวนี้พวกนกเหล่านั้นได้รับบทเรียนแต่มันก็สายเกินไปเสียแล้ว

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนฉลาดสามารถรู้ถึงเหตุล่วงหน้าที่จะเกิดขึ้นแต่คนโง่งจะไม่เชื่อจนกว่าความวิบัติจะเกิดขึ้นจนป้องกันไม่ได้

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 13 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 23 คอยกันฉันท์เพื่อน

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือบอกวิธีการสื่อสารที่อาจทำให้เกิดความเข้าใจผิดได้

2. เนื้อหา

การพูดคุยจะทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันจะต้องมีความชัดเจนในข้อความที่พูดคุย และมีการซักถามกันระหว่างผู้พูดและผู้ฟังสามารถตรวจสอบความเข้าใจกันได้

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลงหรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ให้ลูกเสือเข้าแถวตอนตามหมู่ ห่วงกันคนละ 1 ก้าว

2) ผู้กำกับลูกเสือบอกกติกาการแข่งขันว่ามี 2 รอบ รอบแรก ให้ลูกเสือแต่ละหมู่กระซิบข้อความต่อ ๆ กัน จนถึงคนสุดท้าย โดยฟังสิ่งที่เพื่อนกระซิบโดยไม่ต้องถามและบอกต่อเพื่อนคนถัดไป หมู่ใดเสร็จก่อนให้ยกมือขึ้น

3) ผู้กำกับลูกเสือกระซิบข้อความข้างหูหัวแถวคนละ 1 ข้อความ (เช่น กินข้าวกับน้ำพริกปลาหู / ปลาอย่างและผักลวกราดกะทิ / ไปดูหนังเรื่องสามเกลอผจญจรเข้ / มะละกอหวาน กิโลละสามสิบบาท/ ตาอินกะตานาหาปลาไม่ได้เลย เป็นต้น)

4) ตรวจสอบ โดยให้คนสุดท้ายพูดประโยคที่ได้ยิน และผู้กำกับลูกเสือเฉลย

5) ผู้กำกับลูกเสือถามความรู้สึกลูกเสือที่เป็นผู้รับฟังโดยไม่ได้ถามข้อสงสัย และถามว่าจะสื่อสารอย่างไรจึงจะเข้าใจตรงกัน

6) ผู้กำกับลูกเสือบอกกติกาการแข่งขันรอบที่สองว่า ให้ฟังโดยถามข้อสงสัยได้ โดยผู้กำกับลูกเสือเปลี่ยนประโยคกระซิบใหม่ เช่น แม่ไปตลาด ไปซื้อกระดาษ ซื้อหวี ซื้อยา สาวสวยใส่เสื้อสีแดงขาดหวีขาดยา เดินทางไปเหนือ พบเสือเหมือนเสือเหมือนคน

7) ตรวจสอบ โดยให้คนสุดท้ายพูดประโยคที่ได้ยิน และผู้กำกับลูกเสือเฉลย

8) ผู้กำกับลูกเสือตั้งคำถามว่า ทำไมรอบแรกจึงเป็นเช่นนั้น และทำไมรอบที่สองจึงบอกได้

ถูกต้อง

9) ผู้กำกับลูกเสือสรุปว่าในการพูดคุยกันต้องใช้คำพูดที่ชัดเจนและซักถามกันได้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง

10) ให้ลูกเสือช่วยกันยกตัวอย่างเหตุการณ์จริงในชีวิตที่เคยเข้าใจผิดจากการสื่อสาร เพื่อเตือนให้ระมัดระวังในการใช้คำพูดไม่ให้เกิดข้อขัดแย้ง

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม

5.2 สังเกตการอธิบายการสื่อสารที่อาจทำให้เกิดความเข้าใจผิด

6. องค์กรประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ เข้าใจตนเอง เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น การสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 23

เพลง

สวัสดีเธอจ้า

สวัสดีเธอจ้า เรามาพบกัน เธอกับฉันพบกันสวัสดี

เกม

ทำตามสั่ง

- วิธีเล่น** ถ้าผู้กำกับลูกเสือสั่งลูกเสือว่า “นั่ง” ให้ลูกเสือลุกขึ้นยืน
ถ้าผู้กำกับลูกเสือสั่งลูกเสือว่า “ยืน” ให้ลูกเสือนั่งลง
ถ้าผู้กำกับลูกเสือสั่งลูกเสือว่า “พายู” ให้ลูกเสือโยกตัวไปมา
ถ้าผู้กำกับลูกเสือสั่งลูกเสือว่า “น้ำไหล” ให้ลูกเสือนั่งนิ่ง ๆ
- กติกา** หมู่ใดมีสมาชิกลูกเสือไม่ทำตามสั่งให้นั่งลงถือว่าแพ้คัดออก

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

งูน้ำ

มีเรื่องเล่าลือกันต่อ ๆ กันมาว่า แต่เดิมน้ำเป็นงูชนิดเดียวที่มีพิษและมีพิษร้ายแรงมากเพียงแค่ว่าใครเข้าของใครเข้าของรอยเท่านั้นก็จะถึงแก่ความตายได้

อยู่มาวันหนึ่งงูน้ำได้กัดชายคนหนึ่งซึ่งมีชื่อว่า "อ้ายไม่ตาย" หลังจากนายอ้ายไม่ตายถูกงูน้ำกัดตายแล้วชาวบ้านก็ลือกันว่า "งูน้ำกัดนายอ้ายไม่ตายเสียแล้ว" บางก็พูดว่า "งูน้ำกัดนายอ้ายไม่ตายแล้ว" เมื่องูน้ำรู้ข่าวนี้ก็เสียใจและเจ็บใจตัวเองว่าพิษร้ายของตนเองเสื่อมถึงที่สุดแล้วเพราะแต่ก่อนเพียงกัดแค่รอยเท้าใครผู้นั้นก็ตายแล้ว แต่คราวนี้กัดถูกเท้าจริง ๆ กลับไม่ตาย งูน้ำน้อยใจมากจึงไปสำรวจพิษทั้งหมดทิ้งไป พิษที่สำรวจออกมานั้นไปติดอยู่ที่ต้นรังทังช้าง รังทังไก่ หมามูย พวกงูชนิดอื่นๆพากันไปอมพิษนั้นไว้ งูที่ไปถึงก่อนก็ได้แก่ งูจงอาง งูเห่า งูกะปะ เป็นต้นพวกนี้จึงมีพิษร้ายแรง ส่วนงูและสัตว์อื่นๆ ที่ไปทีหลังจะได้พิษลดน้อยลงเรื่อยๆ เช่น งูเขียว ตะขาบ ส่วนต้นรังทังช้าง รังทังไก่ หมามูยก็มีพิษเหลืออยู่บ้างใครไปถูกก็โดนพิษดังที่เป็นอยู่ตราบเท่าทุกวันนี้ ในปัจจุบันงูน้ำจึงไม่มีพิษร้ายแรง

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การได้ยินคำร่ำลือต่างๆจะต้องคิดไตร่ตรองให้รอบคอบไม่คิดตัดสินใจอะไรด้วยความรีบร้อน เพราะการกระทำบางอย่างเมื่อผิดพลาดไปแล้วไม่มีโอกาสแก้ไขได้อีก

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
หน่วยที่ 13 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง
แผนการจัดกิจกรรมที่ 24 การควบคุมอารมณ์ **เวลา 2 ชั่วโมง**

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถควบคุมอารมณ์โกรธของตนเองได้

2. เนื้อหา

การฝึกควบคุมอารมณ์โกรธ เพื่อการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง, เกม

3.2 ใบความรู้ เรื่อง ขั้นตอนการควบคุมอารมณ์โกรธ

3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลงหรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) หมูลูกเสือแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เกี่ยวกับความโกรธ โดยให้สมาชิกเล่าเรื่องของตนเองเคยโกรธ โกรธเรื่องอะไร เมื่อโกรธแล้วทำอย่างไร และผลสุดท้ายเกิดอะไรขึ้น หลังแลกเปลี่ยนให้เลือกมา 1 เรื่อง เพื่อเป็นตัวแทนมาเล่าในกองลูกเสือ

(2) ตัวแทนหมู่เล่าเรื่องของแต่ละหมู่ จนครบ

(3) ผู้กำกับลูกเสือตั้งคำถาม จากเรื่องที่ลูกเสือเล่า

- ข้อดีของการโกรธ มีอะไรบ้าง

- ข้อเสียของการโกรธมีอะไรบ้าง

- เราควรที่จะควบคุมอารมณ์โกรธหรือไม่ เพราะอะไร

(4) ผู้กำกับลูกเสือสรุปข้อคิดที่ได้ และนัดหมายเตรียมตัวเพื่อฝึกการควบคุมอารมณ์โกรธในครั้งต่อไป

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลงหรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือสาธิต และให้ลูกเสือฝึกปฏิบัติการควบคุมอารมณ์โกรธ 2 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 ตั้งสติและควบคุมอารมณ์โกรธ

ขั้นตอนที่ 2 บอกความรู้สึกและความต้องการด้วยท่าที่สงบไม่ก้าวร้าว

(2) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปขั้นตอนการควบคุมอารมณ์โกรธ และแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับกิจกรรมที่ช่วยผ่อนคลายอารมณ์โกรธ

(3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้ และการนำไปใช้

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม

5.2 สังเกตการอธิบายวิธีควบคุมอารมณ์โกรธของตนเอง

6. องค์กรประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ การควบคุมอารมณ์ การสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 24

เพลง

หัวเราะพร้อมกัน

ลูกเสือ ยาวชน ชายหญิง อารมณ์ ดีจริง ยิ้มแย้ม ชื่นบาน

จับมือกัน หัวเราะ ดังกังวาน อารมณ์ดีกันทั้งวัน..

หัวเราะพร้อมกันทันที.....ฮา..ฮา..ฮา..ฮา..

เมื่อลูกเสือร้องได้ เราก็อธิบายวิธีเล่น ให้ลูกเสือแต่ละกลุ่มคิดเสียงหัวเราะด้วยกัน เราช้อง

เพลงสลับกับหัวเราะ วิทยากรชี้ให้ลูกเสือหัวเราะพร้อมกันเป็นกลุ่ม เป็นหมู่ สลับการร้อง

เพลง เอาเสียงหัวเราะมาแทนฮา..ฮา..ฮา..ฮา.....ในเพลง

เกม

ถ้าจะ

วิธีเล่น

ให้ลูกเสื่อแต่ละหมู่ ร่วมกันคิดหาคำประโยคที่มีคำว่า “ ถ้า จะ ”

เช่น ถ้าทุกคนบินได้ จะเกิดอะไรขึ้น

หมู่ใดคิดได้ก่อนให้ยกมือขึ้น แล้วตั้งประโยค “ถ้า.... จะ ...” แต่ละหมู่ประโยคต้องไม่ซ้ำกัน

กติกา หมู่ใดคิดช้าและถูกหมู่อื่นแซงไปก่อนถือว่าแพ้คัดออก

ใบความรู้

ขั้นตอนการควบคุมอารมณ์โกรธ

ในแต่ละคนขณะที่คนเราจะมีอารมณ์ได้แบบเดียว ดังนั้นถ้าเรานำอารมณ์ที่สงบมาแทนที่อารมณ์โกรธได้ ความโกรธก็จะเบาบางลง

ขั้นตอนการควบคุมอารมณ์โกรธ มี 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 ตั้งสติและควบคุมอารมณ์โกรธ วิธีที่ทำได้ง่าย ได้แก่

1.1 หายใจเข้าออกยาว ๆ มีวิธีฝึกดังนี้

1) สูดลมหายใจเข้าลึก ๆ ช้า ๆ พร้อมกับนับ 1 – 2 - 3 – 4 ในใจ

2) กลั้นหายใจ 1 วินาที

3) ค่อย ๆ หายใจออกยาว ๆ ช้า ๆ พร้อมกับนับ 1 – 2 - 3 – 4 ในใจ

1.2 นับเลขเบรคอารมณ์ โดยนับเลขในใจช้า ๆ 1.....2.....3.....4.....5.....6.....

1.3 นั่งตัวตรง หลับตา หายใจเข้าทางจมุก หายใจออกทางปากอย่างช้า ๆ

ขั้นตอนที่ 2 บอกความรู้สึก และความต้องการด้วยท่าที่สงบ ไม่ก้าวร้าว เช่น กรณีโกรธเพราะถูกเพื่อนแกล้ง

- เราไม่สนุกด้วยเลย เลิกแกล้งเราได้ไหม

- เราไม่ชอบการเล่นแรง ๆ แบบนี้ เราไม่เล่นแล้วนะ (แล้วเดินออกจากเหตุการณ์)

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

สุนัขจึงจอกกับอีกา

สุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่ง เห็นอีกาคาบหินเนื้ออยู่บนต้นไม้ มันต้องการเนื้อชิ้นนั้น เจ้าสุนัขจิ้งจอกที่ฉลาดแกมโกง จึงกล่าวขยอกอีกาว่า "เจ้าช่างสวยอะไรเช่นนั้น จะดูขงก็สวยงามกว่าใครๆ ข้ายังไม่เคยพบใครขงสวยอย่างนี้มาก่อนเลย รูปร่างก็ระหง สวยสง่า น้ำเสียงหรือก็จะแสนไพเราะจับใจ " อีกาดีใจที่ได้ฟังคำพูดขยอกขงดังนั้นจึงกระโดดไปมาด้วยความตื่นเต้นขงกึ่งไม้และต้องการพิสูจน์ตัวเองว่ามีเสียงไพเราะจริงหรือไม่จึงอ้าปากส่งเสียงร้องเพลง ทันใดนั้นหินเนื้อก็ตกลงมาที่พื้น สุนัขจิ้งจอกจึงตรงเข้าตะครุบและขย้ากินทันทีด้วยความปลาบปลิ้มกับ สมองอันชาญฉลาดขงมัน

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ในโลกนี้มีน้อยคนนัก ที่ไม่สามารถเอาชนะการประจบขยอกได้

แดนกับรังผึ้ง

แดนขงหนึ่งกับขงผึ้งหนึ่งกำลังทะเลาะกันอ้ออึงว่า ใครเป็นเป็นเจ้าของรังผึ้งขงหนึ่งที่อยู่บนกิ่งไม้ใหญ่ต่อตัวหนึ่งบินผ่านมาพอดีจึงถูกเชิญให้เข้ามาตัดสิน ตัวต่อถามขง ๑ ก็บอกว่ามันน่าจะเป็นเจ้าของมากกว่า พอถามแดน ๑ ก็ว่า น่าจะเป็นพวกมันต่างหาก ถกเถียงกันอยู่หลายวันก็หาข้อยุติไม่ได้ ในที่สุดตัวต่อก็ให้หาผู้รู้เห็นมาเป็นพยาน เริ่มที่ขงมด แล้วก็ปลวก แล้วก็ผีเสื้อ ผึ้งเจ้าปัญญาตัวหนึ่งอดรนทนไม่ไหวจึงพูดขึ้นว่า "เอาอย่างนี้ไม่ดีกว่าหรือ ก่อนที่เราจะถกเถียงกันจนกระทั่งน้ำผึ้งเน่าเสียไปหมด ให้พวกเราทำรังขงมันและพวกแดนก็ทำรังขงมัน จะได้เห็นเสียที่ว่าใครกันที่ทำรังได้เหมือนอย่างนี้"

พวกแดนขงนั้นพึมพำว่าแบบนี้พวกตนเห็นจะไม่ไหวแล้ว จึงพากันหนีไป ดังนั้น ตัวต่อจึงตัดสินว่าผึ้งควรที่จะเป็นเจ้าของรังผึ้งนั้น

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ผลงานขงมขี้คุณค่าขงผู้ที่กระทำ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
หน่วยที่ 13 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง
แผนการจัดกิจกรรมที่ 25 กำจัดขยะ **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสืออธิบายความสำคัญในการทำประโยชน์ต่อส่วนรวม
- 1.2 ลูกเสือสามารถสำรวจแหล่งเพาะพันธุ์ขยะและกำจัดได้

2. เนื้อหา

สำรวจและกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ขยะ

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ทรายอะเบท ถุงมือ/ถุงพลาสติก
- 3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลงหรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือนำลูกเสือสำรวจแหล่งเพาะพันธุ์ขยะในบริเวณโรงเรียน และทำใบงานการสำรวจแหล่งเพาะพันธุ์ขยะ

2) กองลูกเสือร่วมกันกำจัดขยะและแหล่งเพาะพันธุ์ขยะ โดยการคว่ำกะล่าน้ำขัง การใช้ทรายอะเบท

3) กองลูกเสือวางแผนให้ความรู้กับเพื่อน ๆ น้อง ๆ และบุคคลอื่นเกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้เลือดออกโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น เสี่ยงตามสาย ติดป้ายประกาศข่าว เตือนรณรงค์ในชุมชน และการเฝ้าระวังตลอดปีการศึกษา เพื่อดำเนินการต่อไป

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการทำงาน ความสามัคคี

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 25

เพลง

ฉันทกถียดยุง

ฉันทกถียด กถียดยุงสั้นดี	เปลอหนอยกัตราทุกที่
ขาแขงจ้แดงแล่วสิ	ดูชิ ดูชิ บินมากันใหญ่
บินมา บินมา บินมา	บินถลา ไกลไกล
ไลไป บินมา ไลไป บินมา	เหม! ช่างน่ารำคาญ

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

งูกับตะไบเหล็ก

งูตัวหนึ่งเลื้อยเข้าไปในโรงงานของช่างเหล็กได้พบกับตะไบเหล็กเข้ามันคิดว่าเป็นสิ่งแปลกประหลาดมันจึงเริ่มลองเลียตะไบเหล็กนั้น ยิ่งเลียมากเท่าไรเลือดก็ออกมาจากลิ้นของมันมากขึ้นเท่านั้น มันเชื่ออย่างโง่เขลาว่ามันสามารถทำให้ตะไบเหล็กเลือดออกได้และคิดว่ามันได้เปรียบแล้วมันก็เลื้อยต่อไปอีกเรื่อย ๆ จนมันไม่สามารถทำต่อได้อีกแล้ว มันจึงกัดตะไบเหล็ก แต่ตะไบเหล็กกลับแข็งแรงเกินกว่าฟันของมันจะทำอะไรได้ ไม่ช้ามันจึงเลิกล้มความตั้งใจและเลื้อยจากไป

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การทำร้ายผู้อื่นด้วยความโกรธ เป็นความบ่ระห่า และเป็นผลร้ายต่อผู้กระทำอย่างมาก

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 13 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 26 โรงเรียนของฉัน

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถอธิบายความสำคัญและวิธีการดูแลรักษาสาธารณสมบัติในโรงเรียน

2. เนื้อหา

2.1 ลูกเสือสำรวจโต๊ะเก้าอี้และฝาผนังในห้องเรียนของตนเองที่มีรอยขีดข่วน รอยปากกาแล้ววางแผนช่วยกันทำความสะอาด

2.2 การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ทุกห้องเรียนใช้โต๊ะเก้าอี้ด้วยความระมัดระวังไม่ทำสกปรกเลอะเทอะเวลาซำรดักฟังต้องแจ้งครูหรือนักการภารโรงทันที

2.3 การทำความสะอาดโต๊ะ เก้าอี้ พื้น และฝาผนังในห้องเรียน

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 แบบฟอร์มการบันทึกข้อมูลการสำรวจ อุปกรณ์การทำความสะอาด

3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลงหรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ให้ลูกเสือแต่ละหมู่สำรวจ โต๊ะ เก้าอี้ พื้นและผนังในห้องเรียนของตนเองที่มีรอยขีดข่วน รอยปากกา เขียนลงแบบฟอร์มการบันทึกข้อมูลสำรวจ และนำมารายงานในกองลูกเสือ

(2) ผู้กำกับลูกเสือนำเสนอถึงความรู้สึกลูกเสือในสิ่งที่ได้พบเห็นจากการสำรวจ และแนะนำวิธีการทำความสะอาดบางวิธี เช่น การทำความสะอาดคราบสีเมจิ

(3) ร่วมกันวางแผนทำความสะอาดสิ่งที่สำรวจของแต่ละหมู่ และมอบหมายให้ลูกเสือจัดเตรียมอุปกรณ์ทำความสะอาดมาทำความสะอาดในคาบต่อไป

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงหรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ลูกเสือแต่ละหมู่ทำความเข้าใจความสะอาดโต๊ะ เก้าอี้ พื้นและผนังในห้องเรียน ตามที่ได้วางแผนไว้
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือถามความรู้สึกของลูกเสือที่ช่วยกันทำให้ห้องเรียนสะอาดสวยงาม
 - (3) ลูกเสือร่วมกันวางแผนรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ทุกห้องเรียนใช้โต๊ะ เก้าอี้ พื้นและผนังในห้องเรียนด้วยความระมัดระวังไม่ทำสกปรกเลอะเทอะและเมื่อพบเห็นของชำรุดหักพังควรแจ้งครูหรือนักการภารโรง ทันที เช่น การเขียนข้อความ เขียนแผ่นป้าย คำขวัญ เชิญชวนให้รักษาความสะอาดติดในบริเวณโรงเรียนที่เหมาะสม ถ้าเวลาไม่พอ อาจให้มาติดป้ายในวันถัดไปได้
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
- 5.2 สังเกตการอธิบายความรู้สึกและความเชื่อของลูกเสือ

6. องค์กรประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ การคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบต่อสังคม และทักษะการสื่อสาร

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 26

เพลง

ในหมู่ลูกเสือ

ในหมู่ลูกเสือ	เมื่อเรามาร่วมอยู่
ต่างคนต่างรู้	กันดีว่าหน้าที่ทุกอย่าง
ต่างช่วยกันทำ	ทำไมเว้นว่าง
งานทุกอย่าง งานทุกอย่าง	จะเสร็จโดยง่ายตาย

เกม

ทำไม อย่างไร

วิธีเล่น ให้หมู่ลูกเสือคิดตั้งคำถามที่ถามว่า “ทำไม” “อย่างไร” “อะไร”
เช่น ก่อนอธิฐทำมาจากอะไร? , ถ้าเมืองไทยมีแต่ฤดูหนาวจะเป็นอย่างไร? , ทำไมไม่ลดรถจิ้งกอม?

กติกา หมู่ลูกเสือช่วยกันคิดตั้งคำถามแปลก ๆ มาให้มากที่สุดในเวลา 5 นาที
หมู่ใดตั้งคำถามได้มากที่สุด เหมาะสมที่สุด เป็นผู้ชนะ

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

แมวกับสุนัขจิ้งจอก

แมวและสุนัขจิ้งจอกเป็นเพื่อนกัน สัตว์ทั้งคู่กำลังเดินทางไกลเพื่อแสวงบุญ เมื่อทั้งคู่เกิดความเบื่อหน่ายก็ถอดรองเท้าวิ่ง ชูค้ำรามเข้าใส่กัดล้อเล่นกัน เมื่อเหนื่อยก็นั่งพักและพูดคุยถึงแผนการในอนาคต ตกกลางคืนทั้งคู่ก็หลับสบาย เพราะตอนกลางวันเหน็ดเหนื่อยกันมา

วันหนึ่งสุนัขจิ้งจอกพูดขึ้นว่า “เธอจะฉลาดนักหรือ แต่ฉันคิดว่า ฉันฉลาดกว่าเธอเพราะฉันมีความสามารถมากมายเลย”

แมวตอบว่า “ถึงฉันจะเก่งอยู่เพียงอย่างเดียว แต่ก็คิดว่าความเก่งของฉันมีค่ามากกว่าความสามารถเล็ก ๆ น้อย ๆ ของเธอ ตั้งพันอย่างเสียอีก”

ทั้งคู่ตรงเข้าต่อสู้กันอีกเพื่อที่จะได้รู้ว่าใครเก่งกว่าใคร ยังไม่ทันไร สุนัขล่าสัตว์ฝูงหนึ่งก็ห้อมล้อมมันทั้งคู่ไว้

“เอาล่ะ คงจะถึงเวลาแล้วระมังที่จะรู้ว่าใครเก่งกว่าใคร” แมวพูดแล้วก็ปีนขึ้นต้นไม้ “ความสามารถเพียงอย่างเดียวของฉันก็คือ ฉันปีนต้นไม้ได้คล่อง”

สุนัขจิ้งจอกได้แต่เดินวนอยู่รอบ ๆ ต้นไม้นั้น มันมุดเข้าไปในโพรงใต้ต้นไม้ แต่ไม่มีโพรงไหนที่ปลอดภัยพอ ฝูงสุนัขล่าสัตว์ บีบวงล้อมแคบเข้ามาทุกที ๆ สุนัขจิ้งจอกจะปีนต้นไม้ได้อย่างไร แมวบ้างก็ปีนไม่ได้ มันพยายามกระโจนสูง ๆ เพื่อที่จะบินอย่างนกแต่ก็บินไม่ได้ ในที่สุดมันก็ถูกฝูงสุนัขล่าสัตว์รุมกัดตาย

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า อันความรู้แม้จะรู้กระจ่างเพียงอย่างเดียว แต่ให้เชี่ยวชาญเกิดจะเกิดผล

ชายหัวล้านกับแมลงวัน

ในวันที่แสนร้อนระอุวันหนึ่งในฤดูร้อนมีชายหัวล้านคนหนึ่งนั่งพักเหนื่อยหลังจากทำงานเสร็จไม่นานก็มีแมลงวันตัวหนึ่งบินมาตอมที่หัวล้านของเขาและคอยกวนเขาครั้งแล้วครั้งเล่าชายคนนี้เลี้ยงจะตบไปที่ศัตรูตัวน้อยของเขาแต่แล้วก็พลาด กลับตีโดนศีรษะของตัวเองแทน แมลงวันยังบินเข้ามากวนเขาอีก แต่คราวนี้เขารู้ทันและกล่าวว่า “เรามีแต่จะทำร้ายตัวเองถ้ามัวจดจ่อกับศัตรูที่ชั่วร้าย”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า อย่าเสียเวลากับเรื่องไร้สาระ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 14 ประเมินผล

แผนการจัดกิจกรรมที่ 27 การประเมินผล

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 เพื่อให้ลูกเสือเข้าใจการประเมินผลเพื่อการตัดสินผลการผ่าน ไม่ผ่านกิจกรรมได้
- 1.2 เพื่อให้ลูกเสือเข้าใจการประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิตที่ลูกเสือได้รับการพัฒนา
- 1.3 เพื่อให้ลูกเสือเตรียมความพร้อมรับการประเมินตามวิธีการของผู้กำกับกองลูกเสือได้

2. เนื้อหา

- 2.1 เกณฑ์การตัดสินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551
- 2.2 การประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิต

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 Flow Chart การประเมินเพื่อตัดสินผลการเลื่อนชั้นของลูกเสือและจบการศึกษา
- 3.2 การประเมินทักษะชีวิตของลูกเสือรายบุคคลหรือรายหมู่ลูกเสือ
- 3.3 ใบความรู้

4. กิจกรรม

- 4.1 ผู้กำกับลูกเสืออธิบายหลักเกณฑ์ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กำหนดเพื่อตัดสินการจบการศึกษา
- 4.2 ผู้กำกับลูกเสืออธิบายถึงพฤติกรรมของลูกเสือที่ได้รับการเสริมสร้างทักษะชีวิตผ่านกิจกรรมลูกเสือ
- 4.3 ลูกเสือประเมินความพร้อมของตนเองเพื่อรับการประเมินและวางแผนพัฒนาตนเองในส่วนที่ไม่มั่นใจ
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือกำหนดข้อตกลงร่วมกันถึงช่วงเวลาการประเมิน
- 4.5 ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายและดำเนินการประเมิน

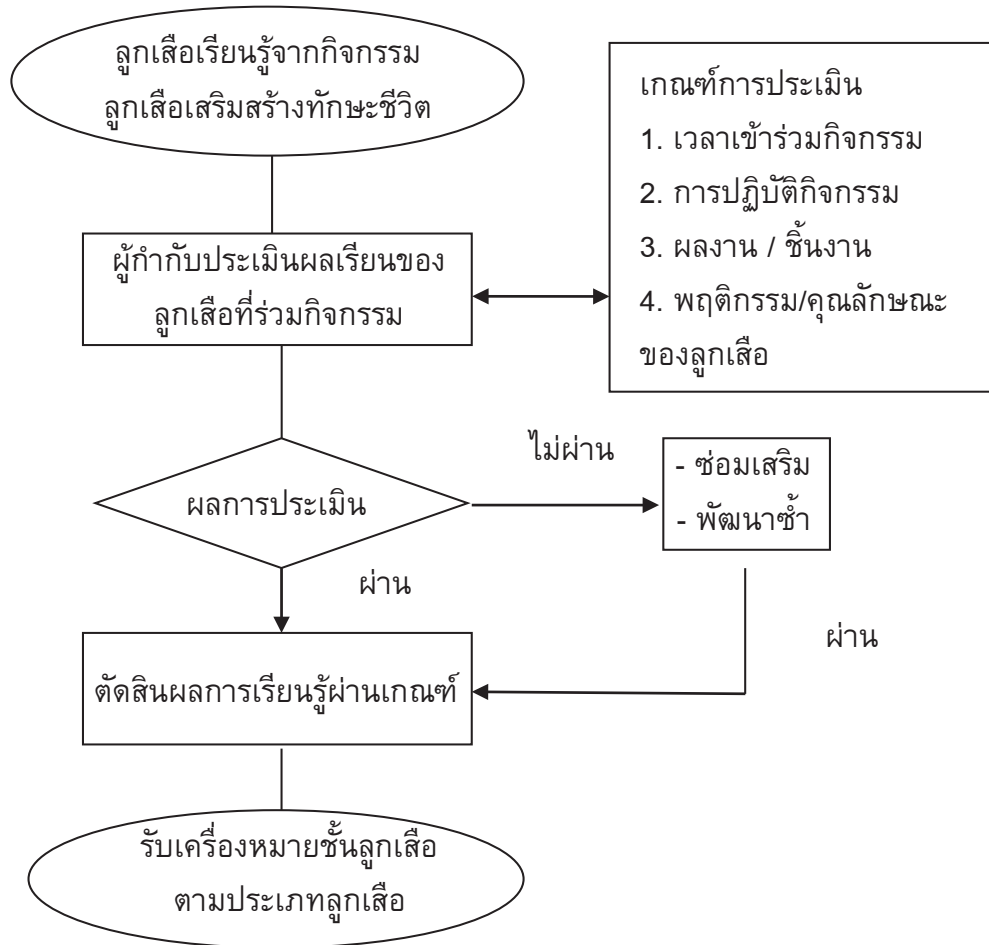
5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตจากผลการประเมินตนเองของลูกเสือ
- 5.2 สังเกตความมั่นใจและการยืนยันความพร้อมของลูกเสือ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 27

1. การประเมินผลตามเกณฑ์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

ผังกระบวนการประเมินผลลูกเสือ (Flow Chart)

แบบประเมินตนเองของลูกเสือ

ชื่อประเภทลูกเสือ.....ชั้น.....

ที่	รายการที่รับการประเมิน	เกณฑ์ที่ สถานศึกษา กำหนด	การประเมินตนเอง		ข้อคิดเห็น การพัฒนา
			ครบ/ ผ่าน	ไม่ครบ/ ไม่ผ่าน	
1	1. เข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ 1.1 ร่วมกิจกรรมการฝึกอบรม 1.2 ร่วมกิจกรรมวันสำคัญอย่างน้อย 5 ครั้ง/ปีเช่น - วันคล้ายวันสถาปนาคณะ ลูกเสือแห่งชาติ - วันคล้ายวันสวรรคต ร.6 - วันชาติ - วันแม่แห่งชาติ - วันต่อต้านยาเสพติดโลก - กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์อื่นๆ - กิจกรรมวัฒนธรรม/ ประเพณี -..... -..... 1.3 เดินทางไกล/ อยู่ค่ายพักแรม	30 ชั่วโมง/ ปี			
2	2. มีผลงาน/ ชิ้นงานจากการเรียนรู้ กิจกรรมลูกเสือ2.1 ผลงานการบริการ 2.2 ชิ้นงาน/ งานที่คิดสร้างสรรค์ 2.3 อื่นๆ เช่น รายงานฯ	1 รายการ/ ปี 1 รายการ/ ปี 1 รายการ/ ปี			
3	3. มีความพร้อมเข้ารับการทดสอบเพื่อ รับเครื่องหมายวิชาพิเศษตามประเภท ของลูกเสือ3.1..... 3.2..... 3.3..... 3.4.....				
ผ่านและพร้อม					

สรุป ฉันมั่นใจว่าผ่าน
พร้อม

ฉันมีความพร้อมให้ประเมิน

ฉันยังไม่

สรุปผลการประเมินตนเอง

1. กรณีลูกเสือสำรอง (ให้เลือกภาพต่อไปนี้แทนการยืนยันการประเมินตนเอง)

มั่นใจมากที่สุดที่ได้รับ
เครื่องหมาย
วิชาพิเศษ

พร้อมแล้ว

ไม่แน่ใจ

ต้องขอความ
ช่วยเหลือจาก
ผู้กำกับ

งุนงง
ไม่เข้าใจ

2. กรณีลูกเสือสามัญ-สามัญรุ่นใหญ่

- มั่นใจมาก พร้อมรับการประเมินเครื่องหมายวิชาพิเศษ
- พร้อมรับการประเมิน
- ยังต้องพัฒนา/ ซ่อมเสริมบางเรื่อง
- ต้องการความช่วยเหลือจากผู้กำกับลูกเสือ

แบบประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิตของลูกเสือสำหรับผู้กำกับลูกเสือ

คำชี้แจง ให้ผู้ตอบทำแบบประเมินทุกข้อโดยแต่ละข้อให้ทำเครื่องหมาย/ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

2.1 พฤติกรรมลูกเสือสำรองที่คาดหวัง

รายการประเมิน	ใช่	ไม่ใช่
1. ลูกเสือมีทักษะในการสังเกตและจดจำ		
2. ลูกเสือสามารถพึ่งตนเองและดูแลตนเองได้		
3. ลูกเสือสำรองปฏิบัติตามกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์รักษาสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ		
4. ลูกเสือไม่มีปัญหาทันตสุขภาพและไม่เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อตามฤดูกาล		
5. ลูกเสือรู้จักรักษาสุขภาพและปฏิเสธสิ่งเสพติด		
6. ลูกเสือรู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้าหรือให้การช่วยเหลือ/ แจ้งเหตุเมื่อประสบเหตุวิกฤต		
7. ลูกเสือมีส่วนสูงและน้ำหนักตามเกณฑ์มาตรฐาน		
8. ลูกเสือมีทักษะในการสื่อสารได้ถูกกาลเทศะและไม่ก้าวร้าวรุนแรง		

สรุปแบบการประเมินตนเอง

ฉันมีทักษะชีวิต

ฉันจะมีทักษะชีวิต

ถ้าแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรม

ฉันต้องพัฒนาตนเองอีกมาก

ใบความรู้

การประเมินกิจกรรมลูกเสือ

1. การประเมินผลการเรียนรู้ตามแนวทางหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังระเบียบวินัยและกฎเกณฑ์เพื่อการอยู่ร่วมกัน รู้จักการเสียสละ บำเพ็ญประโยชน์แก่สังคมและดำเนินวิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตย ตลอดจนมีทักษะชีวิตเป็นภูมิคุ้มกันปัญหาสังคมตามช่วงวัยของลูกเสือ

การจัดกิจกรรมลูกเสือยังต้องเป็นไปตามข้อบังคับของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติและสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอีกด้วย

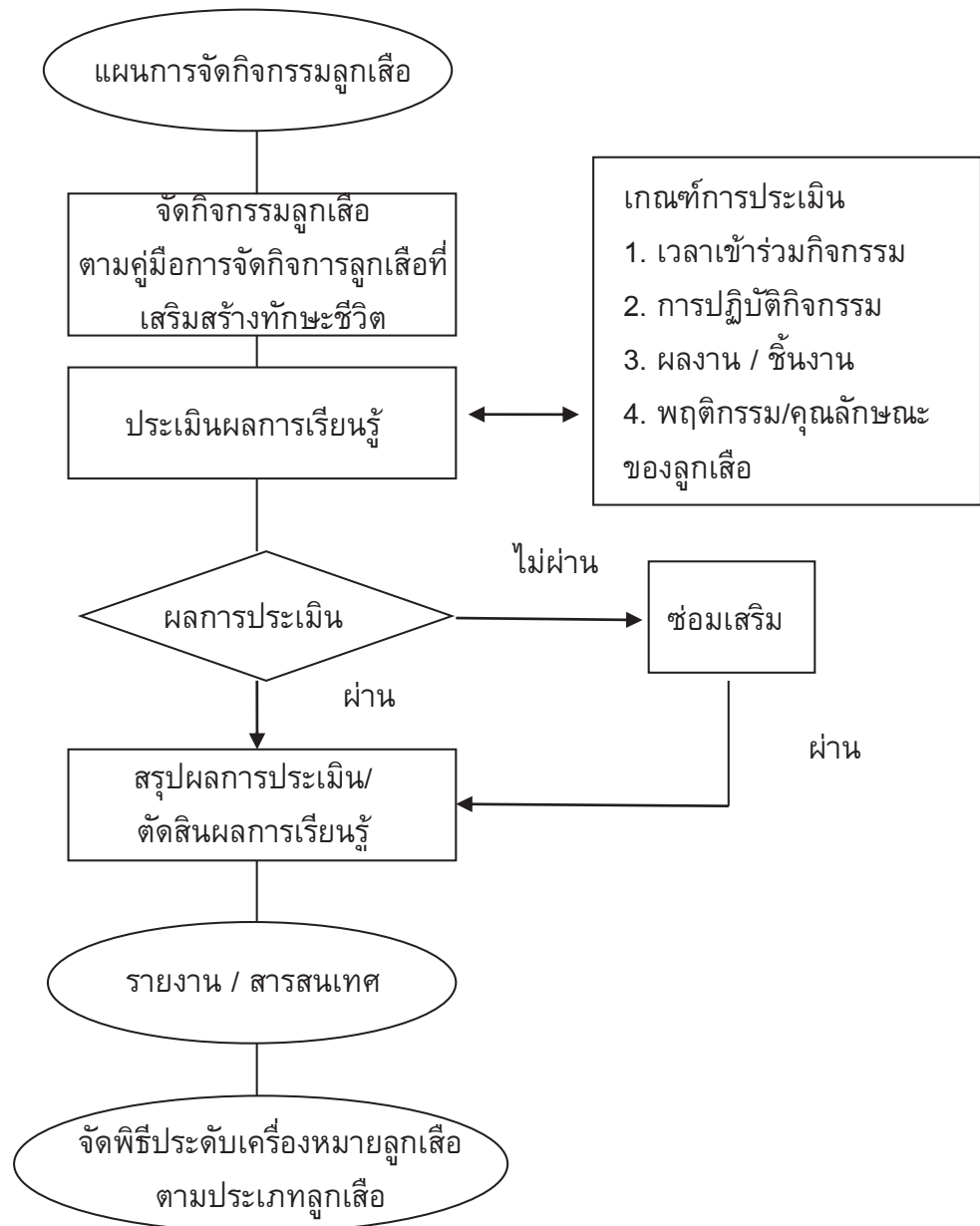
แนวทางการประเมินผลกิจกรรมลูกเสือ

กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมนักเรียนที่ลูกเสือทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ 40 ชั่วโมงต่อปีการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

การประเมินการจัดกิจกรรมลูกเสือตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมีประเด็น/สิ่งที่ต้องประเมินดังนี้

1. เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม ผู้เรียนต้องมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมตามที่สถานศึกษากำหนด
2. การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมหรือการปฏิบัติกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของตนและการทำงานกลุ่ม
3. ผลงาน / ชิ้นงาน / พฤติกรรม / คุณลักษณะของผู้เรียน ที่ปรากฏจากการเรียนรู้หรือการเปลี่ยนแปลงตนเอง

แนวทางการประเมินผลการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ

การประเมินกิจกรรมลูกเสือ มี 2 แนวทาง คือ

1. การประเมินกิจกรรมลูกเสือรายกิจกรรมมีแนวปฏิบัติดังนี้

1.1 ตรวจสอบเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของลูกเสือให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา กำหนด

1.2 ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นการมีส่วนร่วม ในการปฏิบัติกิจกรรม

1.3 ลูกเสือที่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม มีการปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดเป็นผู้ผ่านการประเมินรายกิจกรรมและนำผลการ ประเมินไปบันทึกในระเบียบแสดงผลการเรียน

1.4 ลูกเสือที่มีผลการประเมินไม่ผ่านในเกณฑ์เวลาเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติ กิจกรรมและผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะตามที่สถานศึกษากำหนด ผู้กำกับลูกเสือต้องดำเนินการ ซ่อมเสริมและประเมินจนผ่าน ทั้งนี้ควรดำเนินการให้เสร็จสิ้นในปีการศึกษานั้นๆ ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัย ให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษา

2. การประเมินกิจกรรมลูกเสือเพื่อการตัดสินใจ

การประเมินกิจกรรมลูกเสือเพื่อตัดสินใจควรได้รับเครื่องหมายและเลื่อนระดับทาง ลูกเสือและจบการศึกษาเป็นการประเมินการผ่านกิจกรรมลูกเสือเป็นรายปี / รายภาค / เพื่อสรุปผล การผ่านในแต่ละกิจกรรม สรุปผลรวมเพื่อสรุปผลการผ่านในแต่ละกิจกรรม สรุปผลรวมเพื่อเลื่อนชั้น ระดับลูกเสือและประมวลผลรวมในปีสุดท้ายเพื่อการจบแต่ละระดับการศึกษา โดยการดำเนินการ ดังกล่าวมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

2.1 กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรม ลูกเสือของลูกเสือทุกคนตลอดระดับการศึกษา

2.2 ผู้รับผิดชอบสรุปและตัดสินใจผลการร่วมกิจกรรมลูกเสือของลูกเสือเป็น รายบุคคล รายหมู่ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

เกณฑ์การตัดสินใจ

1. กำหนดเกณฑ์การประเมินตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ 2 ระดับ คือ ผ่าน และ ไม่ผ่าน

2. เกณฑ์การตัดสินใจผลการประเมินรายกิจกรรม

ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ไม่ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่านการปฏิบัติ กิจกรรมหรือมีผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

3. เกณฑ์การตัดสินใจผลการประเมินกิจกรรมลูกเสือรายปี / รายภาค

ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญตามหลักสูตร
ลูกเสือแต่ละประเภทกำหนด รวมถึงหลักสูตรลูกเสือทักษะชีวิต

ไม่ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญที่หลักสูตรลูกเสือ
แต่ละประเภทกำหนดและลูกเสือทักษะชีวิต

4. เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินกิจกรรมลูกเสือเพื่อจบหลักสูตรลูกเสือแต่ละประเภทเป็น
รายชั้นปี

ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ทุกชั้นปีในระดับการศึกษานั้น
ไม่ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” บางชั้นปีในระดับการศึกษานั้น

(หมายเหตุ การประเมินผลอาจเขียนแยกการประเมินผลแต่ละกิจกรรม หรือเขียนรวมในภาพรวม
ของกิจกรรมลูกเสือก็ได้)

.....

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด. 2551.

2. การประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิตและคุณลักษณะทางลูกเสือ

2.1 ความสามารถที่คาดหวังให้เกิดขึ้นกับลูกเสือโดยรวม คือ

- 1) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์
- 2) ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์
- 3) ความสามารถในการเห็นใจผู้อื่น
- 4) เห็นคุณค่าตนเอง
- 5) รับผิดชอบต่อสังคม
- 6) ความสามารถในการสื่อสารเพื่อสร้างสัมพันธภาพ
- 7) ความสามารถในการตัดสินใจ
- 8) ความสามารถในการจัดการแก้ไขปัญหา
- 9) ความสามารถในการจัดการกับอารมณ์
- 10) ความสามารถในการจัดการกับความเครียด

2.2 พฤติกรรมที่คาดหวังให้เกิดขึ้นกับลูกเสือโดยรวม คือ

- 1) ลูกเสือสำรวจ
 - (1) มีทักษะในการสังเกตและจดจำ
 - (2) ฟังตนเอง ดูแลตนเองได้
 - (3) รู้จักรักษาสิ่งแวดล้อม
 - (4) ไม่เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อตามฤดูกาล

- (5) ปฏิเสธสิ่งเสพติดทุกชนิด
- (6) พุดจาสื่อสารเชิงบวก ไม่ก้าวร้าวรุนแรง
- (7) แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้
- (8) ให้ความช่วยเหลือเพื่อนในภาวะวิกฤติ

2) ลูกเสือสามัญ

- (1) มีทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมกลางแจ้ง
- (2) ร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ด้วยจิตอาสา
- (3) พึ่งตนเองและช่วยเหลือครอบครัว
- (4) ไม่ดื่มน้ำอัดลม
- (5) ไม่รับประทานขนมหวานและขนมกรุบกรอบ
- (6) ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- (7) รู้จักพุดเชิงบวก ไม่พุดก้าวร้าวรุนแรง
- (8) มีความซื่อสัตย์ ไม่โกหก
- (9) รู้จักแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี
- (10) มีน้ำหนักร่างกายสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน

3) ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

- (1) มีทักษะในการทำกิจกรรมตามความสนใจ
- (2) มีจิตอาสาทำประโยชน์/ ไม่ก่อความเดือดร้อน ให้กับครอบครัว

สถานศึกษา ชุมชน สังคม

- (3) ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- (4) ร่วมกิจกรรมส่งเสริมอนุรักษ์ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมไทย
- (5) มีทักษะการคิดวิเคราะห์ การยับยั้งไม่เป็นทาสของสื่อโฆษณา
- (6) มีทักษะการใช้ประโยชน์จาก Internet
- (7) มีผลงาน/ โครงการการประหยัดพลังงาน/ ทรัพยากร
- (8) มีการออมหรือทำบัญชีรายรับ รายจ่ายของตนเองอย่างต่อเนื่อง
- (9) มีทักษะการหลีกเลี่ยง ลอดพ้นและไม่เกิดอุบัติเหตุจากการใช้

ยานพาหนะ

- (10) ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดทุกประเภท

4) ลูกเสือวิสามัญ

- (1) มีผลงาน/ โครงการเฉพาะที่เป็นประโยชน์ต่อตัวเอง/ สังคม
- (2) มีจิตอาสาและบริการ
- (3) รู้วิธีป้องกัน/ และหลีกเลี่ยงความเสี่ยงทางเพศ
- (4) ใช้เวลากับสื่อ IT อย่างเหมาะสม ไม่เกิดความเสียหายต่อวิถีชีวิตปกติ

ของตนเอง

- (5) ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด
- (6) มีค่านิยมด้านสุขภาพอย่างเหมาะสม ไม่เกิดผลเสียตามมา
- (7) มีค่านิยมด้านการรับประทานอาหารที่เหมาะสม ไม่เกิดผลเสียหาย
ตามมา
- (8) มีค่านิยมด้านความงามที่เหมาะสมไม่เกิดผลเสียหายตามมา
- (9) ไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าวและก่อเหตุรุนแรง

อ้างอิงจาก หัวข้อในคู่มือ Bench Marking

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
หน่วยที่ 15 พิธีการ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 28 พิธีประดับดาวดวงที่ 2

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือได้ร่วมพิธีประดับดาวดวงที่ 2

2. เนื้อหา

พิธีประดับดาวดวงที่ 2

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 ดาวลูกเสือสำรอง

3.2 ใบความรู้

4. กิจกรรม

4.1 ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือสำรองทุกคนพร้อมกันบริเวณที่นัดหมาย เช่น สนามโรงเรียน
ห้องประชุมหรือบริเวณที่เหมาะสม

4.2 ผู้กำกับลูกเสือจัดพิธีประดับดาวดวงที่ 2

4.3 ผู้กำกับกองลูกเสือแสดงความยินดีกับลูกเสือทุกคนและนัดหมาย เพื่อร่วมกิจกรรม
ดาวดวงที่ 3

5. การประเมินผล

สังเกตการร่วมกิจกรรมและจำนวนลูกเสือที่ได้ประดับดาวดวงที่ 2

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 28

ใบความรู้

ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. 2509 ข้อ 290
พิธีประดับดาวดวงที่ 2

พิธีประดับดาวดวงที่ 2 โดยให้ปฏิบัติดังนี้

- (1) กองลูกเสือสำรองทำรูปวงกลมใหญ่
- (2) ผู้กำกับลูกเสือสำรองอยู่กลางวงกลม มีรองผู้กำกับลูกเสือยืนอยู่นอกวงกลมหลัง ผู้กำกับลูกเสือ
- (3) หมวกที่ติดดาวดวงที่ 2 แล้ว อยู่ที่ผู้กำกับลูกเสือ
- (4) ลูกเสือที่จะได้รับดาวดวงที่ 2 มายืนอยู่หน้าผู้กำกับลูกเสือในแถววงกลม (แม้จะมีหลายหมู่หลายคนก็ให้มายืนอยู่รวมกันหน้าผู้กำกับลูกเสือ)
- (5) ผู้กำกับลูกเสืออธิบายความหมายของดาวดวงที่ 2 ให้ลูกเสือที่จะได้รับทราบ แล้วสั่งสอน
- (6) ผู้กำกับลูกเสือสั่งให้ลูกเสือที่จะได้รับทวนคำปฏิญาณอีกครั้งหนึ่ง โดยสั่งว่า “เพื่อเป็นที่แน่ใจว่า เจ้ายังจำคำปฏิญาณของเจ้าได้ ขอให้เจ้าทวนคำปฏิญาณอีกครั้งหนึ่ง” และลูกเสือที่จะได้รับก็กล่าวคำปฏิญาณ
- (7) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมวกให้ลูกเสือ ลูกเสือรับไปสวมเอง แล้วทำวันทยหัตถ์ผู้กำกับลูกเสือ
- (8) ผู้กำกับลูกเสือแสดงความยินดี ด้วยการสัมผัสมือกับลูกเสือ
- (9) ลูกเสือที่ได้รับดาวดวงที่ 2 ทำกลับหลังหัน วิ่งเข้าที่ของตน (คือหน้าผู้กำกับลูกเสือ ไม่ใช่หมู่ของตน)
- (10) กองลูกเสือแสดงความยินดีด้วยการทำแกรนด์ฮาวล์ ลูกเสือที่ได้รับดาวดวงที่ 2 เป็นผู้ร้อง “จงทำดี-จงทำดี-จงทำดี” (ถ้ามีหลายคนก็ให้ร้องพร้อมกันทั้งหมด) เสร็จพิธี

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

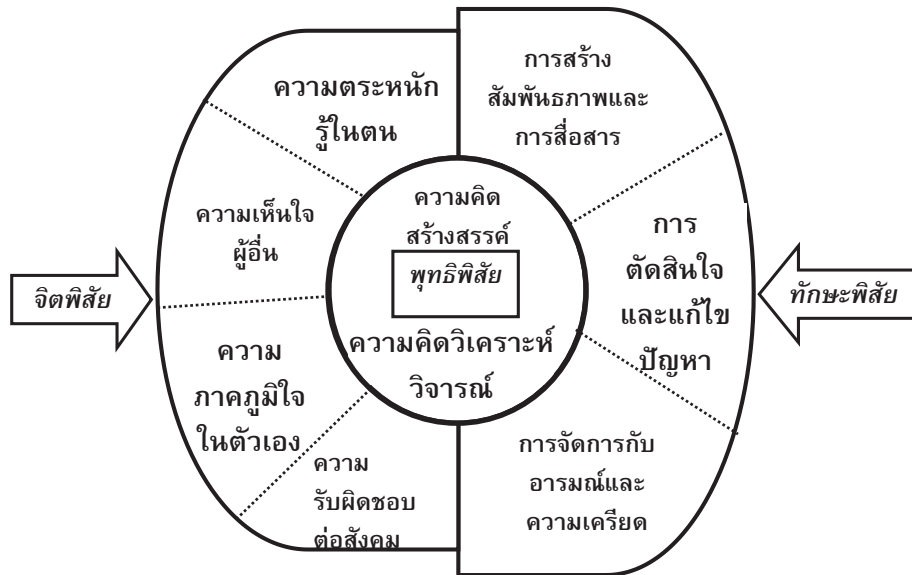
แนวคิดเรื่องทักษะชีวิต

ความหมายและองค์ประกอบทักษะชีวิต

ทักษะชีวิต เป็นความสามารถของบุคคล ที่จำเป็นต่อการปรับตัวในการเผชิญปัญหาต่าง ๆ และสามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งในปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการเผชิญปัญหาในอนาคต

องค์ประกอบทักษะชีวิต มี 12 องค์ประกอบ จัดเป็น 6 คู่ โดยแบ่งตามพฤติกรรมการเรียนรู้ 3 ด้าน ดังนี้

องค์ประกอบทักษะชีวิต 6 คู่ 3 ด้าน

แผนภาพที่ 1 องค์ประกอบของทักษะชีวิต

1. ด้านพุทธิพิสัย จัดไว้ตรงกลางของแผนภาพ เพราะเป็นองค์ประกอบร่วมและเป็นพื้นฐานของทุกองค์ประกอบ ได้แก่

- **ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์** เป็นความสามารถที่จะวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินข้อมูล ข่าวสาร ปัญหา และสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัว
- **ความคิดสร้างสรรค์** เป็นความสามารถในการคิดออกไปอย่างกว้างขวางโดยไม่ยึดติดอยู่ในกรอบ และการสร้างสรรค์สิ่งใหม่

2. ด้านจิตพิสัย หรือ เจตคติ มี 2 คู่ คือ

คู่ที่ 1 ความตระหนักรู้ในตนเอง และ ความเข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น

คู่ที่ 2 เห็นคุณค่า/ภูมิใจตนเอง และ ความรับผิดชอบต่อสังคม

- **ความตระหนักรู้ในตนเอง** เป็นความสามารถในการค้นหาและเข้าใจในจุดดีจุดด้อยของตนเอง ยอมรับความแตกต่างของตนเองกับบุคคลอื่น ไม่ว่าจะในแง่ความสามารถ เพศ วัย อาชีพ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ฐานะทางสังคม ศาสนา สีผิว ท้องถิ่น สุขภาพ ฯลฯ

- **ความเข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น** เป็นความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น เห็นอกเห็นใจและยอมรับตัวตนของบุคคลอื่นที่แตกต่างกับเรา ไม่ว่าจะในแง่ความสามารถ เพศ วัย อาชีพ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ฐานะทางสังคม ศาสนา สีผิว ท้องถิ่น สุขภาพ ฯลฯ

- **เห็นคุณค่า/ภูมิใจตนเอง** เป็นการค้นพบ คุณสมบัติเฉพาะตัวของตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า เช่น เป็นคนมีน้ำใจ ซื่อสัตย์ ยุติธรรม และภูมิใจในความสามารถด้านต่าง ๆ ของตนเอง เช่น ด้านสังคม ดนตรี กีฬา ศิลปะ การเรียน ฯลฯ

- **ความรับผิดชอบต่อสังคม** เป็นความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและมีส่วนรับผิดชอบต่อความเจริญหรือเสื่อมของสังคมนั้น คนที่เห็นคุณค่าตนเองจะมีแรงจูงใจที่จะทำดีกับผู้อื่นและสังคมส่วนรวมมากขึ้น จึงจัดเข้าคู่กับความรับผิดชอบต่อสังคม

3. ด้านทักษะพิสัยหรือทักษะ ประกอบด้วย 3 คู่ คือ

คู่ที่ 1 การสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ

คู่ที่ 2 การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา

คู่ที่ 3 การจัดการกับอารมณ์และความเครียด

- **ทักษะการสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ** เป็นความสามารถในการใช้คำพูดและภาษาท่าทาง เพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง และสามารถรับรู้ความรู้สึกนึกคิดความต้องการ ของอีกฝ่ายหนึ่ง มีการตอบสนองอย่างเหมาะสมและเกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

- **ทักษะการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา** การตัดสินใจใช้ในกรณีที่มีทางเลือกอยู่แล้ว จึงเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือกเพื่อหาทางเลือกที่ดีที่สุดและนำไปปฏิบัติ ส่วนการแก้ไขปัญหาเป็นความสามารถในการรับรู้ปัญหาและสาเหตุของปัญหา หาทางเลือกได้หลากหลาย วิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก ตัดสินใจเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหาที่เหมาะสมที่สุดและนำไปปฏิบัติ

- **ทักษะการจัดการกับอารมณ์และความเครียด** เป็นความสามารถในการรับรู้อารมณ์ตนเอง ประเมินและรู้เท่าทันว่าอารมณ์จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตนอย่างไร และเลือกใช้วิธีจัดการกับอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม ส่วนการจัดการความเครียดเป็นความสามารถในการรับรู้ระดับความเครียดของตนเอง รู้สาเหตุ หาทางแก้ไข และมีวิธีผ่อนคลายความเครียดของตนเองอย่างเหมาะสม

ความแตกต่างระหว่างทักษะชีวิตทั่วไปและทักษะชีวิตเฉพาะ

ทักษะชีวิตทั่วไป เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม สำหรับปัญหาทั่ว ๆ ไปในชีวิตประจำวัน ด้วยทักษะชีวิต 12 องค์ประกอบ ให้กับเด็กทุกคน

ทักษะชีวิตเฉพาะ เป็นการประยุกต์ใช้ทักษะชีวิต 12 องค์ประกอบ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการป้องกันปัญหาเฉพาะเรื่องสำหรับเด็กกลุ่มเสี่ยง โดยมีครูที่ปรึกษาและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนรองรับ

ทักษะชีวิตกับการพัฒนาเยาวชน

เมื่อแบ่งเยาวชนออกเป็น 3 กลุ่ม คือเด็กปกติ เด็กกลุ่มเสี่ยง และเด็กที่มีปัญหา ทักษะชีวิตจะเป็นกลยุทธ์สำคัญในการส่งเสริมภูมิคุ้มกันทางสังคม ให้กับเด็กปกติ และเด็กทุกคน สำหรับเด็กกลุ่มเสี่ยงต้องมีการสอนทักษะชีวิตเฉพาะในแต่ละปัญหา มีครูที่ปรึกษาและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนรองรับ ส่วนเด็กที่มีปัญหาแล้วใช้การดูแลใกล้ชิดเพื่อหาทางแก้ปัญหานั้นที่เหมาะสม เป็นรายบุคคล และมีระบบส่งต่อยังวิชาชีพเฉพาะที่เกี่ยวข้อง

ทักษะชีวิตกับการพัฒนาเยาวชน				
เป้าหมาย	จุดมุ่งหมาย	มิติของบริการ	กลยุทธ์	ผู้ปฏิบัติ
เด็กปกติ/ เด็กทุกคน	มั่นคง/เป็น สุข	ส่งเสริม	ทักษะชีวิต	ครู
เด็กกลุ่ม เสี่ยง	ปกติ มั่นคง/เป็น สุข	ป้องกัน	ทักษะชีวิต เฉพาะ ในการ ปรึกษา	ครูที่ ปรึกษา
เด็กมี ปัญหา	ปกติ	แก้ไข	ในการ ปรึกษา/ ส่งต่อ (ระบบ ดูแล)	ครูที่ ปรึกษา /ระบบ บริการ เฉพาะ

ตัวอย่างทักษะชีวิตเฉพาะ

ทักษะชีวิตสำหรับลูกเสือด้านภัยยาเสพติด

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คดีวิเคราะห์	รู้/เข้าใจ ภัยอันตรายและความเสี่ยงต่อปัญหาสารเสพติด
คิดสร้างสรรค์	หาแนวทางในการป้องกันตนเองและผู้อื่น
ตระหนักรู้ในตน	ตระหนักว่าสารเสพติดเป็นภัยใกล้ตัว ต้องรู้เท่าทันและหลีกเลี่ยง
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	เข้าใจ/เห็นใจผู้ได้รับผลกระทบจากสารเสพติด
เห็นคุณค่าตนเอง/ รับผิดชอบสังคม	ไม่มีพฤติกรรมเสี่ยง/ป้องกันตนเองและผู้อื่นจากปัญหาสารเสพติด
สื่อสารและสร้างสัมพันธ์ภาพ	เตือน/ปฏิเสธ/ให้คำปรึกษา/มีที่ปรึกษา
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล/มีทางออกที่เหมาะสมต่อปัญหาต่าง ๆ
จัดการอารมณ์และความเครียด	ไม่เกิดปัญหาอารมณ์/จิตใจ อันจะนำไปสู่การใช้สารเสพติด

ทักษะชีวิตสำหรับลูกเสือประชาธิปไตย

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คดีวิเคราะห์	รู้/เข้าใจ หลักการประชาธิปไตยที่ถูกต้อง
คิดสร้างสรรค์	มีแนวทางในการส่งเสริมประชาธิปไตยสำหรับตนเองและผู้อื่น
ตระหนักรู้ในตน	ตระหนักในความสำคัญของการรักษาและใช้สิทธิของตนเองในทางที่ถูกต้อง
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	ยอมรับและเคารพในสิทธิของผู้อื่น
เห็นคุณค่าตนเอง/ รับผิดชอบสังคม	ตระหนักว่าประชาธิปไตยเริ่มที่ตนเองตนเองต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการสร้างสรรค์ประชาธิปไตยในสังคม
สื่อสารและสร้างสัมพันธ์ภาพ	ชักชวน/รณรงค์/ปชส. สร้างความเข้าใจ/ปฏิเสธ/ให้คำปรึกษา/หาคำปรึกษา/จัดการความขัดแย้ง
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล/มีทางออกที่เหมาะสมต่อปัญหาต่าง ๆ
จัดการอารมณ์และความเครียด	ไม่เกิดปัญหาอารมณ์/จิตใจ อันจะนำไปสู่การใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา

ทักษะชีวิตเพื่อป้องกันเอดส์

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คิดวิเคราะห์	รู้/เข้าใจ ธรรมชาติการดำเนินโรค หลักการติดต่อ/ไม่ติดต่อ การดูแลรักษา การป้องกัน วิเคราะห์สถานการณ์เสี่ยงได้
คิดสร้างสรรค์	มีแนวทางในการป้องกันเอดส์สำหรับตนเองและผู้อื่น
ตระหนักรู้ในตน	ตระหนักว่าเอดส์และเพศเป็นเรื่องใกล้ตัว รู้เท่าทัน ความเสี่ยง
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	เห็นใจผู้ได้รับผลกระทบจากเอดส์/ เคารพในสิทธิ/ ยอมรับการอยู่ร่วมกันในสังคม
เห็นคุณค่าตนเอง/ รับผิดชอบสังคม	ตระหนักถึงคุณค่าที่แท้ซึ่งเป็นคนค่าภายในตัวตน ไม่ใช่วัตถุและคุณค่าภายนอก/ เพศสัมพันธ์ที่รับผิดชอบและปลอดภัย
สื่อสารและสร้างสัมพันธ์ภาพ	เตือน/ปฏิเสธ/ให้คำปรึกษา/หาคำปรึกษา
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล/มีทางออกที่เหมาะสมต่อปัญหาต่าง ๆ
จัดการอารมณ์และความเครียด	เน้นการจัดการอารมณ์และความรู้สึกทางเพศมีวิธีระบายออกได้เหมาะสม

ความแตกต่างระหว่างทักษะชีวิต และทักษะการดำรงชีวิต

ทักษะชีวิต (Life Skills) เป็นความสามารถทางจิตสังคม อันประกอบ ด้วย ความรู้ เจตคติ และทักษะ ที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตท่ามกลางสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการเผชิญปัญหาในอนาคต มี 6 คู่ 12 องค์ประกอบ

ทักษะการดำรงชีวิต (Living Skills) เป็นทักษะที่ใช้ในกิจวัตรประจำวัน ในเรื่องพื้นฐานของชีวิต มักเป็นทักษะทางกายภาพ เช่น อาบน้ำ แต่งตัว ซักเสื้อผ้า ปรุงอาหาร ซักจักรยาน ว่ายน้ำ ผูกเงื่อนเชือก การจัดการกระเป๋าเดินทาง การใช้แผนที่เข็มทิศ ฯลฯ

ความเชื่อมโยงระหว่างทักษะชีวิต และทักษะการดำรงชีวิต

ทักษะชีวิตและทักษะการดำรงชีวิต มักถูกใช้ผสมผสาน เชื่อมโยงกัน ทั้งในกิจวัตรประจำวัน ปกติ และในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ไม่แยกส่วน โดยทักษะชีวิตจะเป็นตัวช่วยในการเลือกและใช้ทักษะการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม ถูกที่ ถูกเวลา และเกิดผลลัพธ์ที่ดี

สถานการณ์ทางจิตสังคม มักใช้ทักษะชีวิตเป็นหลัก ตัวอย่าง เช่น

- การจัดการกับอารมณ์โกรธ ความขัดแย้ง และ ความรุนแรง
- ตระหนักรู้และหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ รวมถึงการป้องกันอุบัติเหตุ
- การช่วยเหลือผู้อื่น และรับผิดชอบต่อส่วนรวม
- การสื่อสารเชิงบวกและสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดี

กิจวัตรที่ทำเป็นประจำ ใช้ทักษะการดำรงชีวิตเป็นหลัก เช่น อาบน้ำ แต่งตัว แปรงฟัน ซักเสื้อผ้า ปรุงอาหาร ซักจักรยาน ว่ายน้ำ ผูกเงื่อนเชือก ใช้แผนที่เข็มทิศ ฯลฯ

ทักษะชีวิตสร้างได้อย่างไร

สร้างด้วย 2 วิธีการใหญ่ ๆ คือ

1. เรียนรู้เองตามธรรมชาติ ซึ่งขึ้นกับประสบการณ์และการมีแบบอย่างที่ดี จึงไม่มีทิศทางที่แน่นอน และกว่าจะเรียนรู้ก็อาจช้าเกินไป

2. สร้างโดยกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้เด็กเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่ม ผ่านกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ ที่เด็กต้องมีส่วนร่วมทั้งทางร่างกายคือลงมือปฏิบัติ และทางความคิดคือการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ร่วมกัน

การสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

- **สร้างความรู้ (Construction)** กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญา ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง
- **ปฏิสัมพันธ์ (Interaction)** กิจกรรมต้องส่งเสริมปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและแหล่งความรู้ที่หลากหลาย
- **เป็นกระบวนการ (Process Learning)**
- **มีส่วนร่วม (Physical Participation)** มีส่วนร่วมด้านร่างกาย ลงมือกระทำกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ
- **มีการประยุกต์ใช้ (Application)**

การมีส่วนร่วมทางสติปัญญาทำให้เกิดทักษะชีวิต 2 องค์ประกอบแกนหลักคือความคิดวิเคราะห์และความคิดวิจารณ์

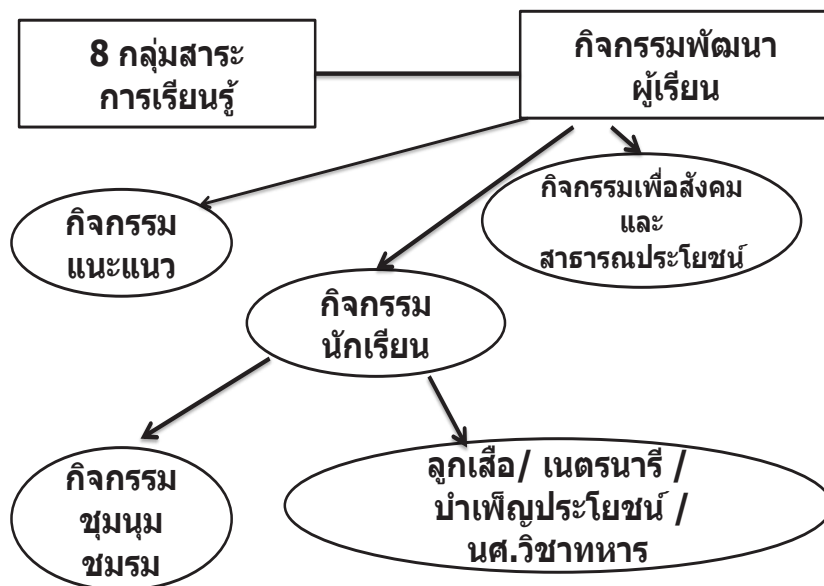
ปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน ทำให้เด็กได้ฝึกองค์ประกอบทักษะชีวิต ด้านทักษะทั้ง 3 คู่ คือการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา การจัดการอารมณ์และความเครียด

การรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ทำให้เกิดความเข้าใจคนอื่นมากขึ้น ขณะเดียวกันก็เกิดการไตร่ตรองทำความเข้าใจและตรวจสอบตนเอง จัดเป็นองค์ประกอบทักษะชีวิตด้านเจตคติคือ การเข้าใจตนเอง และเข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น

การได้รับการยอมรับจากกลุ่ม การทำงานสำเร็จได้รับคำชม ทำให้เกิดความภูมิใจและเห็นคุณค่าตนเอง นำไปสู่ความรับผิดชอบมากขึ้น ทั้งต่อตนเองและสังคม

กระบวนการและการมีส่วนร่วม ช่วยให้เกิดกิจกรรมสนุกสนานน่าสนใจ และนำไปสู่จุดประสงค์ที่ตั้งไว้ รวมทั้งการประยุกต์ใช้เป็นโอกาสให้ผู้เรียนได้เชื่อมองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นเข้าสู่ชีวิตจริง ว่าได้เกิดการเรียนรู้อะไรและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

การสอนทักษะชีวิต

ความหมายของกระบวนการลูกเสือ (Scout movement)

ตามคำนิยามของลูกเสือโลก หมายถึง กระบวนการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สำหรับเยาวชน เพื่อสร้างเยาวชนที่มีจิตใจเสียสละ รับผิดชอบ และอุทิศตนแก่สังคม ด้วยวิธีการลูกเสือ

ตามแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2522 (สพฐ.) หมายถึงกระบวนการทางการศึกษาส่วนหนึ่ง ซึ่งมุ่งพัฒนาสมรรถภาพของบุคคล ทั้งทางสมอง ร่างกาย จิตใจ และศีลธรรม เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีความประพฤติดีงาม ไม่กระทำความผิดเป็นปัญหาสังคม และดำรงชีวิตอย่างมีความหมาย และสุขสบาย

หลักการลูกเสือ (Scout principle)

หลักการลูกเสือโลกเน้นที่หน้าที่หลัก 3 ประการ คือ

1. หน้าที่ต่อพระเจ้า/ศาสนา ได้แก่ การแสวงหาและดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าและความหมาย
2. หน้าที่ต่อผู้อื่น ได้แก่ การเคารพ ให้เกียรติ ช่วยเหลือผู้อื่น รวมถึงการดูแลสังคมและสิ่งแวดล้อม
3. หน้าที่ต่อตนเอง ได้แก่ พัฒนาตนเองทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ

หลักการลูกเสือไทย มี 5 ข้อ คือ

1. มีศาสนาเป็นหลักยึดทางใจ
2. จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และประเทศชาติ
3. เข้าร่วมพัฒนาสังคม ยอมรับ เคารพในเกียรติและศักดิ์ศรีผู้อื่นและเพื่อนมนุษย์ทุกคน รวมทั้งธรรมชาติ และสรรพสิ่งทั้งหลายในโลก
4. รับผิดชอบต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
5. ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

วิธีการลูกเสือ (Scout method)

วิธีการลูกเสือโลก มี 8 องค์ประกอบ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ผู้ใหญ่มีหน้าที่ช่วยเหลือและส่งเสริมเยาวชนให้เกิดการเรียนรู้ในกลุ่ม

กลุ่มที่ 2 มีกิจกรรมที่บรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเยาวชนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

กลุ่มที่ 3 เป็นลักษณะกิจกรรมที่ใช้ มี 6 องค์ประกอบ

1. ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ
2. ใช้ระบบสัญลักษณ์เป็นแรงกระตุ้นไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาตนเอง
3. ระบบหมู่ (กลุ่มเรียนรู้ร่วมกัน)
4. เรียนรู้ใกล้ชีวิตธรรมชาติ
5. เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ / เกม
6. เรียนรู้จากการบริการผู้อื่น

วิธีการลูกเสือไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 มี 7 องค์ประกอบ

คือ

1. ความก้าวหน้าในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. การสนับสนุนโดยผู้ใหญ่
3. ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎ
4. การใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน
5. ระบบหมู่
6. การศึกษาธรรมชาติ
7. เรียนรู้จากการกระทำ

วิธีการลูกเสือสร้างทักษะชีวิตได้อย่างไร

วิธีการลูกเสือ มีองค์ประกอบครบทั้ง 5 ประการ ของกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การสร้างทักษะชีวิตทั้ง 12 องค์ประกอบ เกิดขึ้นด้วยกิจกรรมดังตารางต่อไปนี้

วิธีการลูกเสือสร้างทักษะชีวิตได้อย่างไร

องค์ประกอบ	กิจกรรม
คิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์	อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่ต้อง คิดวิเคราะห์/สังเคราะห์ ตลอดเวลา จัดกิจกรรมให้คิดนอกกรอบ งานศิลป์ การแสดง งานฝีมือ ฯลฯ
ตระหนักรู้ในตน เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	การเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นจากภายในตัวเด็ก เป็นผล จากปฏิสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนความคิด ความเชื่อ ในกลุ่ม ได้ทำความเข้าใจตนเองและผู้อื่น ฝึกที่จะ ยอมรับและเคารพในสิทธิและความคิดเห็นของผู้อื่น
เห็นคุณค่าตนเอง/ รับผิดชอบสังคม	การยอมรับจากเพื่อน ทำชิ้นงานสำเร็จ คำชมเชย จากเพื่อนและผู้ใหญ่ การเคารพให้เกียรติซึ่งกันและ กันส่งผลให้มีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเอง และส่วนรวมมากขึ้น
สื่อสารและสร้าง สัมพันธ์ภาพ	ประสบการณ์ ปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม การทำงานร่วมกัน การเรียนรู้และการฝึกฝน
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	
จัดการอารมณ์ และความเครียด	

วัตถุประสงค์คณะลูกเสือแห่งชาติ (พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551 มาตรา 8)

เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความ
รับผิดชอบต่อ และช่วยสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสามัคคี และมีความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้เพื่อความ
สงบสุข และความมั่นคงของประเทศชาติ ตามแนวทางดังต่อไปนี้

1. ให้มีนิสัยช่างสังเกต จดจำ เชื่อฟัง และฟังตนเอง
2. ให้ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัยและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
3. ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
4. ให้รู้จักทำการฝีมือ และฝึกฝนให้ทำกิจการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
5. ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศชาติ

หลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

หลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตได้ใช้ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง
หลักสูตรและวิชาชีพพิเศษลูกเสือสำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ เป็นหลัก และเพิ่มเนื้อหา
ที่สอดคล้องกับปัญหาตามวัยและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของลูกเสือ โดยจัดหน่วยกิจกรรมตามที่ระบุ

ในหลักสูตรของลูกเสือแต่ละประเภท ดังนั้น ชื่อหน่วยกิจกรรม และจำนวนหน่วยกิจกรรมของลูกเสือแต่ละประเภทจึงแตกต่างกัน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตในคู่มือชุดนี้ ได้ออกแบบโดยบูรณาการกิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะชีวิตเข้ากับวิธีการลูกเสือ คือการใช้ระบบหมู่หรือกลุ่มย่อย โดยให้เด็กเป็นศูนย์กลาง และมีผู้ใหญ่ทำหน้าที่ช่วยเหลือและส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่ม แนะนำ สั่งสอน และฝึกอบรมให้สามารถพึ่งตนเองได้ มีจิตอาสา รับผิดชอบต่อส่วนรวม ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ เสริมสร้างคุณค่าในตนเอง รวมทั้งใช้ระบบเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือ และเครื่องหมายวิชาพิเศษ เป็นแรงกระตุ้นไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาตนเอง

องค์ประกอบในการประชุมกอง เน้นการใช้ชีวิตกลางแจ้ง นอกห้องเรียน ใกล้ชิดธรรมชาติ เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เกม และการบริการผู้อื่น ซึ่งถือเป็นหัวใจของกิจกรรมลูกเสือทุกประเภท โดยกิจกรรมที่ใช้ แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ การแสดงออก การรายงานและการสำรวจ การวิเคราะห์และการประเมิน เกมและการแข่งขัน การบำเพ็ญประโยชน์ การออกแบบกิจกรรม เพื่อให้ลูกเสือใช้กระบวนการกลุ่มในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แลกเปลี่ยนความคิดความเชื่อ สร้างองค์ความรู้และสรุปความคิดรวบยอด รวมทั้งเปิดโอกาสให้ลูกเสือได้ประยุกต์ใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้ อีกด้วย

เนื้อหาสาระในแผนการจัดกิจกรรมแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย

1. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ (ไม่รวมกิจกรรมทดสอบเพื่อรับเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือและเครื่องหมายวิชาพิเศษ)
2. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติที่ช่วยเสริมสร้างทักษะชีวิตด้านคุณธรรม จริยธรรม ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
3. กิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมต่อเหตุการณ์และสภาพปัญหาของเด็กแต่ละวัย

สำหรับกิจกรรมลูกเสือตามข้อบังคับ เพื่อการขอรับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ และเครื่องหมายลูกเสือหลวง ไม่ได้นำมารวบรวมไว้ในคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือชุดนี้

คู่มือมีจำนวน 11 เล่ม ตามชั้นปีของลูกเสือ 4 ประเภท แต่ละเล่ม ได้จัดทำตารางหน่วยกิจกรรม และแผนการจัดกิจกรรมครบ 40 ชั่วโมง เพื่อให้เห็นภาพรวมของการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตของลูกเสือในแต่ละระดับชั้น และมีหมายเหตุบอกไว้ในตารางช่องขาวสุด ว่าเป็นแผนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต

แผนการจัดกิจกรรมประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา สื่อการเรียนรู้ กิจกรรม การประเมินผล องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม และภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรม (เพลง เกม ใบบงาน ใบบความรู้ เรื่องที่เป็นประโยชน์)

ภาพรวมการพัฒนาหลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

1. เริ่มจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย หลักสูตรลูกเสือไทยและต่างประเทศ รวมทั้งสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านลูกเสือ
2. สัมมนาครู ผู้ปกครอง นักพัฒนาเยาวชน และผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมเด็กและเยาวชน เพื่อร่วมกันค้นหาปัญหาจริงของเด็กแต่ละวัย และออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสม
3. จัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต 4 ประเภท ได้แก่ ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และลูกเสือวิสามัญ รวมทั้งสิ้น 11 เล่ม โดยผ่านการประเมินปรับปรุงและพัฒนา จนเป็นที่ยอมรับและนำไปใช้ในสถานศึกษาจำนวนมาก
4. จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ ชั้นความรู้เบื้องต้น และชั้นความรู้ขั้นสูง รวม 8 ประเภท โดยได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ในการประชุม ครั้งที่ 2/2557 เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2557 ให้ใช้เป็นหลักสูตรการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
5. จัดทำ คู่มือฝึกอบรมวิทยากรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อขยายผลในการสร้างวิทยากรและฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือในสถานศึกษาทั่วประเทศ

ภาคผนวก ข

กิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

การจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตนั้น ยังคงหลักการ และวิธีการของลูกเสือไว้ ทุกประการ แต่เน้นการสอดแทรกการเรียนรู้ทักษะชีวิตเพิ่มเข้าไปด้วยเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ที่รอบด้าน และครอบคลุมการดำรงชีวิตในปัจจุบัน

คุณค่าของสื่อการเรียนการสอนประเภทกิจกรรม

สื่อการเรียนการสอนประเภทกิจกรรม เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้ มีโอกาสเรียนรู้ประสบการณ์ต่างๆ ด้วยตนเอง ผ่านการทำกิจกรรมร่วมกัน ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ของเพื่อนในกลุ่ม ทำให้สามารถเรียนรู้ได้มากขึ้นโดยใช้เวลาน้อยลง การออกแบบกิจกรรมจะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และร่วมมือในการทำกิจกรรมที่กำหนดให้อย่างเต็มที่ จึงจะ เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลที่เกิดขึ้นต่อผู้เรียนมีดังนี้

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของสื่อการเรียนการสอนประเภทกิจกรรม
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดขอบข่าย เนื้อหา และวัตถุประสงค์
4. ผู้เรียนได้ฝึกฝน พฤติกรรมการเรียนรู้ทั้งทางด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ รวมทั้งความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการด้วย

ประเภทของกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

เมื่อจัดประเภทตามทักษะ/ความสามารถ ในการปฏิบัติกิจกรรม แบ่งออกได้เป็น 5 ประเภท คือ

1. กิจกรรมการแสดงออก เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ลูกเสือได้ใช้ความสามารถในการแสดงออก แสดงความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมักจะเป็นการจำลองประสบการณ์ต่าง ๆ มาเพื่อการเรียนรู้ได้ง่ายและสะดวกขึ้น หรือเป็นสิ่งที่ใช้แทนประสบการณ์จริง เพราะศาสตร์ต่างๆ ในโลก มีมากเกินไปที่จะเรียนรู้ได้หมดสิ้นจากประสบการณ์ตรงในชีวิต และบางกรณีก็อยู่ในอดีต หรือซับซ้อนเร้นลับหรือเป็นอันตราย ไม่สะดวกต่อการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง

ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

1.1 สถานการณ์จำลอง เป็นการจัดสภาพแวดล้อมให้ใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝน แก้ปัญหาและตัดสินใจจากสภาพการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่นั้นแล้วนำประสบการณ์แห่งความสำเร็จไปเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา

1.2 การสาธิต กระบวนการที่ผู้สอนช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ โดยการแสดงหรือกระทำให้ดูเป็นตัวอย่าง ให้ความสำคัญกับกระบวนการทั้งหมดที่ผู้เรียนจะต้องเฝ้าสังเกตอยู่โดยตลอด

1.3 เล่นิทาน

1.4 ละคร หุ่นจำลอง

1.5 เพลง ดนตรี การเคลื่อนไหวตามจังหวะดนตรี หมายถึง กิจกรรมที่เน้นการใช้ดนตรีเป็นสื่อในการเรียนรู้ทั้งในแง่เนื้อหาและความบันเทิง ผ่อนคลาย และเข้าถึงวัฒนธรรมต่าง ๆ

1.6 ศิลปะแขนงอื่น ๆ เช่น การวาดรูป การปั้นดินเหนียว งานหัตถกรรม การร้อยดอกไม้

1.7 การโต้วาที

ฯลฯ

2. กิจกรรมการการสำรวจและการรายงาน เป็นกิจกรรมที่เน้นให้ลูกเสือได้เรียนรู้จากความเป็นจริง / เหตุการณ์จริง ในชีวิตประจำวัน ผ่านประสบการณ์ตรงด้วยตนเอง ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการศึกษา เช่น การทำแผนที่ การสำรวจ หมายถึง การเรียนรู้ผ่านสถานการณ์จริงด้วยการลงพื้นที่สำรวจ และจำลองสิ่งที่ได้เรียนรู้สู่แผนที่ ภาพ หรือสัญลักษณ์ เพื่อแสดงความคิดรวบยอดของสิ่งที่ได้เรียนรู้

ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

การสัมภาษณ์ การเป็นผู้สื่อข่าว การทำสารคดี การศึกษานอกสถานที่ ชุมชนศึกษา การผลิตสื่อ การทำปฐมนิเทศบุคคลตัวอย่าง การจัดนิทรรศการ การสอดแนม การสำรวจ การทำแผนที่ การเขียนเรียงความ การเล่าเรื่อง ฯลฯ

3. กิจกรรมการวิเคราะห์และการประเมิน เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และร่วมกันวิเคราะห์/ประเมิน สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

การเปรียบเทียบคุณค่า การประเมินความเสี่ยง การทำแผนที่ความคิด ฯลฯ

4. การเล่นเกมและการแข่งขัน

4.1 เกม เป็น กิจกรรมที่มีกฎกติกา และลำดับขั้นตอน ที่เอื้อให้ลูกเสือเกิดการเรียนรู้ผ่านการเล่นเกม ให้ข้อคิดที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น เกมกระดาน เป็นต้น

4.2 การแข่งขัน เป็นกิจกรรมที่มีกติกาในการแข่งขัน และมีการตัดสินหาผู้ชนะ เช่น การตอบปัญหาในเรื่องต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจใฝ่รู้มากขึ้น ฯลฯ

5. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ที่เน้นการฝึกความเสียสละของลูกเสือได้แก่ การจัดกิจกรรมการกุศล การซ่อมของเล่นให้น้อง การดูแลทำความสะอาดสถานที่ การปลูกและดูแลต้นไม้ การเก็บผักจากแปลงไปประกอบอาหารเลี้ยงน้อง ฯลฯ

หลักการออกแบบกิจกรรม

1. การเลือกประเภทของกิจกรรม ต้องสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น

ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย มักเลือกใช้ กิจกรรมการวิเคราะห์และการประเมิน การรายงาน และการแข่งขันตอบปัญหาในเรื่องเนื้อหาที่ต้องการให้เรียนรู้ เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย มักเลือกกิจกรรมที่สร้างความรู้สึกที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น กิจกรรมการแสดงออก เกม กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ถ้าเป็นทักษะทางสติปัญญานิยมใช้กิจกรรมการวิเคราะห์ และประเมินส่วนทักษะทางกายภาพ เลือกได้เกือบทุกประเภท

2. การตั้งประเด็นอภิปราย เพื่อให้ลูกเสือได้ร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในเรื่องที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น

ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ตั้งประเด็นให้ วิเคราะห์ /สังเคราะห์ /ประเมิน เนื้อหาที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เกิดความคิดรวบยอดที่ชัดเจน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง

ผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย ตั้งประเด็นให้เกิดการโต้แย้งกันด้วยเหตุผลในเรื่องความคิดความเชื่อ ที่เกี่ยวข้องกับเจตคติที่ต้องการ เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนได้มีโอกาสตรวจสอบความคิดความเชื่อของตนเอง ที่แตกต่างจากคนอื่น ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนความคิดความเชื่อจากการโต้แย้งกันด้วยเหตุผลในกระบวนการกลุ่ม

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ตั้งประเด็นให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในขั้นตอนการทำทักษะ นั้น ๆ เช่นการวิเคราะห์ความครบถ้วนในการทำตามขั้นตอนของทักษะ การวิเคราะห์จุดอ่อนที่มักจะทำทักษะนั้น ๆ ไม่สำเร็จ เป็นต้น

3. การสรุปความคิดรวบยอดและประยุกต์ใช้ ทุกกิจกรรมควรมีการสรุปความคิดรวบยอดที่เกิดขึ้นให้ชัดเจน และเปิดโอกาสให้ได้ลองประยุกต์ใช้ ได้แก่

ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ความคิดรวบยอดคือเนื้อหา องค์ความรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นประยุกต์ใช้โดยผลิตซ้ำความคิดรวบยอดในรูปแบบที่ต่างจากเดิม เช่น การทำรายงาน ทำสรุปย่อ ฯลฯ

ผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย ความคิดรวบยอดไม่มีเนื้อหา แต่เป็นความรู้สึกและความคิดความเชื่อที่เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียน ประยุกต์โดยการแสดงออกที่สอดคล้องกับเจตคติที่เกิด เช่น การกระทำที่แสดงออกถึงความซื่อสัตย์ การกระทำที่แสดงออกถึงความเป็นสุภาพบุรุษ สุภาพสตรี เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ความคิดรวบยอดที่เกิดคือ ความเข้าใจขั้นตอนและทำทักษะนั้น ๆ ได้ ประยุกต์โดยการฝึกฝนทักษะนั้นจนชำนาญ

ภาคผนวก ค

พิธีการทางลูกเสือ

ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตร และวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. 2509
พิธีลูกเสือสำรอง

ข้อ 286 การทำแกรนด์ฮาวล์

การทำแกรนด์ฮาวล์ ผู้กำกับจะต้องเลือกที่ให้เหมาะสมเสียก่อน และยืนอยู่ในท่าตรง แล้วจึงเรียก และให้ปฏิบัติต่อไปนี้

1. ผู้กำกับลูกเสือ เรียก “แพ็ค – แพ็ค - แพ็ค” (แพ็คคำทำยให้เน้นให้หนัก) พร้อมกับทำสัญญาณมือแกว่งรอบตัวเป็นวงกลม (มีรองผู้กำกับยืนอยู่นอกวงกลมและหลังผู้กำกับ)
2. ลูกเสือสำรอง เมื่อได้ยินเสียงเรียกของผู้กำกับ ทุกคนจะต้องขานรับพร้อมกันทันทีว่า “แพ็ค” แล้ววิ่งมาเข้าแถวเป็นรูปวงกลมเล็ก ล้อมรอบผู้กำกับ (นายหมู่ของหมู่บริการอยู่ตรงหน้าผู้กำกับ จากนั้นก็เรียงไปตามลำดับ ให้ไหล่ต่อไหล่ชิดกัน)
3. ผู้กำกับลูกเสือผายมือทั้งสองออกไปข้าง ๆ เล็กน้อย นิ้วทั้งห้าชิดกัน ฝ่ามือแบหงาย (แล้วลดมือลงเพื่อตรวจดูความเรียบร้อย)
4. ลูกเสือสำรอง เมื่อเห็นสัญญาณนี้ ทุกคนจับมือกันขยายออกเป็นรูปวงกลมใหญ่ จนแขนตึงจึงปล่อยมือ และจัดวงกลมให้เรียบร้อย
5. ผู้กำกับลูกเสือ ตรวจดูเห็นว่าวงกลมเรียบร้อยดีแล้ว ให้กางแขนทั้งสองออกไปข้าง ๆ เสมอไหล่ ขนานกับพื้น นิ้วทั้งห้าชิดกัน ฝ่ามือแบหงาย แล้วพลิกฝ่ามือคว่ำลงและงอข้อมือ เป็นสัญญาณให้ลูกเสือนั่งลง
6. ลูกเสือสำรองทุกคนนั่งลงทันทีที่ให้นั่งลงบนส้นเท้าทั้งสอง แขนทั้งสองเหยียดตรงอยู่ระหว่างเข่า มือทั้งสองห่างกันพอควร แเบะเข่าออกเล็กน้อย นิ้วชี้และนิ้วกลางทั้งสองมือเหยียดชิดกัน และแตะพื้น นิ้วอื่น ๆ งอไว้ในอุ้งมือ (คือนิ้วหัวแม่มือกดนิ้วนางกับนิ้วก้อยไว้)
7. ผู้กำกับลูกเสือพลิกฝ่ามือทั้งสองหงายขึ้น เป็นสัญญาณให้ลูกเสือร้อง
8. ลูกเสือสำรองทุกคนแหงนหน้าร้องขึ้นพร้อมกันว่า “อา-เค-ล่า-เรา-จะ-ทำ-ดี-ที่-สุด” พอขาดคำว่า “สุด” ให้ลูกเสือทุกคนกระโดดยืนขึ้น เท้าทั้งสองชิดติดกัน พร้อมกับยกมือทั้งสองที่อยู่ในการทำไปไว้เหนือหูและชิดหู
9. นายหมู่ลูกเสือซึ่งทำหน้าที่เป็นหมู่บริการในวันนั้น (ที่หันหน้าตรงกับผู้กำกับ) จะร้องขึ้นว่า “จงทำดี – จงทำดี - จงทำดี” การร้องให้หันหน้าไปทางซ้ายก่อน-ตรงหน้า-ขวา ทีละครั้ง (เวลาร้องไม่ต้องผงกศีรษะ)
10. เมื่อสิ้นคำที่สามแล้วให้ลูกเสือทุกคนลดมือซ้ายลงมาแนบลำตัวอย่างว่องไว(แบมือออก)

ส่วนมือขวาตกลงมาทำท่าวันทยหัตถ์ แล้วร้องขึ้นพร้อมกันว่า “เราจะทำดี-จะทำดี-จะทำดี”

ขณะที่ลูกเสือร้องนี้ ให้ผู้กำกับทำวันทยหัตถ์ตามแบบลูกเสือสำรอง (สองนิ้ว) เป็นการรับการเคารพของลูกเสือ และอาจจะกล่าวคำขอบใจหรือคำอื่นใดที่สั้น ๆ ก็ได้
รองผู้กำกับอื่น ๆ ที่อยู่นอกวงกลมอยู่ในท่าตรง

พิธีเปิด – ปิดประชุมกองลูกเสือสำรอง

(1) พิธีเปิด (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

1. แกรนด์ฮาวล์

1.1 ผู้กำกับลูกเสือยืนตรงหน้าเสาธง ห่างจากเสาธงประมาณ 3 ก้าว เรียกแถว “แพ็ค-แพ็ค-แพ็ค” (แพ็ค คำทำยให้แน่นให้หนัก) พร้อมทั้งทำสัญญาณมือแกว่งรอบตัวเป็นรูปวงกลม โดยมีรองผู้กำกับยืนอยู่นอกวงกลมและหลังผู้กำกับ

1.2 ลูกเสือสำรองเมื่อได้ยินเสียงเรียกของผู้กำกับทุกคนจะต้องขานรับพร้อมกันทันทีว่า “แพ็ค” แล้ววิ่งมาเข้าแถวเป็นรูปวงกลมเล็กล้อมผู้กำกับ โดยนายหมู่บริการอยู่ตรงหน้าผู้กำกับ จากนั้นเรียงไปตามลำดับ ให้ไหล่ต่อไหล่ชิดกัน

1.3 ผู้กำกับผายมือทั้งสองข้างออกไปข้าง ๆ เล็กน้อย นิ้วทั้งห้าชิดติดกัน ฝ่ามือแบหงาย แล้วลดมือลงเพื่อตรวจดูความเรียบร้อย

1.4 ลูกเสือสำรองเมื่อเห็นสัญญาณของผู้กำกับซึ่งผายมือออกไปข้าง ๆ ให้ทุกคนจับมือกันขยายออกเป็นรูปวงกลมใหญ่ จนแขนตึงจึงปล่อยมือ และจัดวงกลมให้ เรียบร้อย

1.5 ผู้กำกับตรวจดูเห็นว่าวงกลมเรียบร้อยดีแล้ว ให้กางแขนทั้งสองออกไปข้าง ๆ เสมอไหล่ขนานกับพื้น นิ้วทั้งห้าชิดกัน ฝ่ามือแบหงาย แล้วพลิกฝ่ามือคว่ำลงและงอข้อมือ เป็นสัญญาณให้ ลูกเสือนั่งลง

1.6 ลูกเสือสำรองทุกคนนั่งลงทันทีที่เห็นสัญญาณจากผู้กำกับ โดยให้นั่งลงบนส้นเท้าทั้งสอง ขนทั้งสองเหยียดตรงอยู่ระหว่างเข่า มือทั้งสองห่างกันพอสมควรและเข่าออกเล็กน้อย นิ้วชี้และนิ้วกลาง ทั้งสองมือเหยียดชิดกันและแตะพื้น นิ้วอื่น ๆ งอไว้ในอุ้งมือ(นิ้วหัวแม่มือกดนิ้วนางกับนิ้วก้อยไว้)

1.7 ผู้กำกับลูกเสือพลิกฝ่ามือทั้งสองหงายขึ้นเป็นสัญญาณให้ลูกเสือร้อง

1.8 ลูกเสือสำรองทุกคนแหงนหน้าร้องขึ้นพร้อม ๆ กันว่า “อา-เคลา-รา-จะ-ทำ-ดี-ที่-สุด” พอขาดคำว่า “สุด” ให้ลูกเสือทุกคนกระโดดยืนขึ้น เท้าทั้งสองชิดติดกัน พร้อมกับยกมือทั้งสองที่อยู่ ในท่านั่งไปไว้เหนือหูและชิดหู

1.9 นายหมู่ลูกเสือซึ่งทำหน้าที่เป็นหมู่บริการในวันนั้น (ที่หันหน้าตรงกับ ผู้กำกับ) จะร้องขึ้นว่า “จงทำดี-จงทำดี-จงทำดี” การร้องให้หันหน้าไปทางซ้ายก่อน-ตรงหน้า-ขวา ทีละครั้ง (เวลาร้องไม่ร้องผงกศีรษะ)

1.10 เมื่อสิ้นคำที่สามแล้วให้ลูกเสือทุกคนลดมือซ้ายลงมาแนบลำตัวอย่างว่องไว(มือแบออก)

ส่วนมือขวาลดลงมาทำท้าววันทยหัตถ์ แล้วร้องขึ้นพร้อมกันว่า “เราจะทำดี-จะทำดี-จะทำดี” ขณะที่ ลูกเสือร้องนี้ ให้ผู้กำกับทำวันทยหัตถ์ตามแบบลูกเสือสำรอง (สองนิ้ว) เป็นการรับการเคารพของ ลูกเสือ และอาจกล่าวคำขอใจ หรือคำอื่นใดที่สั้น ๆ ก็ได้ เช่น “ขอใจ-แพ็ค” รองผู้กำกับอื่น ๆ ที่อยู่นอกวงกลมอยู่ในท่าตรง หลังจากผู้กำกับและลูกเสือเอามือลงพร้อมกัน

2. ชักธงขึ้น

2.1 ผู้กำกับสั่ง “ผู้แทนหมู่บริการชักธงชาติ” ลูกเสือที่เป็นหมู่บริการหรือทำหน้าที่หมู่บริการ 2 คน เป็นผู้ชักธงชาติ วิ่งออกไปพร้อมกัน (ลูกเสือวิ่งออกด้วยเท้าซ้ายก่อน วางปลายเท้าลงบนพื้น พร้อมกันนั้นยกมือขึ้นเสมอราวม ก่ามือ และหันฝ่ามือเข้าหาตัว ยึดอกและศีรษะตั้งตรง ขณะวิ่งแกว่งแขนทิ้งอตามจังหวะก้าวได้พอสมควร

2.2 ลูกเสือผู้ชักธงชาติทั้งสองวิ่งออกไปพร้อมกัน และหยุดยืนตรงหน้าเสาธง ห่างเสาธงประมาณ 3 ก้าว ทั้งสองแสดงความเคารพท้าววันทยหัตถ์ และลดมือลงพร้อมกัน ลูกเสือคนทางขวามือก้าวไปข้างหน้า 2 ก้าว และชิดเท้า แก้มือที่ผูกธงออก แล้วถอยหลัง 2 ก้าว กลับมายืนที่เดิม และชิดเท้ายืนตรง แยกเชือกส่งให้ลูกเสือคนทางซ้ายมือ(ให้ผืนธงชาติอยู่ทางขวามือของชักธงชาติเสมออย่าให้ส่วนหนึ่งส่วนใดของธงชาติแตะพื้นเป็นอันขาด) คนทางซ้ายมือเป็นคนชักธงชาติ คนทางขวามือเป็นคนปล่อยเชือก ลูกเสือทั้งสองคนยืนตรงในขณะที่ชักธงชาติเชือกทั้งสองด้านดึงตลอดเวลาจนกว่าธงชาติจะขึ้นสู่ยอดเสา

2.3 ผู้กำกับสั่ง “แพ็ค-วันทยหัตถ์” (คำสั่งวันทยหัตถ์นี้ไม่ใช่คำบอกแบ่ง แต่เป็นคำบอกรวดว่า “วันทยหัตถ์” ลูกเสือในวงกลมทั้งหมด รวมทั้งผู้กำกับและรองผู้กำกับอื่น ๆ ท้าววันทยหัตถ์พร้อมกัน ผู้บังคับบัญชาลูกเสือท้าววันทยหัตถ์ 3 นิ้ว

2.4 ลูกเสือหมู่บริการคนหนึ่งนำร้องเพลงชาติ “ประเทศไทยรวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย” ผู้บังคับบัญชาลูกเสือและลูกเสือทุกคนร้องเพลงพร้อมกัน “เป็นประชาธิรัฐ ฝ่ไทยของไทยทุกส่วน.....” จนจบเพลง พอเริ่มร้องเพลงชาติให้ลูกเสือคนทางซ้ายมือดึงเชือกให้ ธงชาติขึ้นสู่ยอดเสาอย่างช้า ๆ ให้เชือกดึง ส่วนคนทางขวามือค่อย ๆ ผ่อนเชือกให้ธงชาติขึ้นและเชือกดึงเช่นเดียวกัน ผู้ชักธงชาติจะต้องกะระยะว่า พอเพลงชาติจบให้ธงชาติถึงปลายเสาพอดี เมื่อธงชาติขึ้นยอดเสาแล้ว ลูกเสือคนทางขวามือรับเชือกจากลูกเสือทางซ้ายมือมารวมกัน แล้วก้าวออกไปข้างหน้า 2 ก้าว และชิดเท้ายืนตรง ผูกเชือกธง ก้าวถอยหลังและชิดเท้า กลับมายืนตรงที่เดิม ลูกเสือทั้งสองยืนตรง ท้าววันทยหัตถ์ และลดมือลงพร้อมกัน (ผู้บังคับบัญชาลูกเสือทุกคนลดมือลง) ลูกเสือทั้งสองกลับหลังหันวิ่งกลับมาเข้าแถวในหมู่ของตน แล้วท้าววันทยหัตถ์เหมือนลูกเสือในแถว

2.5 ผู้กำกับสั่ง “มือลง” ลูกเสือทุกคนลดมือลงพร้อมกัน

3. สวดมนต์

3.1 ผู้กำกับสั่ง “ผู้แทนหมู่บริการนำสวดมนต์” ลูกเสือทุกคนใช้มือขวาจับที่หมวกด้านหน้า แล้วถอดหมวก พร้อมกับยกมือซ้ายขึ้นมาประกบกับมือขวาในท่าพนมมือ ให้ด้านในของ

หมวกหันไปทางซ้าย หน้าหมวกหันเข้าหาตัว ให้หมวกอยู่ในระหว่างฝ่ามือทั้งสอง และหนีบหมวกไว้ ผู้บังคับบัญชาทุกคนถอดหมวกด้วย

3.2 ลูกเสือหมู่บริการคนหนึ่งที่ได้รับมอบหมายนำสวดมนต์ย่อ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และลูกเสือทุกคนสวดมนต์ตามพร้อมกัน (สวดนำ) “*อรห^๐ สมมา สมพุทโธ ภควา*” (สวดตาม) “*อรห^๐ สมมา สมพุทโธ ภควา*” สวดนำและสวดตามจนจบ

4. สงบนิ่ง

4.1 ผู้กำกับสั่ง “*สงบนิ่ง*” (ผู้กำกับและลูกเสือทุกคนลดมือขวาที่ถือหมวกไปอยู่กึ่งกลางลำตัว แขนเหยียดตรง พร้อมกับวางฝ่ามือซ้ายทับลงบนหลังมือขวา ก้มหน้าเล็กน้อย) สงบนิ่ง ประมาณ 1 นาที

4.2 ผู้กำกับสั่ง “*สวมหมวก*” ผู้กำกับและลูกเสือทุกคนเงยหน้าขึ้น สวมหมวก และอยู่ในท่าตรง

4.3 ผู้กำกับสั่ง “*แพ็ค, ตามระเบียบ-พัก*” ผู้กำกับก้าวเข้าไปยืนตรงที่หน้าเสาธง เช่นเดิม

5. ตรวจ

การตรวจมี 2 ประเภท คือ รองผู้กำกับตรวจ และนายหมู่ตรวจ โดยมีข้อเสนอแนะในการตรวจ ดังนี้

ก. ถ้าเป็นการตรวจในตอนเปิดประชุมกอง จะตรวจอะไรก็ได้ เช่น เครื่องแบบ เล็บ ฟัน ความสะอาดอื่น ๆ สุขภาพของร่างกาย อุปกรณ์ที่ผู้กำกับสั่งให้เอามาในการเรียน การสอน

ข. ถ้าเป็นการตรวจในตอนปิดประชุมกอง ให้ตรวจเครื่องแบบอย่างเดียว เพราะเหตุว่าลูกเสือเรียนมาเป็นเวลานานแล้ว เครื่องแต่งกายย่อมไม่เรียบร้อย และจะต้องแต่งเครื่องแบบกลับบ้าน ผ่านที่ชุมนุมชนหลายแห่ง ถ้าไม่เรียบร้อยอาจจะนำความเสื่อมเสียมาสู่กองลูกเสือของตนได้

5.1 รองผู้กำกับตรวจ

5.1.1 ผู้กำกับสั่ง “*รองผู้กำกับตรวจฟัน*” รองผู้กำกับทุกคนวิ่งออกไปหาผู้กำกับ ทำความเคารพ (วันทยหัตถ์) ผู้กำกับเสียก่อน ผู้กำกับรับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์ และลดมือลง แล้วรองผู้กำกับรีบวิ่งไปตรวจหมู่ลูกเสือทันที

5.1.2 รองผู้กำกับหยุดยืนตรงหน้านายหมู่ ห่างจากนายหมู่ประมาณ 3 ก้าว นายหมู่สั่ง “*หมู่สี.....ตรง*” ลูกเสือทุกคนตรง นายหมู่คนเดียวทำวันทยหัตถ์ แล้วลดมือลง ก้าวไปข้างหน้า 1 ก้าว ทำวันทยหัตถ์พร้อมกล่าวรายงานว่า “*หมู่สี.....พร้อมที่จะรับตรวจแล้วครับ*” (รองผู้กำกับรับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์ เมื่อนายหมู่รายงานและลดมือลงเมื่อรายงานจบ) เมื่อรายงานจบ ลดมือลง ถอยหลังเข้าที่เดิม

5.1.3 รองผู้กำกับออกไปข้างหน้า 1 ก้าว และขีดเท้า ตรวจนายหมู่เป็นคนแรก

5.1.4 รองผู้กำกับสั่งนายหมู่ “เดินตามข้าพเจ้า” ตรวจลูกเสือคนแรก และลูกเสือคนต่อ ๆ ไป การเดินตรวจ รองผู้กำกับก้าวเท้าขวาไปทางข้างขวา 1 ก้าว แล้วชักเท้าซ้ายไปชิดอย่างแข็งแรงก่อน นายหมู่ก้าวไปทางข้างขวา 1 ก้าว แล้วชักเท้าซ้ายไปชิดอย่างแข็งแรง ยืนในแนวเดียวกับรองผู้กำกับ 1 ก้าว ตรวจลูกเสือ 1 คน เมื่อตรวจลูกเสือถึงคน สุดท้ายแล้ว ให้นายหมู่ลูกเสือและรองผู้กำกับเดินย้อนกลับที่เดิมเหมือนตอนแรก นายหมู่ยืนตรง ทำวันทยหัตถ์ และกล่าวว่า “ขอบคุณครับ” (ยืนอยู่กับที่ไม่ต้องก้าวออกไป) รองผู้กำกับรับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์ และลดมือลง นายหมู่ลดมือลงแล้วสั่งต่อไป “ตามระเบียบ-พัก”

5.2 นายหมู่ตรวจ

ในการประชุมกองลูกเสือ บางครั้งรองผู้กำกับไม่อยู่หรือมีน้อย จำเป็นต้องให้นายหมู่ตรวจแทน แนวปฏิบัติคือ ผู้กำกับสั่ง “นายหมู่ตรวจพัน” นายหมู่ทุกคนทำวันทยหัตถ์ ลดมือลงแล้วก้าวออกไปข้างหน้าหมู่ของตนเอง 3 ก้าว แล้วกลับหลังหัน รองนายหมู่วิ่งอ้อมหลังหมู่มายืนแทนที่ นายหมู่ และทำหน้าที่นายหมู่ แล้วทำการตรวจแบบรองผู้กำกับในข้อ 5.1.4

5.3 การรายงานการตรวจ

5.3.1 รองผู้กำกับรายงาน

เมื่อนายหมู่ลูกเสือขอบคุณรองผู้กำกับ ภายหลังจากตรวจเรียบร้อยแล้ว รองผู้กำกับกลับหลังหัน ก้าวออกไปข้างหน้า 1 ก้าว ทำวันทยหัตถ์ พร้อมกับกล่าวรายงานต่อผู้กำกับว่า “ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายจากผู้กำกับให้ไปตรวจพันหมู่สี.....ปรากฏว่า.....และได้ตักเตือนแล้ว, ครับ” เสร็จแล้ววิ่งกลับที่เดิม รองผู้กำกับคนต่อไปก็รายงานต่อ ๆ ไป (รองผู้กำกับเมื่อตรวจเสร็จแล้ว ให้รายงานผลการตรวจได้เลย ใครตรวจเสร็จก่อนให้รายงานก่อนโดยไม่ต้องรอกัน)

5.3.2 นายหมู่ลูกเสือรายงาน

เมื่อนายหมู่ลูกเสือคนใดตรวจเสร็จแล้ว ให้ยืนตรงหน้าหมู่ของตนเอง(อยู่ในท่าตามระเบียบพัก) โดยหันหน้าไปหาผู้กำกับ และรอให้นายหมู่ลูกเสือทุกหมู่ตรวจเสร็จเรียบร้อยเสียก่อน เมื่อนายหมู่ลูกเสือตรวจเสร็จเรียบร้อยทุกหมู่แล้ว นายหมู่ลูกเสือทุกคนวิ่งออกไปเข้าแถวหน้ากระดานแถวเดียวตรงข้ามผู้กำกับพร้อมกัน ห่างจากผู้กำกับประมาณ 3 ก้าว นายหมู่ลูกเสือหมู่บริการยืนหัวแถว นายหมู่ลูกเสือหมู่อื่น ๆ เรียงไปตามลำดับ โดยอยู่ในท่าตามระเบียบพัก ผู้กำกับยืนอยู่กึ่งกลางของแถว

ผู้กำกับสั่ง “นายหมู่รายงาน” นายหมู่ลูกเสือหมู่บริการรายงานผลการตรวจเป็นคนแรก โดยนายหมู่ลูกเสือยืนตรง วันทยหัตถ์ และลดมือลง ก้าวออกไปข้างหน้า 1 ก้าว หันหน้าไปหาผู้กำกับ วันทยหัตถ์ พร้อมกับกล่าวรายงาน “ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายจากผู้กำกับให้ไปตรวจพันหมู่สี.....ปรากฏว่า..... และได้แนะนำให้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว, ครับ” เมื่อจบการรายงาน นายหมู่ลูกเสือลดมือลง ถอยกลับเข้าที่ทำวันทยหัตถ์ ลดมือลง ตามระเบียบพัก นายหมู่คนต่อไปทำท่าตรง วันทยหัตถ์พร้อมกับนายหมู่คนแรก ลดมือลง ก้าวออกไปข้างหน้า 1 ก้าว หันหน้าไปหาผู้กำกับ วันทยหัตถ์ พร้อมกับกล่าวรายงาน..... นายหมู่คนอื่น ๆ ปฏิบัติ เช่นเดียวกัน จนกระทั่งการรายงานผลการตรวจเสร็จเรียบร้อย ผู้กำกับสั่ง “กลับที่เดิม-วิ่ง” นายหมู่ทุกคนทำวันทยหัตถ์และลดมือลง

พร้อมกัน กลับหลังหันวิ่งมายืนในหมู่ของตนเองในตำแหน่งเดิม รองนายหมู่วิ่งอ้อมหลังหมู่กลับมายืน ทำหน้าที่รองนายหมู่ตามเดิม

6. แยก

ผู้กำกับสั่ง “แพ็ค-ตรง, แพ็ค-แยก” ลูกเสือทุกคนขวาหัน แล้วแยกไปปฏิบัติกิจกรรมอื่นต่อไป

(2) เกม - เพลง

เกมหรือการเล่นของลูกเสือเป็นอุปกรณ์ที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งในการฝึกอบรมลูกเสือทุกประเภท ทั้งใจทางจิตใจและการบริหารร่างกาย เกมช่วยพัฒนาเด็กในเรื่องนิสัยใจคอ อารมณ์ดี น้ำใจนักกีฬา การรักหมู่คณะ ความอดทน ระเบียบวินัย และความไม่เห็น – แก่ตัว ทุกครั้งที่มีการประชุมกองจะต้องมีการจัดการให้เด็กเล่นเกมเพื่อบริหารร่างกายเป็นการฝึกอบรมเด็กในทางจิตใจไปในตัว เกมที่ใช้จะต้องเลือกเกมที่เหมาะสมต่อวัยของเด็กด้วย หรือการร้องเพลงเพื่อเป็นการปลุกใจ คลายอารมณ์ ก่อให้เกิดความร่าเริงบันเทิงใจ และการร้องเพลงเป็นเพลงหมู่หรือร้องพร้อม ๆ กัน เพื่อเป็นการส่งเสริมความสามัคคี

(3) การสอนตามเนื้อหา

ผู้กำกับลูกเสือจะกำหนดเนื้อหาตามหลักสูตร ซึ่งเขียนเป็นแผนการสอนหรือโครงการสอนในแต่ละคาบ จะกำหนดเนื้อหาสำหรับเขียนไว้ในการประชุมกอง การสอนอาจจะสอนเป็นฐานแล้วมีการเปลี่ยนฐาน โดยกำหนดเวลาให้ อาจจะมี 1 ฐาน หรือมากกว่าก็ได้ ขึ้นอยู่กับลูกเสือและความเหมาะสมต่าง ๆ ส่วนเทคนิคการสอนอาจจะเป็นแบบบรรยาย อภิปราย สาธิต หรือปฏิบัติจริง แล้วแต่เนื้อหาที่กำหนด หรืออาจจะให้นายหมู่สอนภายในหมู่ตนเองก็ได้

การรายงานเพื่อเข้าฝึกตามฐาน

การฝึกลูกเสือตามฐานต่าง ๆ นั้น ให้จัดฐานแต่ละฐานเป็นวงกลมหรือรูปเหลี่ยม มีศูนย์กลาง ระยะทางระหว่างฐานควรเท่ากัน เส้นทางเดินให้สะดวก บางฐานอาจมีเส้นทางเข้าสู่ฐานไม่ตรงต้องอ้อมสิ่งปลูกสร้าง พุ่มไม้ หรือบ่อน้ำ ก็จงคำนึงถึงเวลาเดินทาง ให้เท่ากับฐานอื่น ๆ มิฉะนั้นแล้ว ลูกเสือจะเสียเวลาเดินทาง ไม่ได้รับความรู้ในฐานนั้นเต็มที่

การเคลื่อนที่เข้าฐานนิยมเคลื่อนโดยเวียนขวา คือ ไปตามเข็มนาฬิกา ฉะนั้น ผู้อยู่ประจำฐาน (วิทยากร) จะต้องหันหน้าเข้าสู่จุดศูนย์กลางของวงใหญ่ เมื่อลูกเสือฝึกครบเวลา มีสัญญาณปล่อยตัวแล้ว จะเข้าแถวหน้ากระดาน ทำขวาหัน แล้วเคลื่อนที่ตามนายหมู่ได้เลย

การเข้าฐานครั้งละหลายหมู่ แต่ละหมู่นั้นนายหมู่ต้องรายงานเองทุกหมู่ ให้รายงานทีละหมู่ มิบังควรที่จะให้หมู่ใดหมู่หนึ่งรายงานรวมหมดทีเดียว เพราะนายหมู่จะสั่งการได้เฉพาะลูกหมู่

ตนเองเท่านั้น หากมีการเข้าฐานมากหมู่จนเกินไปจะเสียเวลามาก ก็เปลี่ยนการเข้าฐานแบบวิทยากรเคลื่อนที่ไปหาลูกเสือ ซึ่งแบบนี้จะสามารถมีผู้แทนส่งเคารพคนเดียวได้เสมือนครูเข้าห้องสอน

1. การรายงานของลูกเสือสำรองซึ่งไม่มีอาวุธ

นายหมู่จะสั่ง “หมู่สี.....ตรง” เฉพาะนายหมู่เมื่อตรงแล้วก็ทำวันทยหัตถ์ ลดมือลงก้าวเข้าไปรายงาน ขณะรายงานก็ทำวันทยหัตถ์ รายงานว่า “หมู่สี.....พร้อมที่จะรับการฝึกแล้วครับ” รายงานแล้วลดมือลงถอยหลังเข้าไปในแถว อยู่ในท่าตรงเหมือนลูกหมู่ แล้วสั่ง “ตามระเบียบ-พัก” (ถอยเข้าไปในแถวแล้วไม่ต้องทำวันทยหัตถ์)

สำหรับผู้ประจำฐานให้รับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์ ตอนที่ลูกเสือเคารพด้วย ท่าตรงทำวันทยหัตถ์ค้างไว้จนกว่านายหมู่จะรายงานจบและลดมือลง จึงลดมือลงพร้อมกับนายหมู่

2. การเข้าฐานกรณีผู้ประจำฐานเคลื่อนที่เอง

การสอนแบบนี้เหมาะสำหรับมีลูกเสือจำนวนมาก เมื่อแบ่งฐานแล้วจะได้ฐานละหลายหมู่ หากจะให้ลูกเสือเคลื่อนที่เสียเวลามาก จึงควรจัดให้ลูกเสืออยู่เป็นกลุ่ม กลุ่มละหลาย ๆ หมู่ กรณีนี้ไม่ต้องมีการรายงาน ให้ทำเหมือนครูเดินเข้าห้องสอน เมื่อผู้ประจำฐานเข้าไปลูกเสือก็ทำความเคารพ โดยผู้กำกับจะแต่งตั้งหัวหน้านายหมู่ชั่วคราวไว้เป็นผู้ส่งเคารพ โดยสั่งว่า “ลูกเสือ-ตรง” หัวหน้าทำวันทยหัตถ์และลดมือลง แล้วสั่ง “ตามระเบียบ, พัก”

สำหรับผู้ประจำฐาน เมื่อเข้าไปเขาส่งเคารพก็รับการเคารพตามธรรมดา (วันทยหัตถ์ ลดมือลงเลย เพราะไม่มีการรายงาน) จะเหมือนกับครูเข้าสอนในห้องเรียน)

3. การลาฐานเมื่อหมดเวลา

นายหมู่เป็นผู้สั่ง โดยออกคำสั่งว่า “หมู่สี.....ตรง” นายหมู่ทำวันทยหัตถ์ และกล่าวว่า “ขอบคุณ-ครับ” นายหมู่ลดมือลง แล้วสั่ง “ขวาหัน, ตามข้าพเจ้า”

(4) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ผู้กำกับควรหาเรื่องสั้นหรือนิทานมาเล่าให้ลูกเสือฟัง เพื่อแทรกคติธรรมต่าง ๆ โดยที่ลูกเสือได้รับไปปฏิบัติโดยไม่รู้ตัว ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความนับถือ ความสนิทสนม ความเป็นกันเอง เพื่อให้ลูกเสือเกิดความกล้า ความสามัคคี เกิดความรักชาติ เสียสละ กตัญญู

(5) พิธีปิด(นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)

1. นัดหมาย

1.1 ผู้กำกับยืนตรงหน้าเสาธง ห่างจากเสาธงประมาณ 3 ก้าว เรียกแถว “แพ็ค-แพ็ค-แพ็ค” (แพ็คคำทำยให้แน่นให้หนัก) พร้อมทั้งทำสัญญาณเมื่อแถวรอบตัวเป็นรูปวงกลม โดยมีรองผู้กำกับยืนอยู่นอกวงกลมและหลังผู้กำกับ

1.2 ลูกเสือสำรองเมื่อได้ยินเสียงเรียกของผู้กำกับ ทุกคนจะต้องขานรับพร้อมกันทันทีว่า “แพ็ค” แล้ววิ่งมาเข้าแถวเป็นรูปวงกลมเล็กล้อมผู้กำกับ โดยนายหมู่บริการอยู่ตรงหน้าผู้กำกับ จากนั้นเรียงไปตามลำดับให้ไหล่ต่อไหล่ชิดกัน

1.3 ผู้กำกับนัดหมายกับลูกเสือ เรื่องที่นัดหมาย คือ เรื่องที่จะต้องให้ลูกเสือเตรียมอุปกรณ์ในการฝึกอบรมครั้งต่อไป เช่น ครั้งต่อไปจะฝึกอบรมเรื่องเงื่อน ลูกเสือเตรียมเชือก

2. ตรวจ

2.1 ผู้กำกับผายมือทั้งสองข้างออกไปข้าง ๆ เล็กน้อย นิ้วทั้งห้าชิดติดกัน ผายมือแบหงาย แล้วลดมือลง เพื่อตรวจดูความเรียบร้อย แล้วสั่ง “แพ็ค-ตามระเบียบ, พัก”

สำหรับการตรวจตอนปิดประชุมกองจะตรวจเครื่องแบบ เครื่องแต่งกาย เพราะลูกเสือจะต้องเดินผ่านชุมชน ตลาด ถ้าหากแต่งตัวไม่เรียบร้อยอาจจะถูกตำหนิแก่ผู้ที่พบเห็นได้

2.2 รองผู้กำกับตรวจ

2.2.1 ผู้กำกับสั่ง “รองผู้กำกับตรวจเครื่องแบบ” รองผู้กำกับทุกคนวิ่งออกไปหาผู้กำกับ ทำวันทยหัตถ์และลดมือลง ผู้กำกับรับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์และลดมือลงเมื่อรองผู้กำกับลดมือลง รองผู้กำกับวิ่งไปตรวจหมู่ลูกเสือทันที

2.2.2 รองผู้กำกับหยุดยืนตรงข้ามนายหมู่ ห่างจากนายหมู่ประมาณ 3 ก้าว นายหมู่สั่ง “หมู่สี.....ตรง” ลูกเสือทุกคนยืนตรง นายหมู่ทำวันทยหัตถ์ และลดมือลง ก้าวออกไปข้างหน้า 1 ก้าว ทำวันทยหัตถ์ พร้อมกับกล่าวว่า “หมู่สี.....พร้อมที่จะรับการตรวจแล้วครับ” (รองผู้กำกับรับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์เมื่อนายหมู่รายงาน และลดมือลงเมื่อนายหมู่รายงานจบ) นายหมู่ลดมือลง ก้าวถอยหลัง 1 ก้าว และชิดเท้ากลับมายืนในท่าตรง

2.2.3 รองผู้กำกับก้าวออกไปข้างหน้า 1 ก้าว และชิดเท้า ตรวจนายหมู่เป็นคนแรก โดยมีข้อเสนอแนะในการตรวจ ดังนี้

การตรวจเครื่องแบบนายหมู่เป็นคนแรก จะต้องถูกตรวจด้านหน้า ซึ่งจะต้องตรวจในเรื่องต่อไปนี้

1) หมวก

หมวกทรงกลมมีกะบังหน้าหมวก ทำด้วยผ้าสีกรมท่า ตัวหมวกเย็บด้วยผ้า 6 ชั้น แนวตะเข็บระหว่างชั้นและขอบหมวกโดยรอบทาบด้วยด้ายหรือไหมถักสีเหลือง เมื่อเข้าพิธีประจำกองแล้ว มีตราหน้าหมวกรูปหน้าเสือและอักษรใต้หน้าเสือว่า “ลูกเสือ” สีเหลือง บนผ้าสีกรมท่าขลิบริมสีกรมท่ารูปไข่ ยาว 4 ซม. กว้าง 3.5 ซม. หมวกต้องมีขนาดเหมาะสมกับศีรษะ และสวมปิดไฝผมทั้งหมด

2) เสื้อ

เป็นเสื้อเชิ้ตแขนสั้นสีขาว คอมีปก ผ่าอกตลอด มีดุมติดตลอด มีسابที่ หน้าอก ป้ายชื่อโรงเรียนเป็นผ้าโค้งไปตามตะเข็บไหล่ ติดต่ำกว่าไหล่ข้างขวา 1 เซนติเมตร แผ่นป้ายบอกชื่อกลุ่ม

กอง ติดอยู่กลางป้ายชื่อโรงเรียน (ตัวขาว พื้นแดง) ส่วนเครื่องหมายหมู่ทำด้วยผ้าสามเหลี่ยมด้านเท่า ยาวด้านละ 3.5 เซนติเมตร ติดที่แขนเสื้อใต้ตะเข็บไหล่ซ้าย 1 เซนติเมตร ให้มุมแหลมขึ้น เครื่องหมายนายหมู่มีแถบผ้าสีเหลือง กว้าง 1.5 เซนติเมตร ติดรอบแขนเสื้อข้างซ้าย สูงกว่าแขนเสื้อ 1 เซนติเมตร 2 แถบ ห่างกัน 1 เซนติเมตร

3) ผ้าผูกคอ

ผ้าผูกคอเป็นรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว ด้านฐาน 100 เซนติเมตร ด้านตั้ง 75 เซนติเมตร ม้วนพับตามแนวทะแยงให้เรียบเหลือชายประมาณ 1 นิ้วมือให้รอยพับอยู่ด้านใน รวบชายผ้าผูกคอไว้ด้านหน้า แล้วสวมปลอกตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ให้ปลอกห่างจากคางระยะ 1 กำมือของตนเอง

4) กางเกง

กางเกงสีตามที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือแต่ละโรงเรียนกำหนด ขาสั้นเหนือเข่าประมาณ 5 เซนติเมตร ส่วนกว้างของขากางเกงเมื่อยืนตรงห่างจากขาตั้งแต่ 8-12 เซนติเมตร ปลายขาพับเข้ากว้าง 5 เซนติเมตร ผาตรงส่วนหน้า มีซิปป่อนไว้ข้างใน มีกระเป๋าค้นตามแนวตะเข็บข้างละ 1 กระเป๋า และมีหูร้อยเข็มขัดยาวไม่เกิน 6 เซนติเมตร กว้าง 1 เซนติเมตร

5) เข็มขัด

เข็มขัดหนังสีน้ำตาล กว้างไม่เกิน 3 เซนติเมตร หัวชนิดหัวขัดทำด้วยโลหะ สีทอง มีลายคูนรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติภายในกรอบช่อชัยพฤกษ์ ตรงส่วนล่างของกรอบมีคติพจน์ว่า “เสียชีพ อย่าเสียสัตย์” เวลาคาดเข็มขัดทับขอบกางเกง ไม่ปล่อยให้หัวเข็มขัดห้อยยาน

6) ถุงเท้า

ชนิดและสีตามที่ผู้บังคับบัญชาแต่ละโรงเรียนกำหนด

7) รองเท้า

ชนิดและสีตามที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือแต่ละโรงเรียนกำหนด จะทำด้วยหนังหรือผ้าใบก็ได้ แต่ไม่มีลวดลาย หุ้มส้น มีเชือกผูกแข็งแรง และผูกด้วยเงื่อนพิรอด ถ้าเป็น รองเท้าหนังให้ขัดให้เงางาม

2.2.4 เมื่อรองผู้กำกับตรวจด้านหน้าเสร็จเรียบร้อยแล้วสั่ง “กลับหลังหัน” เพื่อตรวจด้านหลังอีกครั้งหนึ่ง นายหมู่กลับหลังหัน รองผู้กำกับตรวจความเรียบร้อยด้านหลัง เช่น ผ้าผูกคออยู่ตรงกลางเสื้อ เสื้อออกนอกกางเกงหรือไม่

2.2.5 เมื่อรองผู้กำกับตรวจนายหมู่ด้านหลังเสร็จเรียบร้อยแล้ว รอง – ผู้กำกับสั่ง “กลับหลังหัน” รองผู้กำกับสั่งต่อไป “เดินตามข้าพเจ้า” ตรวจลูกเสือด้านหน้า ตรวจลูกเสือคนแรกและคนต่อ ๆ ไป การเดินตรวจ รองผู้กำกับก้าวเท้าขวาไปทางข้างขวา 1 ก้าว แล้วชักเท้าซ้ายไปชิดอย่างแข็งแรง นายหมู่ก้าวเท้าขวาไปทางข้างขวา 1 ก้าว แล้วชักเท้าซ้ายไปชิดอย่างแข็งแรง ยืนในแนวเดียวกับรองผู้กำกับ ก้าว 1 ก้าวตรวจลูกเสือ 1 คน การตรวจเหมือนกับการตรวจนายหมู่ด้านหน้าทุกประการ ถ้าเป็นการตรวจในตอนเปิดประชุมกอง ตรวจสุขภาพร่างกาย หรืออุปกรณ์การเรียนการสอน จะไม่เดินอ้อมหลัง

เมื่อตรวจด้านหน้าเสร็จทุกคน แล้วจึงเดินตรวจด้านหลังต่อไป (เดินอ้อมหลัง) การเดินตรวจด้านหลังให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับการเดินตรวจด้านหน้า การตรวจปฏิบัติเช่นเดียวกับการตรวจนายหมู่ เมื่อตรวจด้านหลังเสร็จทุกคนแล้ว รองผู้กำกับและนายหมู่กลับมายืนที่เดิมอีกครั้งหนึ่ง นายหมู่ยืนตรง ทำวันทยหัตถ์ และกล่าวว่า “ขอบคุณครับ” (ยืนอยู่กับที่ ไม่ต้องก้าวออกไป) รองผู้กำกับรับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์และลดมือลง นายหมู่ส่งต่อไป “ตามระเบียบ-พัก”

2.3 นายหมู่ตรวจ

ในการประชุมกองลูกเสือ ในบางครั้งรองผู้กำกับไม่มา จำเป็นต้องให้นายหมู่ตรวจแทน แนวปฏิบัติ คือ ผู้กำกับสั่ง “นายหมู่ตรวจ” นายหมู่ทุกหมู่ก้าวออกไปข้างหน้าหมู่ของตนเอง 3 ก้าว รองนายหมู่วิ่งอ้อมหลังมายืนแทนที่นายหมู่ และทำหน้าที่นายหมู่ โดยทำการตรวจแบบรองผู้กำกับทุกประการ

2.4 การรายงานการตรวจ

2.4.1 รองผู้กำกับรายงาน

เมื่อนายหมู่ขอบคุณรองผู้กำกับภายหลังการตรวจเรียบร้อยแล้ว รองผู้กำกับกลับหลังหัน ก้าวออกไปด้านหน้า 1 ก้าว ทำวันทยหัตถ์ พร้อมกับกล่าวรายงานว่า “ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายจากผู้กำกับให้ไปตรวจ.....หมู่สี.....ปรากฏว่า.....และได้ตั้งเดือนเรียบร้อยแล้ว, ครับ” เสร็จแล้ววิ่งกลับเข้าที่เดิม (โดยไม่วิ่งไปตัดหน้าผู้อื่น) รองผู้กำกับคนต่อไปก็รายงานต่อ ๆ ไป

2.4.2 นายหมู่รายงาน

เมื่อนายหมู่ลูกเสือคนใดตรวจเสร็จแล้ว ให้ยืนตรงหน้าหมู่ของตนเอง(อยู่ในท่าตามระเบียบพัก) โดยหันหน้าไปหาผู้กำกับ และรอให้นายหมู่ลูกเสือทุกหมู่ตรวจเสร็จเรียบร้อยเสียก่อน เมื่อนายหมู่ลูกเสือตรวจเสร็จเรียบร้อยทุกหมู่แล้ว นายหมู่ลูกเสือทุกคนวิ่งออกไปเข้าแถวหน้ากระดานแถวเดียวตรงข้ามผู้กำกับพร้อมกัน ห่างจากผู้กำกับประมาณ 3 ก้าว นายหมู่ลูกเสือหมู่บริการยืนหัวแถว นายหมู่ลูกเสือหมู่อื่น ๆ เรียงไปตามลำดับ โดยอยู่ในท่าตามระเบียบพัก ผู้กำกับยืนอยู่กึ่งกลางของแถว

ผู้กำกับสั่ง “นายหมู่รายงาน” นายหมู่ลูกเสือหมู่บริการรายงานผลการตรวจเป็นคนแรก โดยนายหมู่ลูกเสือยืนตรง วันทยหัตถ์ และลดมือลง ก้าวออกไปข้างหน้า 1 ก้าว หันหน้าไปหาผู้กำกับ วันทยหัตถ์ พร้อมกับกล่าวรายงาน “ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายจากผู้กำกับให้ไปตรวจพื้นที่หมู่สี.....ปรากฏว่า..... และได้แนะนำให้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว, ครับ” เมื่อจบการรายงาน นายหมู่ลูกเสือลดมือลง ถอยกลับเข้าที่ในวันทยหัตถ์ ลดมือลง ตามระเบียบพัก นายหมู่คนต่อไป ทำท่าตรง วันทยหัตถ์พร้อมกับนายหมู่คนแรก ลดมือลง ก้าวออกไปข้างหน้า 1 ก้าว หันหน้าไปหาผู้กำกับ วันทยหัตถ์ พร้อมกับกล่าวรายงาน..... นายหมู่คนอื่น ๆ ปฏิบัติ เช่นเดียวกัน จนกระทั่งการรายงานผลการตรวจเสร็จเรียบร้อย ผู้กำกับสั่ง “กลับที่เดิม-วิ่ง” นายหมู่ทุกคนทำวันทยหัตถ์และลดมือลงพร้อมกัน กลับหลังหันวิ่งมายืนในหมู่ของตนเองในตำแหน่งเดิม รองนายหมู่วิ่งอ้อมหลังหมู่กลับมายืนทำหน้าที่รองนายหมู่ตามเดิม

3. แกรนด์ฮาวล์

3.1 ผู้กำกับสั่ง “แพ็ค-ตรง” ผู้กำกับกางแขนทั้งสองออกไปข้าง ๆ เสมอไหล่ ขนานกับพื้น นิ้วทั้งห้าชิดกัน ฝ่ามือแบหงาย แล้วพลิกฝ่ามือคว่ำลงและงอข้อม เป็นสัญญาณให้ลูกเสือนั่งลง

3.2 ลูกเสือทุกคนนั่งลงทันทีเมื่อเห็นสัญญาณจากผู้กำกับ โดยให้หนึ่งลงบนสันเท้าทั้งสอง แขนทั้งสองเหยียดตรงอยู่ระหว่างเข่า มือทั้งสองห่างกันพอสมควร แเบะเข่าออกเล็กน้อย นิ้วชี้และนิ้วกลางทั้งสองมือเหยียดชิดกันและแตะพื้น นิ้วอื่น ๆ งอไว้ในอุ้งมือ (นิ้วหัวแม่มือกดทับนิ้วนางกับนิ้วก้อยไว้)

3.3 ผู้กำกับลูกเสือพลิกฝ่ามือทั้งสองหงายขึ้น เป็นสัญญาณให้ลูกเสือร้อง

3.4 ลูกเสือสำรองทุกคนแหงนหน้าร้องขึ้นพร้อม ๆ กันว่า “อา-เคล่า-เรา-จะ-ทำ-ดี-ที่-สุด” พอขาดคำว่า “สุด” ให้ลูกเสือทุกคนกระโดดยืนขึ้น เท้าทั้งสองชิดติดกัน พร้อมกับยกมือทั้งสองที่อยู่ในการทำงานไว้เหนือหูและชิดหู

3.5 นายหมู่ลูกเสือซึ่งทำหน้าที่เป็นหมู่บริการในวันนั้น (ที่หันหน้าตรงกับผู้กำกับ) จะร้องขึ้นว่า “จงทำดี-จงทำดี-จงทำดี” การร้องให้หันหน้าไปทางซ้ายก่อน-ตรงหน้า-ขวา ทีละครั้ง (เวลาร้องไม่ร้องผงกศีรษะ)

3.6 เมื่อสิ้นคำที่สามแล้ว ให้ลูกเสือทุกคนลดมือซ้ายลงมาแนบลำตัวอย่างว่องไว (มือแบออก) ส่วนมือขวาลดลงมาทำท่ายวันทยหัตถ์ แล้วร้องขึ้นพร้อมกันว่า “เราจะทำดี-จะทำดี-จะทำดี” ขณะที่ลูกเสือร้องนี้ ให้ผู้กำกับทำวันทยหัตถ์ตามแบบลูกเสือสำรอง (สองนิ้ว) เป็นการรับการเคารพของลูกเสือ และอาจกล่าวคำขอบใจ หรือคำอื่นใดที่สั้น ๆ ก็ได้ เช่น “ขอบใจ-แพ็ค” รองผู้กำกับอื่น ๆ ที่อยู่นอกวงกลมอยู่ในท่าตรง หลังจากนั้นผู้กำกับและลูกเสือเอามือลงพร้อมกัน

4. ชักธงลง

4.1 ผู้กำกับสั่ง “ผู้แทนหมู่บริการชักธงลง” ลูกเสือที่เป็นหมู่บริการหรือทำหน้าที่หมู่บริการ 2 คน เป็นผู้ชักธงชาติวิ่งออกไป (ลูกเสือวิ่งออกด้วยเท้าซ้ายก่อน วางปลายเท้าลงพื้น พร้อมกันนั้นยกมือขึ้นเสมอราวมม กำมือและหันฝ่ามือเข้าหาตัว ยึดอก และศีรษะตั้งตรง ขณะวิ่งแกว่งแขนที่เอตามจังหวะก้าวได้ตามสมควร

4.2 ลูกเสือผู้ชักธงชาติวิ่งออกไปพร้อมกัน และหยุดยืนตรงหน้าเสาธงห่างเสาธงประมาณ 3 ก้าว ทั้งสองแสดงความเคารพท่ายวันทยหัตถ์ และลดมือลงพร้อมกัน ลูกเสือคนทางขวามือก้าวไปข้างหลัง 2 ก้าว และชิดเท้า แก้มเข่าที่ผูกธงออก แล้วถอยหลัง 2 ก้าว กลับมายืนที่เดิม และชิดเท้ายืนตรง แยกเข่าส่งให้ลูกเสือคนทางซ้ายมือ (ให้ผืนธงชาติอยู่ทางขวามือของคนชักธงชาติเสมอ) คนทางขวามือเป็นคนชักธงชาติลง คนทางซ้ายมือเป็นคนปล่อยเชือก ลูกเสือทั้งสองคนยืนตรงในขณะที่ชักธงชาติลง เชือกทั้งสองด้านดึงตลอดเวลา

4.3 ผู้กำกับสั่ง “แพ็ค-วันทยหัตถ์” ลูกเสือในวงกลมทั้งหมด รวมทั้งผู้กำกับและรองผู้กำกับอื่น ๆ ทำวันทยหัตถ์พร้อมกัน (ผู้บังคับบัญชาลูกเสือท่ายวันทยหัตถ์ 3 นิ้ว) ในการปิดประชุมนี้ไม่ต้องร้องเพลงชาติ เมื่อผู้กำกับสั่ง “แพ็ค-วันทยหัตถ์” จบ ให้ผู้ชักธงชาติชักธงชาติได้ทันที

เมื่อธงชาติลงจากยอดเสามาถึงด้านล่างแล้ว ให้ลูกเสือคนที่อยู่ทางขวามือรวบเชือกธง แล้วก้าวออกไปข้างหน้า 2 ก้าว และทำซิดกัน พร้อมกับผูกเชือกธงชาติกับเสาธง แล้วถอยหลัง 2 ก้าว และทำซิดกลับมายืนตรงที่เดิม ลูกเสือทั้งสองยืนตรงแล้วทำวันทยหัตถ์ และลดมือลงพร้อมกัน (ผู้บังคับบัญชาลูกเสือทุกคนลดมือลง) ลูกเสือทั้งสองคนกลับหลังหัน วิ่งกลับมาเข้าแถวในหมู่ของตน แล้วทำวันทยหัตถ์เหมือนลูกเสือในแถว

4.4 ผู้กำกับสั่ง “มือลง” ลูกเสือทุกคนลดมือลงพร้อมกัน

5. เลิก

5.1 ผู้กำกับสั่ง “แพ็ค-เลิก” ลูกเสือทุกคนทำวันทยหัตถ์และลดมือลงพร้อมกัน และทำขวาหัน และแยกออกจากวงกลมได้ทันที (ผู้กำกับทำวันทยหัตถ์รับการเคารพของลูกเสือและลดมือลง)

คู่มือฝึกอบรบวิชาผู้กำกับลูกเสือสำรอง ชั้นความรู้เบื้องต้น วิธีการเข้าฐาน

การฝึกอบรบได้แบ่งลูกเสือ – เนตรนารีเป็นหมู่อยู่แล้ว การเข้าฐานให้จัดสมาชิกแต่ละหมู่ ได้
หมุนเวียนไปได้ทุกฐานๆ ละ 1 หมู่ หรือ 2 หมู่

เมื่อได้ยินสัญญาณเริ่มการฝึกตามระบบฐาน (ใช้สัญญาณนกหวีดเป่ายาว ครั้ง หรือจุด 1
ประทัด 1 ครั้ง ไม่ควรใช้อาวุธปืน เพราะอาจเกิดอันตรายและไม่ประหยัด) วิ่งไปเข้าฐานตามที่
กำหนด เข้าแถวรูปหน้ากระดาน โดยนายหมู่ยืนอยู่หน้าวิทยากรผู้ประจำฐาน ห่างจากวิทยากร
ประมาณ 3 ก้าว เมื่อเข้าแถวเรียบร้อยแล้ว นายหมู่สั่ง “หมู่สี....ตรง” (บอกชื่อหมู่) เฉพาะนายหมู่ทำ
วันทยหัตถ์ ลดมือลง แล้วก้าวไปข้างหน้า 1 ก้าว (ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า 1 ก้าว เท้าขวาชิด) ทำ
วันทยหัตถ์และรายงาน่า “หมู่สี...พร้อมที่จะได้รับการฝึกแล้วครับ (ค่ะ)” จากนั้น นายหมู่ลดมือลง
ถอยหลังเข้าที่เดิม (ก้าวเท้าซ้าย ถอยหลัง 1 ก้าว เท้าขวาชิด) ทำวันทยหัตถ์อีกครั้งและลดมือลง
แล้วสั่ง ตามระเบียบ พัก”

เริ่มฝึกอบรบในฐาน ตามคำแนะนำของวิทยากรประจำฐาน เมื่อหมดเวลาจะได้ยินเสียง
สัญญาณนกหวีดหรือประทัด (เป่ายาว 1 ครั้ง หรือเสียงประทัด ครั้ง) ให้ทุกคนเข้าแถวให้เรียบร้อย 1
เมื่อได้ยินเสียงสัญญาณนกหวีดเป่ายาว 2 ครั้ง หรือเสียงประทัด 2 ครั้ง ให้นายหมู่สั่ง “หมู่สี....ตรง”
ตรง นายหมู่ทำวันทยหัตถ์ กล่าวขอบคุณวิทยากรผู้ประจำฐานด้วยคำว่า “หมู่สี.... ขอขอบคุณครับ
(ค่ะ)” (นายหมู่ไม่ต้องก้าวออกไปข้างหน้า) จากนั้นนายหมู่ลดมือลง แล้วสั่ง “ขวา - หัน ตาม
ข้าพเจ้า” แล้วเคลื่อนไปฐานต่อไป

หมายเหตุ

1. ในกรณีที่เข้าฐานมากกว่าหนึ่งหมู่ ให้มีการรายงานทุกหมู่
2. วิทยากรประจำฐานรับความเคารพโดยการทำวันทยหัตถ์ตอบโดยตลอด รอจนกระทั่งนายหมู่
กลับเข้าที่ ทำวันทยหัตถ์ ลดมือลง วิทยากรประจำฐานจึงเลิกรับความเคารพ

บรรณานุกรม

- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. **ข้อบังคับคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง (ฉบับที่ 10)**. โรงพิมพ์ ศุภสภาลาดพร้าว, 2522.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ – เทรนารี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 (ลูกเสือสำรอง)**. โรงพิมพ์ ศุภสภาลาดพร้าว, 2533.
- กรมพลศึกษาประจำเขตการศึกษา 8. **นิทานที่เป็นคติสอนใจ**. (เอกสารอัดสำเนา) : มปท., 2537.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. **คู่มือวิทยากรฝึกอบรมทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันเอดส์ ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม**, ม.ป.ท.: พิมพ์ครั้งที่ 1 สิงหาคม 2541.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. **คู่มือการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กด้อยโอกาส**. น.พ.อนันต์ อุณแก้ว บรรณาธิการ ม.ป.ท. : พิมพ์ครั้งที่ 1 มิถุนายน 2544
- กระทรวงศึกษาธิการ **หลักสูตรแกนกลาง. การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. โรงพิมพ์ ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.
- คณะกรรมการลูกเสือฝ่ายพัฒนาบุคลากร สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ. **คู่มือการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชา ลูกเสือขั้นผู้ช่วยผู้ให้ฝึกอบรมวิชาผู้ให้การฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือ (Assistant Leader Trainers course) (A.L.T.C)**. โรงพิมพ์ สกสค. : ลาดพร้าว, 2551.
- จิราวุธ คุ่มจันทร์. **เกม/นันทนาการกลุ่มสัมพันธ์**. เอกสารอัดสำเนา : มปท., 2547.
- มณฑานี ดันติสุข, หนังสือผู้หญิงอัจฉริยะ. <http://www.nantbook.com/webboard/detail.php?qID=116>. เป็นแม่เหล็กดึงดูดความรักดีได้ง่ายนิดเดียว แคร่รู้จักตัวเองดีดี, สืบค้นเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2553
- สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย. **คู่มืออบรมวิทยากร การจัดกิจกรรมลูกเสือที่เห็นทักษะชีวิต**. สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย, 2553.
- สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. **แนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือให้สอดคล้องกับหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. โรงพิมพ์ศุภสภาลาดพร้าว, 2549.
- สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. **แนวทางการพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา พ.ศ. 2552**. องค์การคำของ สกสค., 2552.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน**. โรงพิมพ์ศุภสภาลาดพร้าว, 2534.
- อุบลวรรณ แสนหม้ายักษ์. **เพลงลูกเสือ**. เอกสารประกอบการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือสำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ **ชั้นความรู้ชั้นสูง** : (เอกสารอัดสำเนา), 2539.

http://en.wikipedia.org/wiki/World_Scout_Jamboree

http://en.wikipedia.org/wiki/World_Organization_of_the_Scout_Movement

<http://guru.google.co.th/guru/thread?tid=0db802ca17a2e96f&clk=wttpts>

<http://www.inspect2.moe.go.th/3%20SS.ATC/index.html>

<http://www.lovesquare.com> <http://mathafaps.tripod.com/gentleman.htm> , อย่างไรก็ตามจึงเรียกว่า เป็น

"สุภาพบุรุษ", สืบค้นเมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2553

<http://www.navyscoutclub.org/index.php?lay=show&ac=article&id=538687830>

<http://www.rdpb.go.th/RDPB/Front/Projects/RDPBImportantProject.aspx>

http://www.scoutthailand.org/main/show_page.php?topic_id=56&auto_id=13&TopicPk=19

<http://122.155.0.105/~scout/modules/news/article.php?storyid=7>

โครงการลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

ดำเนินการโดย

สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

154 ศาลาวิชราวุธ แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

โทรศัพท์ 0-2219-2731 โทรสาร 0-2219-2108

website : <http://www.scoutthailand.org>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต

กรุงเทพฯ 10300 โทรศัพท์ 0-2288-5511

website : <http://www.obec.go.th>

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

อาคารศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ 99/8 ซอยงามดูพลี แขวงทุ่งมหาเมฆ

เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120 โทรศัพท์ 0-2343-1500

โทรสาร 0-2343-1501 website : <http://www.thaihealth.or.th>

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย

ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

8 ซอยวิภาวดีรังสิต 44 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงลาดยาว เขตจตุจักร

กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 0-941-2320 โทรสาร 0-2561-5130

website : <http://www.ppat.or.th> E-mail : info@ppat.or.th

สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ

ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทรศัพท์ 0-2282-0850

website : <http://www.srs.moe.go.th>

โครงการลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

ดำเนินการโดย

สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
154 ศาลาอิริราวุธ แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330
โทรศัพท์ 0-2219-2731 โทรสาร 0-2219-2108
website : <http://www.scoutthailand.org>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ 0-2283-5511
website : <http://www.obec.go.th>

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
อาคารศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ 99/8 ซอยงามดูพลี แขวงทุ่งนพรัตน์
เขตสาทร กรุงเทพมหานคร 10210 โทรศัพท์ 0-2343-1500
โทรสาร 0-2343-1501 website : www.thaihealth.or.th

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย
โบพระราชมณเฑียรสมเด็จพระศรีนครินทร์บรมราชชนนี
8 ซอยวิภาวดีรังสิต44 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงลาดยาว เขตจตุจักร
กรุงเทพมหานคร 10900 โทรศัพท์ 0-2941-2320 โทรสาร 0-2561-5130
website : www.ppat.or.th e-mail : info@ppat.or.th

สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน
สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ
ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทรศัพท์ 0-2282-0850
website : <http://www.srs.moe.go.th>